

**En komparativ undersøkelse av
talentoppdagelse og utvelgelse i
barnefotballen, 7-10 år. En analyse av
tre norske og to europeiske
spillerutviklere.**

Sven Næsse

Universitetet i Stavanger

Vår 2015

Universitetet
i Stavanger

DET HUMANISTISKE FAKULTET

MASTEROPPGAVE

Studieprogram: Utdanningsvitenskapelig – idrett/ kroppsøving	vårsemesteret, 2015 Åpen
Forfatter: Sven Næsse	 ..... (signatur forfatter)
Veileder: Rune Giske	
<p>Tittel på masteroppgaven: En komparativ undersøkelse av talentoppdagelse og utvelgelse i barnefotballen, 7-10 år. En analyse av tre norske og to europeiske spillerutviklere.</p> <p>Engelsk tittel: A comparative study of talent discovery and selection of children in football, 7-10 years. An analysis of three Norwegian and two European player developers.</p>	
Emneord: Barnefotball, Barnerettighetene, seleksjon, identifisering, spillerutvikler, Norske klubber, europeiske toppklubber	Antall ord: .....35 042..... + vedlegg/annet: ...3330... Stavanger, ...12.06.2015..... dato/år

Forord

Dagens fotball er preget av at alle klubber streber etter å sette sammen et lag bestående av de beste spillerne. En slik prosess fører naturligvis til identifisering og utvelgelse av spillere. Noen ser på ferdig utviklede spillere, mens andre vil utvikle egne spillere. I tillegg gir det også anerkjennelse, mestringsfølelse og ikke minst gode resultater både for spillere og for trenere. Det fører også til debatter om hvem det skal satses på, hvem som er lovende og hvem som er talentene. Dette er ofte debattert uten sikre fasitsvar, og med flere subjektive tolkninger. Dette gjenspeiler et felt det har vært lite forskning på, og dermed desto mindre kunnskap om.

Hvordan man på en best mulig måte bygger opp en fotballstjerne, er et omstridt og diskutert tema på idrettsarenaer og i media. Hvordan man skal identifisere, selektare og utvikle talentene er elementer innenfor dette temaet. Gjennom egne erfaringer og samtaler med trenere, idrettsforskere og foreldre, har jeg blitt inspirert til å se hva som ligger til grunn for disse elementene. Jeg vil gå i dybden for å se hva som ligger til grunn for trenerens atferd i talentidentifiseringen og utvelgelsen. Det er en trend at klubber søker talenter i yngre alderstrinn nå enn før. En slik identifiserings- og utvelgelsesprosess kan være vanskelig, om ikke umulig. Særlig i barnefotballen hvor de motoriske og fysiske egenskapene på ikke er ferdig utviklet. Jeg ønsker derfor å fokusere på trenere til lag i 7-10 års alderen. Det er en spennende og kritisk alder hvor trener må være forsiktig og vise hensyn og omsorg til barna, samtidig som man må tenke på det sportslige.

Oppgaven, som er av formen masteroppgave, skal hente kunnskap på et felt hvor det er gjort lite forskning fra før. Jeg vil presentere bakgrunnsstoff som er relevant for temaet slik at leseren blir bevisst på emner som inngår i oppgaven. Nyansene som kommer frem i samtale med informantene, vil også fremstilles som resultater. Videre skal jeg diskutere resultatene opp mot bakgrunnsstoffet. Jeg har benyttet meg av intervjuer som metode, for å belyse trenerens måte og begrunnelse av behandling av talent. Denne tilnærmingen tillater en dypere innsikt i temaet.

Jeg vil også takke veileder, medstudenter, venner, kjæreste og familie, for flere gode og konstruktive samtaler og diskusjoner rundt oppgaven. Ikke minst vil jeg takke samtlige respondenter, som bidro i høyeste grad med egne erfaringer og opplevelser.

Sammendrag

Dagens praksis forteller om en økende trend som viser at identifisering, seleksjon og utvikling av spillere i barnefotballen blir stadig mer populært. Det tyder på at talentjakten finnes i alle idretter på alle nivå. Det er ikke tilstrekkelig litteratur på feltet, og det virker som hastigheten på trenden øker mer enn det litteraturen klarer å gi svare på. Konsekvensen blir fort at talentarbeidet blir implisitt på bakgrunn av egne erfaringer.

Hensikten med undersøkelsen er å få en innsikt i hva som påvirker identifisering- og seleksjonsprosessen i aldersgruppen 7-10 år. Sett i lys av modellen til Henriksen (2011) om talentutviklingsmiljøer, ønsker jeg å se på faktorer som stammer fra makro- og mikro miljøer. Nivåforskjell og nasjonalitet ga meg muligheten til å sammenligne tilnærmingen i talentarbeidet mellom de ulike landene og nivåene.

For å belyse problemstillingen på best mulig måte brukte jeg intervju som metode. Jeg intervjuet totalt 5 spillerutviklere fra Norge, Nederland og Spania. De norske spillerutviklerne representerte klubber i 2. divisjon, OBOS Ligaen og Tippeligaen. De to utenlandske spillerutviklerne representerer topplag i Spania og Nederland. Jeg møtte hver av respondentene på deres kontorer, hvor jeg utførte mine halvstrukturerte intervjuer. Innhentet data ble senere grunnlag for analysedelen.

Resultatene gir en indikasjon på at det er flere faktorer som påvirker identifisering- og seleksjonsprosessen i barnefotballen. Det tyder på at klubbens økonomi, trenerkompetanse, tilfang av spillere, størrelsen på klubben og nivå, er blant de mest avgjørende faktorene. Innad i klubbene forteller spillerutviklerne i 4 av 5 klubber at trenerne selekterer ut i fra egne oppfattelser, smaker og fornuft. Utenfor klubbens rammer tyder det på at barnerettighetene har en stor påvirkning. Det gjenspeiles i de store forskjellene mellom de norske og utenlandske lagene. Blant annet er det i mye større grad deltakerbasert fokus i Norge, kontra et prestasjonsbasert fokus i utlandet. Til tross for at barnerettighetene begrenser muligheten for tidlig spesialisering og seleksjon, så kan spillerutviklernes utsagn og en varierende kunnskap blant trenerne støtte det at vi har barnerettigheter.

Innhold

1.0 Innledning.....	4
1.1 Talentbegrepet.....	4
1.2 Barnerettighetene.....	6
2.1 Talentidentifisering.....	7
2.1.2 Hjelpemidler.....	9
2.1.3 Karakteristikk i et talent.....	10
2.1.4 Hva ser trenerne etter?.....	12
2.2 Seleksjon.....	13
2.2.2 Grunnlag for utvelgelse.....	13
2.2.3 Øyet for talent.....	16
2.2.4 Nature VS Nurture.....	17
2.2.5 Relative alderseffekt.....	19
2.2.6 Ulike veier mot toppen.....	21
3.0 Problemstilling.....	24
4.0 Metode.....	25
4.1 Valg av metode.....	25
4.2 Det Kvalitative intervjuet.....	26
4.2.1 Utvalg.....	27
4.2.2 Planlegging og gjennomføring av intervjuene.....	27
4.2.3 Transkribering, analyse og tolking av data.....	30
4.3 Reliabilitet og validitet.....	31
4.0 Resultat og diskusjon.....	34
4.1 Informasjon om respondentene.....	34
4.2 Hovedtema 1 Ekstern påvirkning.....	36
4.3 Hovedtema 2 Talentidentifisering.....	48
4.4 Hovedtema 3 Seleksjonsprosessen.....	66
5.0 Oppsummerende konklusjon og videre forskning.....	94
6.0 Litteraturliste.....	99

1.0 Innledning.

Det høye fokuset på å identifisere, utvelge, og utvikle de største talentene, finner vi i de fleste internasjonale toppklubber (Williams, 2000b). Identifiseringsfasen består av at man skal analysere og forutse hvilke spillere man tror vil bli god. I utvelgesfasen velger man ut de spillerne man ønsker basert på prestasjoner, egenskaper og framtidsutsiktene man har sett i identifiseringsfasen. Blant fotballkyndige vil vi finne en felles enighet om at trening er essensielt for å slå gjennom som den nye fotballstjernen. Hvis vi ser bort fra at det må en stor mengde trening til for å bli god, er det større uenigheter rundt hvilke andre forutsetninger som må være til stede for å bli best. I en utvelgelse benytter de store klubbene profesjonelt ansatte scouter som skal identifisere og velge ut disse talentene (Williams, 2000a). Selv om dette vil styrke utvelgelsen, skjer det i like stor grad en subjektiv utvelgelse i de store klubbene som i de mindre, sier Williams (2000). Christensen (2009) forteller at blant aldersbestemte landslag i Danmark, velger også trenere ut spillerne etter smak og erfaring. Noe som innebærer subjektive utvelgelses. Et slikt fokus i de større klubbene gjenspeiles etter hvert mer i mindre klubber også. Når subjektiv utvelgelse blir utført i de større klubbene med mye kunnskap, kan det tenkes at dette skjer i mye større grad i mindre amatørklubber. Det er en trend blandt klubber i lavere divisjoner å starte med tidlig differensiering og utvelgelse av spillerne for å få toppspillere, resultater, anerkjennelse og inntekt (Roaas, 2011).

1.1 Talentbegrepet

Hva ser man etter i en utvelgelse av et talent? Undersøkelser viser at et talent i fotball ofte har flere ferdigheter som sammen utgjør en lovende fotballspiller (Huijgen, Elferink-Gemser, Lemmink, & Visscher, 2012; Mong, 2009; Pettersen, 2011). Det kan og være ulike kombinasjoner av egenskapene som utgjør talentene. At idretten krever at utøverne må inneha mange ulike egenskaper, forteller om en høy kompleksitet i idretten. Dette er med på å øke vanskeligheten av å identifisere og velge ut talentfulle spillere. Undersøkelser viser at trenere i Norge har svært ulik oppfattelse av hva man ser etter i et talent (Mong, 2009; Sæther, 2014). Den samme trenden ser vi i utlandet. Klubbene bruker ulike forkortelser som skal definere hvilke egenskaper de ser etter i et talent; TABS (technique, Attitude, Balance, Speed), SUPS (Speed, Understanding, Personality, Skill), TIPS (Talent, Insight, Personality, Skill) (Williams & Reilly, 2000). Den store variasjonen i karakteristikk hos et talent forteller oss at det er en liten felles konsensus blant trenere/ klubber. I et resultatorientert miljø vil man på

grunnlag av press for å oppnå resultater, øke utvelgelse basert på treners oppfatninger om hvilke spillere som vil styrke laget, og hvilke som vil svekke det. Det er deres egne meninger om hva som vil tilføre laget noe positivt som blir avgjørende. En slik tilnærming vil føre til en mer kortsiktig utvikling av spillerne, kontra en gunstig og langsiktig utvikling. Kanskje kunne det vært gunstig for talentutvelgelsen å få et klarere bilde over hvilke karakteristikk som er avgjørende for å bli ekspert.

Coyle (2009) forklarer talent med noe man er god i noe, uansett gren og alder. Noe som ofte er en konsekvens av mye trening. Mens Howe (1998) betegner talent som en medfødt egenskap som gjør at vi skiller oss ut blant andre. Han skriver han at 5 kriterier må være oppfylt for å kunne si at noen er et talent:

- talentet må være arvelig
- det må være mulig å identifisere før det er utviklet
- det må være mulig å forutse en utvikling på bakgrunn av tidlige tegn
- talentet omfatter et mindre tall mennesker
- talentet knyttes til spesifikke områder

Ut i fra en slik forståelse av talentbegrepet skal det være mulig å predikere et talent blant fotballspillerne i barnefotballen.

Ericsson (1994) på sin side forklarer at et talent er noe man bygger opp gjennom en stor mengde trening. Han er blant annet kjent for «10 000 timers regelen». Regelen sier at man må trene 10 000 timer for å bli ekspert i det man driver med. Synspunktene til Ericsson er i samsvar med Coyle (2009), Epstein (2014) og Colvin (2010). Henriksen (2011) og Baker & Davids (2007) mener at til tross for en genetisk basis, har et talent alltid en «ekstern skjebne». Dette kan for eksempel være trener, foreldre, skader og sted.

Holdninger og synspunkter om hva et talent er, og hvordan personen har blitt et talent, vil derfor være avgjørende for hvem man ser på som talent for den videre utvelgelsen. Uavhengig av sin subjektive holdning til hva som er et talent, så vil eventuelle retningslinjer fra instanser som fotballklubb, region eller forbund også påvirke seleksjonen.

1.2 Barnerettighetene

De norske barnerettighetene er retningslinjer som skal legges til grunn for at fotballen i barneårene er på barnas premisser (NorgesIdrettsforbund, 2007). Treningen må da tilpasses utviklingen og veksten i aldersgruppen man trener. Følger man retningslinjene, skal man også få en god treningsvirke som viderefører til god utvikling (NorgesIdrettsforbund, 2007).

Barneidrett drives fram til det året man fyller 12 år. Retningslinjene skal bidra til at:

- trenings- og konkurranseaktiviteter blir tilpasset barnas alder, fysiske utvikling og modningsnivå
- alle barn inkluderes i idrettslag uavhengig av ambisjoner og behov
- det sikres et tilbud uten forskjellsbehandling, og uten hensyn til barnets og dets foreldres kjønn, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuelle orientering, fysiske utvikling eller funksjonshemming.
- mangfoldet av tilbud og aktiviteter i idrettslagene videreutvikles
- trenere, ledere og foreldre blir enda bedre til å samarbeide om å tilrettelegge et tilbud for barn
- det sikres god kommunikasjon mellom idrettene, foreldrene og omgivelsene om hvilke verdier som skal prege barneidretten i Norge.

(NorgesIdrettsforbund, 2007)

I fotball-Norge er de fleste trenerne frivillige foreldre som stiller opp for lokalfotballen. Disse foreldrene er vi mer eller mindre avhengige av for å drifte fotballagene. Konsekvensen av at foreldre trener lagene i barnefotballen er at man vil få en varierende kompetanse. Da kan barnerettighetene være en god mal for å følge de viktigste prinsippene for å oppnå trygghet, glede og mestring i barnefotballen.

Tidligere litteratur og informasjon fra internett tyder på at det ikke finnes noe særlig barnerettigheter utenfor Norge. Det finnes bare regler om organisering av spillet som blant annet tar for seg hvor mange spillere det er på banen, størrelse på banen, størrelse på ball og spillregler.

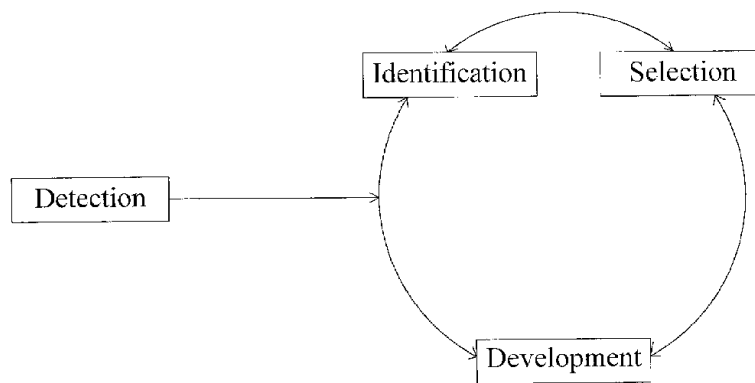

2.0 Teori

I Teoridelen vil jeg berøre relevant stoff rundt talentutvelgelse for fotballspillere i 7-10 år. Jeg har delt opp teoridelen i to hovedkategorier. Den første omhandler identifiseringsfasen som er en avgjørende fase som påvirker seleksjonen. Etter på vil jeg belyse selve seleksjonsfasen med flere undertemaer: beslutningstaking, nurture VS nature, «relative age effect», hvordan selektere, og konsekvenser av seleksjon. Undertemaene vil se på ulike temaer som påvirker seleksjonsfasen.

2.1 Talentidentifisering

Identifisering er en prosess, hvor man ønsker å gjenkjenne en karakteristikk ut i fra egne kriterier, eller andre sine. Når man snakker om talentidentifisering, handler det om å finne spillerne som på sikt, har potensialet til å bli gode fotballspillere (Michalsen, 2013). Denne prosessen vil også gjennomføres med hjelp av disse kriteriene. Det er en trend å identifisere spillerne i så ung alder som mulig, for å sikre spesialisert trening, god oppfølging og for å akselerere utviklingen (Williams & Reilly, 2000). I identifiseringsfasen har man i mindre grad fokus på talentutvelgelse og talentutvikling (Williams & Franks, 1998). Williams & Franks (1998) har fremstilt en modell (figur 2) som viser prosessen der trenere søker etter de fremtidige fotballproffene. *Detection (oppdagelse)* er fasen hvor man oppdager spillernes potensial. *Identification (identifisering)* er fasen hvor trenere eller scoutene skal gjenkjenne kriterier i spillerne de har oppdaget. Dette kan være gjennom observasjon i forkant av et uttak eller under trening etter et uttak. Det vil si at det er en kontinuerlig identifisering av spillerne. *Selection (seleksjon)* er når trener på et gitt tidspunkt velger ut spillerne som er eller kan bli best. *Development (utvikling)* er miljøet spillerne omgås i, for å utvikle seg til å bli fotballspillere.

Figur 1. Viser avgjørende stadier i talentidentifisering og utvikling (Williams & Reilly, 2000)

Forskjellen mellom talentidentifisering og seleksjon kan man si er i tidsperspektivet. Ved å identifisere et talent tenker man langsiktig. Man vurderer hvilke spillere som har potensialet til å bli best over tid. I en seleksjon velger man oftest ut spillerne som er best ved et gitt tidspunkt (Vaeyens, Lenoir, Williams, & Philippaerts, 2008). Dette kan for eksempel være til en kamp, sone-samling, landslagssamling eller krets-samling.

Hohmann (2003) gir i sin studie en forklaring på fordeler og ulemper av talentidentifisering:

Fordeler

- identifisering av talent gir anerkjennelse av barns talent, som kan føre til en økt motivasjon og lyst til å få ut potensialet
- tidlig identifisering gjør at man unngår feil spesialisering og utvelgelse. Man «sløser» ikke energi på feil idrett og utøvere
- tidlig og god identifisering gir mindre utgifter til talentutviklingsprogrammer

Ulemper

- Ser en tendens til at de tidlig fødte blir valgt ved tidlig identifisering (Relative age effect)
- Tall viser at spillere som er født steder hvor det bor mellom 10000 – 500 000 mennesker oftere blir identifisert som talent. Årsaken kan være tilgjengeligheten av arenaer hvor de kan drive selvorganisert idrett.

- Feil valg av talent på grunn av manglende kriterier, som sosiale faktorer, foreldre og miljø rundt dem. Samt mangel av kunnskap om spillernes intelligens og overblikk på banen.
- Vanskelig å måle trenbarheten og se potensielle «late bloomers»¹
- både det å bli sett på som et talent, og det å ikke bli sett på som et talent kan oppleves som stress for enkelte
- en slik identifisering kan også føre til frafall av utøvere
- motivasjonen kan endres og utøverne blir så opptatte av å være gode at de glemmer utvikling

2.1.2 Hjelpemidler

Når trenerne skal velge ut spillerne i en komplisert idrett som fotball, er veien rask til feil avgjørelser (Peterson, 2011). Det er de ulike kriteriene som er vanskelig å måle og observere, som kan gi et utydelig bilde over hvem som er og blir den neste Messi eller Ronaldo. Spesielt er de psykologiske faktorene som vilje, motstandsstyrke og motivasjon vanskelige å måle, men som til slutt ofte er avgjørende for hvem som blir fotballstjerner. Williams & Reilly (2000) nevner at idrettsforskere bør ha en viktig rolle i samarbeid med trenere og scouter for å finne de riktige nøkkelementene i talent identifisering og utvikling.

Forskere og trenerne jobber med å forme ulike hjelpemidler, for å velge ut de riktige talentene. En av de mest vanlige metodene er observasjon som etterfølges av implisitt tolkning. Det finnes likevel flere andre hjelpemidler for å identifisere de «rette» utøverne. Også ved objektive metoder. Det vanligste er å benytte fysiske tester for å måle utholdenhet, styrke, spenst og hurtighet (Wolstencroft, 2002b). Trenerne kan også benytte ulike presisjonstester, for å måle ferdigheter som kast og spark. I dag blir det samlet et mangfold av data som tallfester hvordan spillerne presterer i løpet av en sesong. Dette er statistikk som blant annet sier hvor mange mål, assist, pasninger, taklinger, driblinger og hvor mange meter spilleren dekker. Disse teknologiske hjelpemidlene som har blitt benyttet i nyere tid, kan effektivisere og systematisere identifikasjonen. Spesielt i individuelle idretter har slike identifiseringsprogrammer vist seg svært effektive (Vaeyens, et al., 2008). Dette er fordi det ofte er en eller to faktorer som kan predikere suksess. Kompleksiteten i fotball gjør at ingen

---

¹ Late bloomers er når en person får frem talentet sitt senere enn vanlig.

identifiseringsprogram har blitt globalt akseptert enda (Reilly, Williams, Nevill, & Franks, 2000). Fotball er en idrett der man kombinerer spillerferdigheter med resten av spillergruppen, posisjon og lagets filosofi. Michalsen (2013) viser til at analytiske målinger vil være mer gunstig i idretter hvor samspillet mellom spillerne ikke står så sterkt og ikke har en like høy grad av kompleksitet som fotball. I barnefotballen har ikke slike teknologiske analyser og målinger blitt tatt i bruk. Dette kan være på grunn av kostnader, vanskeligheter med å måle små barn sine ferdigheter og at det ikke er etisk med slike målinger for barn. Han nevner også at Ajax FC er en av klubbene som benytter seg av systematisert og analytisk metode i arbeidet med å fange opp de talentfulle spillerne (Michalsen, 2013). De har opparbeidet en såkalt «TIPS-modell» hvor hver bokstav står for sentrale kriterier en lovende spiller må inneha (Technique, Insight, Personality, Speed). En slik modell vil også kunne benyttes i barnefotballen.

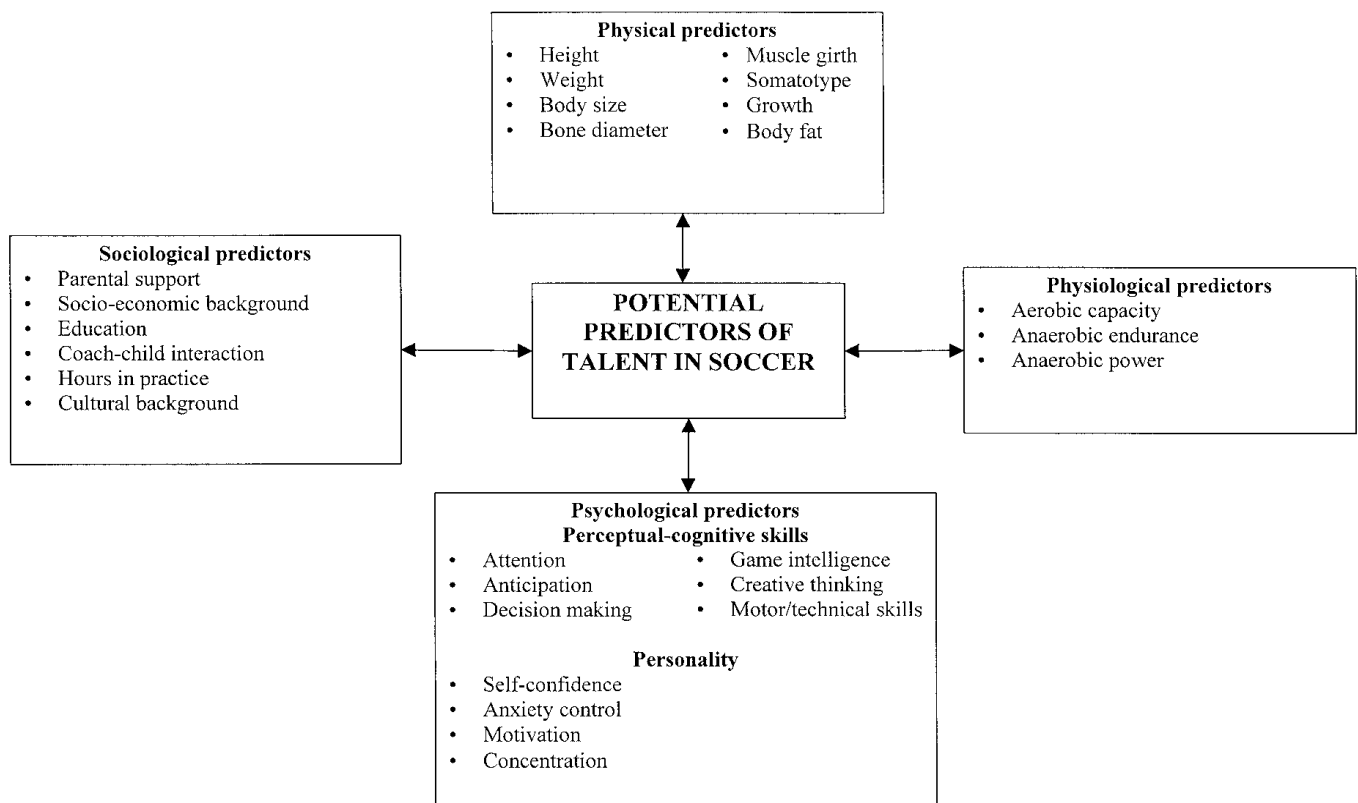
2.1.3 Karakteristikk i et talent

«The predictor of long-term success is extremely difficult and the later successful athletes are not necessarily the ones who performed best in youth competitions»

Sitat av: Elfrink-Gemser (2011) hentet fra (Abbott, Button, Pepping, & Collins, 2005)

Sitatet over beskriver at det er svært vanskelig å identifisere hvilke spillere som blir best på sikt når de er barn eller ungdom. Peterson (2011) støtter utsagnet og sier at det ikke er bestemt at utøveren som ikke er god nok i 9 års alderen, ikke kan nå langt i en alder av 25.

Kompleksiteten i fotballen fører til at det er vanskelig å si hvilke karakteristikk som er utslagsgivende for om man blir best. Spesielt i barnefotballen kan det være vanskelig, om ikke umulig å oppdage disse kriteriene (Peterson, 2011). Idrettsforskere sier at faktorer som venner, familie og trenere i omgivelsene rundt oss, påvirker utviklingen av talentet (Baker, Horton, & Wall, 2003; Davids & Baker, 2007; Henriksen, 2011). Williams & Reilly (2000) presenterer en modell med potensielle egenskaper som kan predikere talentfulle spillere i fotball (figur 3). Modellen fremstiller fysiske, fysiologiske, psykiske, personlige og sosiale som egenskapene en fotballspiller kan inneha for å bli et talent.

Figur 2: viser potensielle egenskaper som kan predikere et fotballtalent (Williams & Reilly, 2000)

Henriksen (2011) er i samsvar med modellen og vektlegger spesielt at gode psykologiske ferdigheter er nødvendig for å lykkes. Blant annet trekkes psykologiske kriterier som disiplin, engasjement, motstandsstyrke og støtte frem, for å lykkes. Samtidig som ekspertene viser til en bedre konsentrasjon og en sterk kontroll over angst før, under og etter konkurranse.

I nyere tid ser vi at forskning trekker frem mer fotballspesifikke egenskaper som må til for å få suksess. Blant annet ser vi flere studier som påpeker viktigheten av overblikk, oppfatningsevne, spiller intelligens og gjenkjenne av spillet (Henriksen, 2011; Kannekens, Elferink-Gemser, & Visscher, 2011; Williams, 2000b). Dette begrunnes med at spillerne henter viktig stimuli i kamp- og treningssituasjoner slik at de raskere ser løsninger. Behovet for disse ferdighetene kan sees i sammenheng med Haugen (2014) sine studier som viser til at hurtighet i fotball er viktigere nå enn tidligere. Dette forklarer han med at det er et høyere tempo i fotball i dag enn før. Én analyse av fotballspillerne i Premier League viser blant annet at antall høy-hastighets aksjoner i kamp, var 50 % flere i 2012/13 enn i 2006/07 sesongen (Barnes, Archer, Hogg, Bush, & Bradley, 2014).

2.1.4 Hva ser trenerne etter?

Når man identifiserer spillere i kamp eller trening vil man motta et mangfold med stimuli. Dette er input en trener mottar og bearbeider før vedkommende tar en avgjørelse av hva han/hun mener om spilleren. Mong (2009) utførte en studie på 53 spillerutviklere i Norges 3 øverste divisjoner, hvor han skulle undersøke hvilke kriterier de vektla hos en lovende spiller. Resultatene indikerte at de fleste trenerne benyttet seg av et flerdimensjonalt begrep rundt talent i fotball. Det vil si at de fleste ferdigheter ble vektlagt høyt, med unntak av den antropometriske egenskapen. Undersøkelsen til Sæther (2014) viste også at trenerne vektlegger de fleste ferdighetene i fotball. Samtidig fikk han frem at trenene i Norge sliter med å definere hva et talent er. Det samme viser studien til Roaas (2011) der han intervjuet 6 spillerutviklere i Norge. Roaas sier, «*Det er ingen direkte form for konsensus. Talentbegrepet benyttes på ulike måter av hver informant, og kriteriene varierer likeså.*» En dansk undersøkelse fikk også frem en betydelig forskjell i trenernes begrunnelse av hva et talent er (Christensen, 2009). Noe som tyder på at det ikke bare er i Norge vi finner denne problematikken. Både Sæther (2014), Roaas (2011) og Christensen (2009) er enige om at det er viktig med mer forskning på feltet, for å få et tydeligere bilde av hva et talent er. Forskning av Wolstencroft (2002a) forteller at de fleste identifiserer og vurderer prestasjonene til spillerne basert på subjektiv tolkning. Det kan være en følge av en lite felles konsensus rundt talentbegrepet. Samtidig skriver Berg (2004) i sin master oppgave at hvis alle skulle identifisert talentfulle spillere ut i fra samme «oppskrift», ville det ikke vært noen ulikheter og overraskelser. Lagene ville også hatt så mye kunnskap om hverandres spillere, at det kan tenkes at forsvarsjobben ville vært lettere. Undersøkelsene indikerer at seleksjon gjennomføres på bakgrunn av flere ulike faktorer. Videre skal jeg se mer på elementer som vil påvirke seleksjonen.

2.2 Seleksjon

Etter man har identifisert og bearbeidet informasjonen om én spiller så tar man en avgjørelse, om utøveren skal bli tatt ut på laget. Dette kan være til en kamp, til en sesong, sonesamling, kretslag eller landslag. Krasilshchikov (2011) mener at talent seleksjon ikke har noe med talentidentifisering å gjøre. Han forteller at ved talentseleksjon gjelder det å velge ut den best mulige spilleren for den gitte oppgaven som skal utføres. Det betyr at en trener kan variere seleksjonen alt etter hvilken motstander de møter. Hvis motstanderen har en treig høyreback, kan det være en fordel å benytte seg av han raske på laget som venstre ving. Dermed trenger det ikke være den beste spilleren totalt sett, men ut i fra flere medvirkende faktorer vil han være best i det tilfellet.

2.2.2 Grunnlag for utvelgelse

Tidligere undersøkelser knyttet til oppfatningen av hva et talent er, er sprikende. I neste ledd vil det gjøre at seleksjonen mest sannsynlig vil være basert på forskjellige eksplisitte og implisitte kriterier. Henriksen (2008) nevner at den store risikoen for å velge feil spiller, gjør at man bør unngå seleksjon i ung alder. Dette begrunner han med konsekvensene om frafall, og at ikke alle får samme mulighet til å lykkes. Han forklarer også vanskeligheten ved en seleksjon med at fotball er en komplisert idrett, og at det er vanskelig å tyde hvilket barn som blir best. Spillet gir åpning for kompensere mekanismer. For eksempel kan en med manglende fysisk hurtighet kompensere med taktisk hurtighet. En svensk undersøkelse viser at av spillerne som representerer A-landslaget til Sverige er det rundt 50 % som kommer fra sone og kretslag, mens de resterende 50 % kommer opp uten bidrag fra disse lagene (Peterson, 2011). Basert på undersøkelsen kan det være forklart med flere årsaker; at trenerne velger ut de spillerne som spiller best sammen som et lag, at han velger ut feil spillere, eller at det gir en ugunstig utvikling ved tidlig utvelgelse.

Henriksen (2008, 2011) nevner 4 punkter som påpeker vanskeligheten av utvelgelse

- talentet er komplekst, noe som fører til at risikoen for feil utvelgelse er for stor. Dette kan sees sammen med et flerdimensjonalt talent som gjør det vanskelig å definere hvem som er talent eller ikke.
- når vi ser etter talent, ser vi gjennom «nåtidens briller». Det vil si at man ser etter de som innehar ferdighetene som stjernene har per dags dato. Idretten utvikler seg hurtig, dermed vet vi at kravene innen en idrett kan endre seg mye på 10-15 år.

- uansett hvordan vi definerer et talent, kan vi bli påvirket av flere faktorer som egentlig ikke har noe med talent å gjøre. Dette kan være faktorer som gjør at man bedømmer spillerne feil, spesielt i ung alder. En av disse faktorene er «relative age effect». På grunn av en tidligere modning fysisk og psykisk, får disse spillerne mer skryt og oppmerksomhet, samtidig som de blir satt i mer sentrale posisjoner. Dermed får de en større mulighet til å utvikle seg. Treneren tror de ser et spesielt talent, men kanskje er det bare en spiller som er eldre enn de andre. Dette kan sees i tråd med pygmalion-effekten som sier at ens forventninger til en person, kan forsterke prestasjonene i både positiv og negativ retning (Rosenthal & Jacobsen, 1968).
- mangelen på valide vitenskapelige tester har ført til at trenere ofte velger ut spillere uten eksplisitte kriterier. Trenerne bekrefter at de har en nese for talent, fordi flere av spillerne de har valgt ut, har lyktes. Betyr dette at de har lyktes fordi de er et særlig talent? Eller lykkes de fordi de ble valgt ut og fikk mer og bedre trening? Pygmalion-effekten oppstår hvor treneren identifiserer, velger ut, gir god oppfølging, god trening og til slutt kan ta æren for at han valgte ut rett spiller. Spørsmålet blir da hvor mange som kunne blitt like gode med de samme mulighetene?

Det er flere undersøkelser som viser til trenernes subjektive tolkning i identifisering og selektering av spillere (Berg, 2004; Christensen, 2009; Peterson, 2011; Wolstencroft, 2002a). Berg (2004) forteller at funnene i hans studie får frem at trenerne søker spillere som passer deres forestilling av talent. Med tanke på at konsekvensen ved feil utvelgelse kan være så negative, er det viktig å være nøye i identifisering- og seleksjonsfasen. Dette kommer jeg mer inn på senere.

Henriksen (2011) forteller at utvikling av unge utøvere skjer i et større holistisk-økologisk perspektiv. Ikke bare grunnet gener eller trening. Med det mener han at det er en interaksjon mellom flere elementer i nærmiljø og i det større samfunn. Talentutviklingsmodellen (TUM) til Henriksen (2011), bygger på Bronfenbrenner's økologiske modell som viser hvordan den menneskelige utviklingen skjer i interaksjoner mellom mikro- og makromiljøer i samfunnet (1979). TUM viser at makromiljøet er bestående av blant annet media, forbilder, forbund og utdanningssystemer. Her i Norge er vi for eksempel godt kjent med barnerettighetene som setter retningslinjer for hvordan vi skal drive barneidretten. Disse er med på å påvirke atferd

og handling til en trener på individnivå. Videre vil disse handlingene også påvirke på de ulike lagene. På mikronivå finner man elementer som skole, familie, venner og andre lag og klubber. Dette kan da være trenere, lærere, senioratleter, yngre atleter og eksperter. På samme måte kan man her se at et samspill mellom skole og individ, kan påvirke utvikling av et individ. Det kan være i forhold til hvor mye leksearbeid eleven må gjøre, eller hvor mye kroppsøving eleven har. Dette som vil påvirke både restitusjon og treningsmengde. Ut i fra elementene som er nevnt ser man at modellen vektlegger at man har både sportslig og utenomsportslig påvirkning. Det er likevel ikke tilstrekkelig å benytte modellen når man skal se på faktorer som påvirker trenernes identifisering og seleksjon av spillere. Derfor har det vært nødvendig å se på identifiseringsanalyser, karakteristikker i talent og seleksjonsprosessen. Henriksen (Henriksen, 2008) har i tillegg skrevet en bok, hvor han forteller at talentutvikling handler om å skape hele mennesker som trives i idretten. Når det er snakk om talentutvikling, skiller han mellom 3 paradigmer som forteller hvordan miljøene påvirker seleksjon og utvikling av fotballspillere.

Det biologiske paradigme mener at talentet er medfødt. Det vil si at egenskapene og ferdighetene man innehar, er noe man er født med. For eksempel vil en fotballspiller som er dyktig til å strø pasninger fra midtbanen, være født med evner som gjør at han mestrer dette bra. Ved en slik filosofi, vil en trener se etter disse egenskapene og elementene i tidlig alder. Dette medfører også at treneren ofte starter med utvelgelse og spesialisering i ung alder. Det biologiske paradigmet kan sammenlignes med et preformasjonistisk og et nature syn på utviklingsprosessen.

Det psykologiske paradigme sier at talentet kommer fra tillærte ferdigheter. Selv om medfødte egenskaper ikke er helt utelukket ved dette paradigmet, så blir det ikke vektlagt i like stor grad. Paradigmet kan også deles i to. Den ene delen vektlegger målrettet trening og spesialisering. Dette skal man likevel ikke starte med etter man har identifisert innstillingen til utøveren. Den andre delen sier at man skal ha lekende og selvorganisert trening, og heller sen spesialisering. Da vil det være mer fokus på å ha det gøy og drive flere idretter. Dette paradigmet kan sees i tråd med en epigenetisk og et nurture syn på utviklingsprosessen.

Det systematiske paradigme mener at man skal skape god trening med kvalitet. Det skal også være et fokus i helheten til utøveren og ha et godt treningsmiljø. Paradigme

legger med andre ord vekt på helheten og at det skal legges til rette for forutsetningene som skal skape en god utvikling.

Det kan da tenkes at seleksjonsprosessen varierer avhengig av hvilket perspektiv og hvilken filosofi man står for som trener og klubb. I Norge vil også forbund og kretser få en påvirkningskraft i form av retningslinjene de fører til klubbene.

2.2.3 Øyet for talent

Christensen (2009) har i nyere tid undersøkt hvordan topptrenere i dansk toppfotball identifiserer fotballspillere. Det er Bourdieu's (1984, 1992, 1998) tidligere forskning på beslutningstaking som er bakgrunnen til Christensen (2009) sin studie opp mot fotballtrenere. Hun utfordrer og sier at talentidentifisering og seleksjon er årsaket «smak», «praktisk fornuft» eller «klassifikatoriske skjemaer». Resultatene til Christensen viser seg å være passende. Det var tre trender som viste seg igjen hos trenerne i dansk toppfotball. Først og fremst viste det seg at trenerne brukte sin «praktiske fornuft», som var tilegnet gjennom visuell- og praktisk erfaring. «Klassifikatorisk skjema» ble også brukt, og karakteriseres med identifisering fra forutbestemte elementer. Som trener vil man da være på utkikk etter de egenskapene man allerede har klassifisert i et skjema. Den tredje trenden viser at trenerne er en form for dommer over sin egen smak. Christensen konkluderer med at når topptrenere forteller at de «ser», så mener de at de har kunnskap. Og at kunnskap videre kan relateres til «smak». For eksempel så benytter vi forklaringer som «jeg ser den», «jeg ser hva du mener» og «den ser jeg ikke». Trenerne forteller på samme måte; «jeg vet når jeg ser et talent» eller «jeg ser et stort talent i den spilleren». Begrepet under forklarer den store variasjonen mellom hvordan trenerne identifiserer og selekterer spillere. Til tross for en lite felles konsensus, viser studien at trenerne har en stor makt, når det kommer til å peke ut hvem som er de store talentene:

«The highly subjective variation in taste among coaches is further confirmation of their power as the ultimate arbiters in top-level soccer. Consequently, selection and rejection in the process of talent identification seems to be completely random to outsiders. This conclusion, however, ignores the forces and struggles that are present in the field of soccer and that construct the coaches' taste and their selection and rejection of players.» (Christensen, 2009)

Roaas (2011) sin undersøkelse av de norske klubbene konkluderer med funn som er i tråd med Christensen (2009). Han forteller at en slik variasjon og svak konsensus påvirker spillerne som kommer i fotballen. Konsekvensen vil da være at spillerne er avhengig av hvilken trener man får i barne- og ungdomsårene.

2.2.4 Nature VS Nurture

I seleksjonsprosessen gjør trener vurdering ut i fra en rekke egenskaper og ferdigheter hos spilleren. Vurderingene i seleksjonsprosessen gjøres blant annet på bakgrunn av trenerens spillefilosofi, behov av ulike spillertyper og egen erfaring. Sett ut i fra studiene til Christensen (2009), Wolstcraft (2002a) og Roaas (2011) forstår vi at det er en stor variasjon og lite felles konsensus om hvilke spillere som er talentfulle og velges ut i en seleksjonsprosess. Ofte er disse vurderingene tatt i betraktning av hva treneren ser der og da (Roaas, 2011). Derimot har det allerede blitt nevnt, at talentidentifisering, er en prosess hvor en trekker slutninger om utøveres potensielle prestasjoner og om hvor langt de kan nå (Michalsen, 2013). Når man velger ut spillere i barnefotballen, kan det da antas at det vil være en fordel å ha kunnskap om menneskets utviklingsprosess. Gjennom de siste årene har man diskutert, hvorvidt mennesket er skapt og utviklet i en nature- eller nurture retning. Sett fra historiske øyne vil nature bety det samme som preformasjon, mens nurture vil bety det samme som epigense (B. Hopkins, Barr, Michel, & Roachat, 2005). Hopkins (2005) sier at teorien om preformasjon var den gjeldene før 1800-tallet og forklarte den menneskelige utviklingen som vekst eller utvidelse av eksisterende struktur. Etter 1800-tallet oppsto det kritikk til preformasjonsteorien som førte til en epigenetisk tankegang. Synet var da at den menneskelige utviklingen er delt inn i stadier som bygger på hverandre.

Nature-nurture debatten handler om at et individ er et produkt av vedkommende sine gener, eller miljøet man omgås i (Davids & Baker, 2007). I idrettssammenheng blir det da sett på variasjon i nøkkelfaktorer som helse, utvikling, kognitive ferdigheter, bevegelse, perseptuelle ferdigheter, holdning, sosiale evner, psykologiske trekk og personlighet. Funnene i studien til Davids & Baker (2007), viser at man så langt ikke kan avskrive at et talent er et produkt av gener eller miljø. Likevel påpeker de at sportprestasjoner er et resultat av samspill mellom en rekke gener og miljøfaktorer. Samtidig har vi idrettsforskere som i større grad støtter den ene av de to retningene. Blant annet sier Hopkins:

«Genes are responsible for about the half the variation in physical performance between individuals in the population. Genes also account for half the variation in the response to physical training. Genes are probably even more important than training in explaining differences in performance between athletes. Talent identification and selecting an appropriate partner are therefore logical approaches to creating elite athletes» (W. G. Hopkins, 2001)

Sitatet fra studien til Hopkins understreker at genene har stor påvirkning på prestasjoner, og utvikling av fysiske ferdigheter. Samtidig nevner han at identifisering og seleksjon, er en viktig tilnærming i prosessen hvor man skaper eliteutøvere. Howe (1998) er enig med Hopkins og forteller at talent har medfødte egenskaper som kan identifiseres i veldig ung alder. På den andre siden har man idrettsforskere som i større grad står for at miljøets påvirkning er avgjørende for prestasjoner på elite nivå (Coyle, 2009; Epstein, 2014; Ericsson & Charness, 1994). Deres studier og filosofier forteller at man er avhengig av en enorm mengde strukturert, spesifisert og organisert trening. Coyle (2009) forklarer blant annet dette med, at man bygger tykkere og mer solid myelin med mange repetisjoner. Derfor er det nødvendig å repetere mye i ung alder, hvor man også er mer mottakelig for input som styrker myelinet. Myelinet er også med på å styre hastigheten på signalene slik at mestringsevnen vil bli bedre med mye trening. Colvin (2010) viser til at college resultatene i en rekke idretter i dag er like gode, eller bedre, enn verdensrekordene for en rekke 10 år tilbake. Dette forklarer han med at kunnskapen rundt sportene har blitt så mye bedre. Med kunnskap er det lettere å strukturere og tilpasse treningen, lage riktig og bedre utstyr, og sette seg realistiske mål som skal motivere. Det høye nivået tillater i mindre grad å prestere på elite nivå bare med evner som er medfødte. I boken til Epstein (2014) forteller han at forskjellen på ekspertene og nybegynnerne, er den store databasen ekspertene har bygget opp gjennom en stor mengde trening. Selv om han er en av forkjemper av at øvelse gjør mester, så nevner han at genetikken også kan være avgjørende og viser spesielt til Afrika. Tester viser at blant annet afrikanere fra Kenya og Jamaica har annerledes hemoglobinnivå, muskelfibertype og metabolsk forbrenning. Hvor de fra Kenya er «skapt» for langdistanse løp, mens Jamaicanerne er «skapt» for eksplosive løp. Han forteller også at tester på afro-amerikanerne som har vært bosatt i USA over generasjoner viser samme resultat.

I studien til Meyers (2013) legger hun vekt på tre grunner til at nature-nurture debatten er et viktig fokusområde. Først nevner hun at uklarheten rundt nature og nurture, gjør at personer

som definerer talent, kan plassere utøverne helt ulikt ut i fra vedkommende sitt synspunkt. For det andre vil treneren sin tilnærming til ledelse og seleksjon, variere etter om man mener talentet er nature eller nurture. Metoden som passer for talentet som har medfødte evner, passer kanskje ikke utøveren som har utviklet seg som en følge av arbeid. For det tredje vil fremgangsmåten i talentarbeidet variere etter om man ser på talentet som nature eller nurture. Ved å anta at et talent er medfødt, vil man i større grad ha fokus på identifisering og rekruttering av utøvere, fremfor utvikling og trening. Ved å mene at et talent er en konsekvens av trening, vil man ha hovedfokus på utvikling og trening. Da vil også seleksjonsprosessen bli basert på erfaringene trenerne har gjort seg på og utenfor treningsfeltet.

2.2.5 Relative alderseffekt

I fotball-Norge deler vi inn lagene etter hvilket årstall de er født. Det vil si at de som er født i januar – desember samme år, skal spille på samme lag. Målet med dette er at det skal gi jevnt nivå, fair konkurranse og lik mulighet for suksess i gruppen. I tillegg er det og de man går med på skolen. Når det er nesten ett år i forskjell fra 1. januar til 31. Desember, vil det være forskjeller innad i aldersgruppen (Helsen, van Winckel, & Williams, 2005). Vi kan se ulikt kognitivt, fysisk og følelsesmessig nivå. Relativ alderseffekt defineres som den totale forskjellen hos et individ innad i aldersgruppen (Helsen, et al., 2005). Rummenich & Rogol (1995) forteller at en signifikant forskjell i akademiske- og sport prestasjoner kan oppstå i forhold til ulik cut off dato.

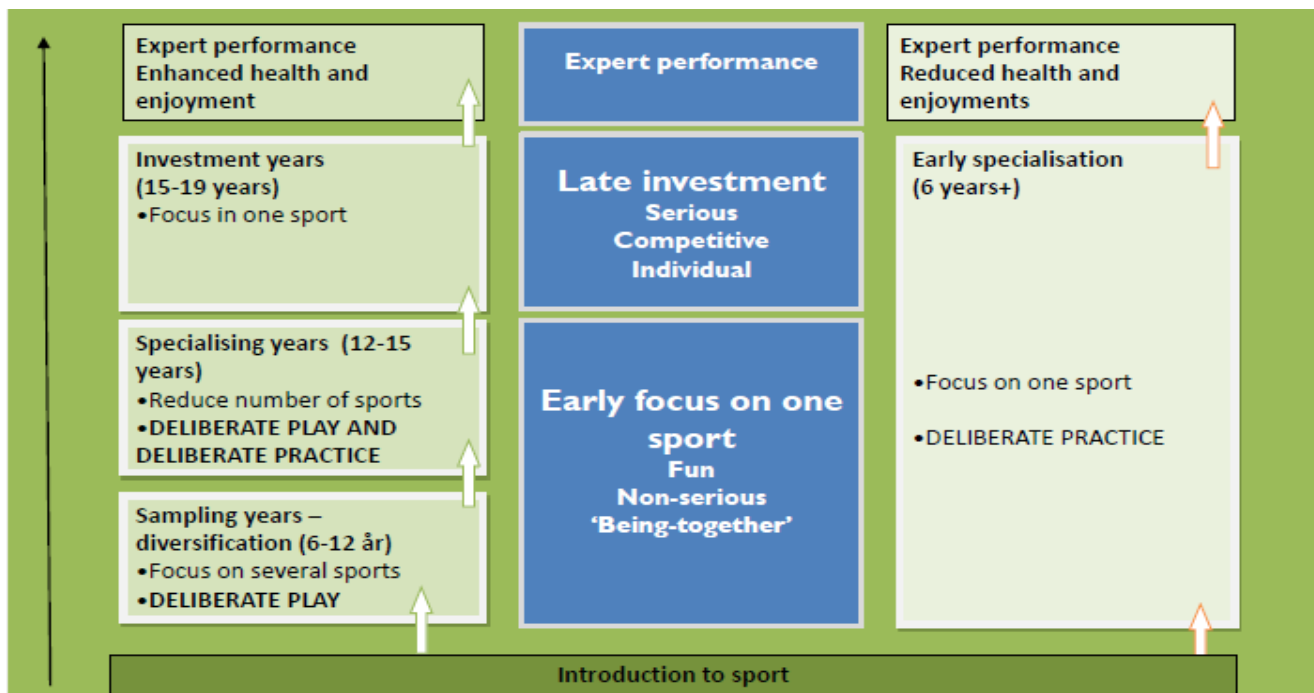
Den relative alderseffekten i seleksjonssystemene er godt dokumentert (Musch & Grondin, 2001). Fenomenet finner man ikke bare i fotballen, men også i idretter som baseball, gymnastikk, håndball, is-hockey, tennis og volleyball. I studien til Musch (2001) har han summert ulike funn fra ulike idretter i en tabell. Tabellen viser blant annet 24 studier som viser til en relativ alderseffekt i fotball. Idrettsforskeren forklarer også at han har identifisert både fysiske og psykologiske mekanismer som kan forklare denne effekten. Den fysiske utviklingen, som er sterkt korrelert med den kronologiske alderen, er viktig. Spesielt i idretter med tungt utstyr og fysisk kontakt. Musch (2001) forteller at man innenfor en idrett kan se stor variasjon i relativ alderseffekt etter hvilken posisjon som studeres. Dette vil da være avhengig av hvor på banen det stilles høyest fysiske krav. Når det gjelder de psykologiske mekanismene, viser det seg at den relative alderseffekten resulterer i en forskjell på

perseptuelle og kognitive evner. En omfattende studie av flere tusen fotballspillere over flere år i svensk fotball, viser at alderseffekten har, og er et problem (Peterson, 2009). Peterson (2009) forteller at effekten vises i både klubb og helt opp til de ulike landslagene. Han sier også at dette resulterer i at de som er født tidlig på året vil ha en større sjanse for å bli selektert. Studien viser en mindre forskjell hos jenter i svensk fotball, men det er likevel tendens til den relative alderseffekten. I boken sin viser Peterson (2011) blant annet til et G15 landslag som har en spillerstall hvor 83 % av spillerne er født det første halvåret. Dette til tross for at kunnskapen og bevisstheten har blitt bedre. Prosjektet til Peterson (2009) indikerer at det skjer en seleksjon på grunn av relativ alderseffekt allerede i 5-12 årsalderen. Noe som legger et grunnlag for en enda sterkere utvikling og effekt i senere år. Den samme trenden ser vi i dansk fotball, hvor de yngste landslagene er tydelig mer preget av relativ alderseffekt enn de eldre lagene (Christensen, Pedersen, & Mortensen, 2008). Her ser vi at lagene opp til 23 år, innehar en spillerstall der 65 % er født de 2 første kvartalene. Mens tallene endres til 57 % når man ser på alderen opp til 28 år.

Helsen (2005) legger frem ulike konsekvenser av den relative alderseffekten. Først nevner han at de som er født tidligst vil prestere bedre. Noe som gjør at vil de oppnå en høyere indre og ytre motivasjon. Årsaken er en større grad av opplevd mestring, samt mer positiv tilbakemelding og oppfølging av trenere eller lærere. Igjen kan vi referere til pygmalion-effekten som oppstår som en følge av treners forventning til en utøver. Man skal heller ikke overse at de som er født tidlig på året, vil kunne få mer erfaring, enn de som er født sent. Mangelen på erfaring vil nok være en ulempe, for de som er født sent på året. Barn vil føle stolthet og selvfølelse alt etter hvordan de lykkes eller mislykkes. Et barn som har havnet på etterskudd fra tidlig fotball år, vil på bakgrunn av dette føle en mer negativ selvfølelse enn personen som er født i januar og er størst, raskest og best i idretten. Domingues (2013) er en av de få som har utført en studie på modning og utvikling på så unge fotballspillere som 7-10 åringer. I tråd med tidligere fremlagte undersøkelser, vektlegger han at trenere har som oppgave å utvikle og jobbe med utøverne slik at deres fulle naturlige potensial optimaliseres i idretten. Det er også viktig at vi på en fornuftig måte tilpasser treningen til hvert barns karakteristikk. Hvis vi ikke tillærer oss kunnskap rundt dette, så vil en ung fotballspiller være desto mer avhengig av sin modning og biologisk alder.

2.2.6 Ulike veier mot toppen

Det er flere faktorer som påvirker om man klarer å bli ekspert i fotball. Vi skiller ofte mellom «deliberate practice» og «deliberate play» når vi ser på ulike veier å gå for å nå toppen (Storm & Christensen, 2011). «Deliberate practice» veien legger vekt på stor mengde strukturer og organisert trening innen en sport. Man skal heller ikke ha det særlig gøy. Côté et.al (2007) forklarer at denne veien kjennetegnes med ekspert prestasjoner, redusert helse og redusert trivsel. Bompa (1983) argumenterer for tidlig spesialisering, og nevner at man så tidlig som i 3-8 års alderen skal starte å identifisere talent for å strukturere treningen deretter. Den andre veien i Côté (2007) sin modell er deliberate play. Denne veien involverer 3 stadier hvor man gradvis øker grad av spesialisering. Utøverne skal også drive flere ulike idretter, få mye stimuli og ha det gøy. Denne veien å gå mot toppen støttes av en tysk undersøkelse (Hornig, Aust, & Güllich, 2014). Resultatene forteller at landslagsspillerne skiller seg ut med mer uorganisert fotball, mer deltakelse i ulike idretter i ungdomsårene og senere spesialisering sett i sammensetning med de som ble amatører. I følge Ommundsen (2009) vil en tidlig spesialisering føre til at bare noen utøvere blir sett på som talent. Videre vil det skape eksklusjon, frafall og at man velger ut de som er best der og da, i stede for å se hvem som blir best på sikt. I tillegg til de to tradisjonelle veiene inkluderer Côté (2007) en fritidsretning å gå hvor det bærer mer preg av en mosjonisttilværelse med fokus på å ha det gøy og skape en god helse. Studien til Storm & Christensen (2011), legger også til grunn en tredje vei for å bli suksessfull i en idrett (bilde under). Studien har sett på hvordan utviklingen i deltakelse har vært hos danske eliteutøvere. Denne veien er en kombinasjon av de to mer kjente veiene Côté(2007) nevner. Det vektlegges fokus i en idrett, men skal likevel være gøy, og ikke seriøst i det første stadiet. I det neste stadiet går man rett over til et mer seriøst og konkurransepreget investering i en og samme idrett. Videre vil man oppnå ekspertprestasjoner.

Figur 3: Til høyre og venstre viser bildet de to tradisjonelle veiene å gå for å nå ekspert prestasjoner. I tillegg er en tredje vei å gå plassert i mellom dem. Bilde er presentert fra studien til Storm og Christensen (2011).

Christensen, Pedersen og Mortensen (2008) bruker i sin studie begrepene evolusjonær og strategisk når de forklarer de ulike utviklingsveiene for å nå ekspertise. Der den evolusjonære utviklingstanken er mer lik «deliberate play» og den strategiske utviklingstanken er mer lik «deliberate practice». Idrettsforskere forklarer at balansegangen mellom disse to veiene er et dilemma i dansk fotball. Den evolusjonære utviklingstanken, som viser seg å være mest fremtredende i dansk fotball, resulterer i at flere talenter blir sett og at disse spillerne opplever mer motivasjon og kompetanse. Blant annet viser tall fra studien at det er 3 % av U16 spillerne og 25 % av U21 spillerne på landslaget som får debutere på A-landslaget. Selv om det kan være andre kausaliteter, som feil utvelgelse eller for tidlig utvelgelse, så viser det at trenerne har øynene åpne for talent hele tide. Det ser man på den dynamiske seleksjonen. Man skal heller ikke utelukke at seleksjonen skjer på premiss av at spillerne passer inn i trenerens system. Den strategiske utviklingstanken er mer effektiv og økonomisk, ettersom trenerne siler ut de beste spillerne i veldig ung alder for å få høy kvalitet. En utvelgelse vil i denne utviklingstanken ofte foregå på bakgrunn av ulike kriterielister. Disse målingene og kriteriene gir heller ikke nødvendigvis en mer sikker og objektiv utvelgelse, enn den erfaringsbaserte som benyttes i større grad ved en evolusjonær utviklingstanke (Christensen, et al., 2008).

Treners tilnærming til individ eller spillergruppe kan også gjenkjennes i en deltakerbasert retning eller en prestasjonsbasert retning (Lyle, 2002). Den deltakerbaserte retningen har fokus på å tilrettelegge og beholde hele gruppen. Det vil si at treningen tilpasses samtlige i gruppen, med fokus på basis teknikk-læring i utviklingen. Konkurransen er ikke i fokus og utøverne trenger ikke være særlig engasjert i idretten. Treneren skal heller ikke ha et ønske om å påvirke og kontrollere prestasjonsvariablene. Ofte vil utøverne gå raskt gjennom dette stadiet, hvis ikke er det en tendens at man blir aktive på mosjonistnivå. På den andre siden, vil en prestasjonsbasert trener ha et sterkt fokus på å danne et miljø, der det er et sterkt fokus på utvikling i en konkurranseidrett. Det skal da være en intensiv involvering i konkurranse. Treneren ønsker også å påvirke og kontrollere prestasjonsvariablene (Life style management). Her skal det også settes mål og ha en tydelig og klar struktur på trening og livsstil. Det finnes også en mellomvei der man ser spor fra de to overnevnte retningene. Denne retningen er kjent som en utviklingsbasert treningsstil. Dette er et nøkkel-stadium for talentidentifisering hvor unge utøvere ofte er før steget til den prestasjonsbaserte retningen. Det sterke fokuset på konkurranse, prestasjoner og struktur i treningen, resulterer i at trenerne naturlig stiller et større krav til spillerne som er i gruppen (Lyle, 2002).

3.0 Problemstilling

Som klubb, trener, spillerutvikler eller scout viser litteraturen til at det er flere faktorer som påvirker oppdagelse, identifisering og seleksjon av talent i barnefotballen. Sett i lys av teorien kan det tyde på at det er ytre og indre faktorer som påvirker. De ytre faktorene er blant annet forbund eller ansvarlig i klubb, mens indre påvirkning skjer på bakgrunn av egen oppfattelse, erfaring og mening. I lys av et sentralt tema i dagens fotball, er det interessant å se på disse forskningsspørsmålene:

- er barnerettighetene en hemning for norske klubber?
- hvor omfattende er identifisering- og seleksjonsprosessen i de norske klubbene sammenlignet med de utenlandske?
- når mener spillerutviklerne at det er nødvendig å starte med spesialisering og seleksjon?
- vil spillerutviklernes syn på barnets modning og utvikling påvirke tilnærmingen til talentarbeidet?
- hvilke karakteristikk ser spillerutviklerne etter i et talent? Og påvirkes dette av nasjonalitet og nivå?

4.0 Metode

En hver vitenskapelig forskning involverer en metodedel som er sentral i arbeidsprosessen. Metode er et vidt begrep med flere ulike forhold. Hvilken metode forsker bør ta i bruk vil blant annet påvirkes av oppgavens omfang, problemstilling, ressurser og arbeidsbetingelser. Metode kan forklares som alle midler vi benytter for å belyse problemstillingen og for å få ny kunnskap (Landridge, 2006). Vi skiller ofte mellom kvalitativ- og kvantitativ metode, hvor kvalitativ ofte er en mer induktiv tilnærming (Thagaard, 2013). Det kan være vanskelig å skille mellom hvilke metode man skal bruke, og i noen tilfeller kan begge ha gode formål. Forsker kan også dra nytte av å kombinere begge metodene samtidig.

Innledningsvis vil jeg forklare hvorfor jeg har valgt metoden og min nærhet til feltet. Videre vil jeg gå mer spesifikt inn på metoden jeg har valgt. Kapittelet «det kvalitative intervjuet» beskriver hele arbeidsprosessen; utvalg, forming av intervjuet, intervjusituasjonen og analysen. For å belyse min forståelse, erfaring og refleksjonsevne vil jeg si noe om reliabiliteten og validiteten til slutt.

4.1 Valg av metode

Sett i lys av problemstilling og tema i min oppgave, valgte jeg å bruke en kvalitativ metode. Det finnes lite eller ingen tidligere litteratur som omhandler dette temaet i problemstillingen min. Ønsket om å søke en ny og dypere kunnskap omkring dette temaet gjorde at jeg valgte kvalitative dybdeintervju. Kvale (2009) forteller at kvalitativ metode, er fornuftig å bruke når man ønsker å studere et fenomen i dybden, forstå fenomenet, vil lage teori, og når vi har fokus på prosess fremfor resultat. Gjennom en slik tilnærming, vil jeg da få en bedre forståelse for faktorer som påvirker seleksjonen i barnefotballen. Tilnærmingen vil kompensere for manglende litteratur på feltet. På grunnlag av litteraturen som fremstiller en ulik begrepsforståelse på flere av elementene som påvirker seleksjon, kan det tenkes at det ikke ville vært noe bedre tilnærming enn dybdeintervju.

Thagaard (2013) sier at det er nødvendig å redegjøre forskers bakgrunn til feltet som undersøkes. Det vil styrke påliteligheten og troverdigheten ovenfor leseren. Gjennom lang erfaring innenfor fotball, har jeg tilegnet meg kunnskap og interesse for feltet. Erfaringen gir meg bedre forutsetninger til å kunne bedømme og tolke respondentenes svar i intervjuet. Ønsket er at analysen av respondentenes forhold til seleksjon i barnefotballen skal vekke

oppsikt, slik at det skaper nysgjerrighet og videre forskning på feltet. Kvalitet gjennom en god analyse med troverdighet og pålitelighet øker sjansen for det.

Jeg startet å spille fotball selv når jeg var 5 år, og har holdt på siden. I hele ungdommen var jeg ivrig og brukte flere timer daglig på løkka. Det førte til at jeg endte opp i Norges svar på elitemiljø som er kretslag. På kretslag fikk jeg matchet og utviklet meg med jevnbyrdige medspillere og motspillere. Da jeg var 15 år, ble jeg tatt opp til A-laget hvor jeg og fikk tidlig debut. Selv om jeg trappet ned tidlig i tyveårene, grunnet skade og studier, så har jeg fått opparbeidet meg erfaringer og kunnskap gjennom diskusjon med trenere, foreldre og lærere. Nå er jeg trener og leder på en fotballfritidsordning, hvor jeg får god erfaring og har muligheten til refleksjon over forhold jeg lurer på i barnefotballen.

4.2 Det Kvalitative intervjuet

Styrker og svakheter

Det er en åpen dialog mellom forsker og intervjuobjekt som skaper dataen i en intervjuundersøkelse. I forhold til kvantitativ forskning blir dermed forskeren selv det metodiske verktøyet (Kvale, 1997). I følge Kvale (1997) er ikke datainnsamling passende begrep når man skal forklare dataen man får i undersøkelsen. Dette forklares med at det er mer presist for kvantitative undersøkelser, mens datagenerering eller dataskapning er mer riktig ved intervjuundersøkelser. Den åpne dialogen under et intervju kan føre til negative konsekvenser som at respondent ikke forteller alt (Krumsvik, 2014). Det kan tenkes at tilnærmingens design har et veldig personlig preg, hvor man sitter ansikt til ansikt. Det kan føre til at noen respondenter ikke ønsker å åpne seg helt. I noen tilfeller kan vedkommende pynte på sannheten for å skryte seg selv opp. Det kan tenkes at en større grad av anonymitet kan gi mer ærlige svar. Thagaard (2013) nevner også at intervju, og generelt kvalitativ metode, har et lite utvalg. Dette kan være årsaket av en tilnærming som er både ressurs- og tidkrevende.

På den positive siden vil dialogen i en intervjuundersøkelse gi mulighet for oppklaring ved misforståelser eller utydeligheter fra forskerens side (Kvale & Brinkmann, 2009). På samme måte kan forsker benytte seg av fleksibiliteten i en intervjusituasjon. På den måten vil han kunne komme med oppfølgingsspørsmål. Dette gir intervjuer mulighet til å søke mer informasjon på feltet. Når forsker gjør en intervjuundersøkelse på et tema som har en høy

kompleksitet, som talentbegrepet i barnefotball, vil det være gode muligheter for ukjente, men relevante dimensjoner innenfor referansefeltet. I noen tilfeller kan det også oppstå svar utenfor min ramme, som vil skape nyanser i undersøkelsen. Uavhengig av svar fra respondenten, vil et personlig intervju gi en bedre mulighet til å bedømme svarenes pålitelighet.

4.2.1 Utvalg

Deltakerne i undersøkelsen er 5 menn som er spillerutviklere i 5 ulike klubber. Klubbene som spillerutviklerne representerer, er én nederlandsk toppklubb, én spansk toppklubb, én tippeligaklubb, én klubb fra OBOS ligaen og én klubb fra norsk 2.divisjon. Alle respondentene er interessante objekter, som jeg ønsket å få med i undersøkelsen min. Dette var de første jeg kontaktet, og i ettertid har jeg bare fått nei fra en utenlandsk toppklubb som ikke hadde kapasitet til å hjelpe. Sett ut i fra problemstillingens vinkling, vil respondentene gi interessante svar som kan sammenlignes. Det vil være mulig å sammenligne svarene i forhold til de ulike nasjonene som representeres, ulike nivå klubbene spiller på, og en ulik størrelse på klubbene. 4 av 5 respondenter kan referere til lang erfaring, god utdanning og flere kurs som har gitt dem kunnskap i det yrket de har. Den ene spillerutvikleren som forteller at han ikke har like lang erfaring, viser likevel til utdanning, kurs og generelt god refleksjonsevne. Som klubbens spillerutviklere er det interessant å høre deres meninger og synspunkter. Samtlige klubber som blir representert, har gjennom de siste årene skapt spillere som har fått internasjonal erfaring.

4.2.2 Planlegging og gjennomføring av intervjuene

I forkant av skrivingen ble det brukt mye tid på å lese gjennom relevant teori for å styrke kunnskapen min og få et fundament å bygge intervjuene på. Videre startet jeg å forme intervjuet som skulle bli benyttet for å skape data. Med tanke på at det var lite relevant litteratur i forhold til seleksjon i barnefotballen måtte jeg lete etter andre hjelpemidler for å forme intervjuet. Jeg kontaktet Mette Krogh Christensen som har skrevet «An eye for talent». Hun var behjelpelig og sendte meg intervjuguiden hun benyttet for å intervju 8 landslagstrenerne om deres seleksjonsprosess. Etter at jeg hadde formet min intervjuguide fikk jeg tak i en respondent til et pilotintervju. Respondenten har UEFA A lisens og har vært både

trener og spiller på det høyeste nivået i Skandinavia. Prøveintervjuet ga en indikasjon på om intervjuet var formet slik at jeg fikk dataen jeg ønsket fra respondenten. Etter et par justeringer, tok jeg kontakt med respondentene jeg skulle benytte i undersøkelsen min. For å få tak i disse respondentene, fikk jeg hjelp av en bekjent i fotballkretsen som stilte som referanse. Dette var til god hjelp, spesielt når jeg skulle kontakte de utenlandske klubbene. Jeg kontaktet respondentene over e-post, telefon og telefon-appen «Whatsapp». Jobben som spillerutvikler er travel, men alle fant tid i arbeidsdagen sin. Jeg møtte dermed alle på sine arbeidsplasser, formiddagen den dagen intervjuet ble avholdt. Det ga meg anledning til å oppleve to av verdens største klubbers akademi og fasiliteter på nært hold.

Halvstrukturert intervju

I følge Kvale (1997) bør man bruke et halvstrukturert intervju når man har fokus på ett tema. Da vil forsker få bedre tak i data som er passende til problemstillingen. Kvale beskriver videre at et halvstrukturert intervju benyttes når formålet med undersøkelsen er definert. Kjennetegn på halvstrukturerte intervju er at man har definert ett eller flere tema man ønsker å undersøke, samtidig som intervjuer ikke er bundet til intervjuet. Det vil si at forsker kan utdype spørsmål og/eller komme med uforberedte spørsmål.

Med tanke på at jeg hadde formet problemstilling og tema i forkant av intervjuene ble det naturlig å velge et halvstrukturert intervju. I min intervjuguide hadde jeg flest åpne spørsmål som omhandlet temaene jeg skrev ned på forhånd. Temaene i intervjuguiden ble valgt for å belyse problemstillingen min. Disse ble valgt på grunnlag av tidligere litteratur, egen erfaring og samtale med fagpersoner på feltet. Tilnærmingen skapte en åpen og flytende dialog. Flere ganger fikk jeg muligheten til å komme med både planlagte og spontane oppfølgingsspørsmål, som var til god nytte for oppgavens helhet.

Intervjusituasjonen

Den sosiale prosessen mellom forsker og intervjuobjekt kan fort ha påvirkning på resultatet i undersøkelsen. Det er viktig å være klar over dette som forsker. Spesielt med tanke på at situasjonen kan skape ulike rolleforventninger (Kvale & Brinkmann, 2009). Gjennom mine erfaringer og kunnskap skal jeg dermed ha fokus på skape en god kontakt, hvor respondent

opplever tillit ovenfor forsker. Blant annet innledet jeg samtalen med mye småprat om ting som ikke gjaldt intervjuet. Erfaringsmessig gjorde det at både jeg og respondent ble mer komfortabel. På samme måte som jeg forventer at de skal svare ærlig, være imøtekommende og være positive til mitt arbeid, skal jeg opptre hensynsfull til respondentene. Det vil si at spørsmålene ikke må være for personlige eller ikke angå for såre tema, som kan skade ryktet til vedkommende eller fotballklubb. Da kan jeg risikere at respondenten ikke ønsker å svare på spørsmålene. Temaene mine berører både spillerutvikler sin jobb og klubbens filosofi, derfor måtte jeg være påpasselig med hva og hvordan jeg stilte spørsmålene. For eksempel merket jeg at flere av respondentene følte de burde gjøre mer med den relative alderseffekten. Det resulterte i et økt engasjement eller tilbakeholdenhet, som gjorde at jeg gikk videre før vi sporet av eller de ville bryte temaet.

Intervjuene fant sted i rolige omgivelser på spillerutviklernes kontor. Likevel kom det en person inn i hvert av intervjuene. Dette opplevde jeg forstyrrende, og så at respondent også fikk andre tanker i hodet. Til tross for forstyrrelsen fant vi fort rytmen igjen.

Ved å ha halvstrukturerte intervjuer, blir samtalen så flytende at forsker hele tiden må være på vakt etter interessante utsagn fra respondenter. Metoden lot meg improvisere flere ganger med oppfølgingsspørsmål, for å få svar på det jeg ville. På den måten fikk jeg frem flere utsagn som ble benyttet aktivt i diskusjonen. På grunnlag av en metode, som skaper en flytende dialog opplevde jeg at respondentene hadde en tendens til å vandre over til andre temaer. Jeg lot som regel respondenten fortsette å snakke, for å se om han kom inn på riktig tema igjen. Gjorde han ikke det, så avbrøt jeg og sa at det ikke var relevant.

To av intervjuene i undersøkelsen var med spillerutviklere i internasjonale toppklubber. På bakgrunn av ulikt språk, kunne det oppstå utfordringer med kommunikasjonen. Det vil være en økt sjanse for misforståelser, med tanke på at jeg kunne formulere meg feil, og det samme kunne respondent. Det positive med intervjuet er at man da kan oppklare misforståelser. Dette hendte et par ganger, men vi ble alltid enige og forsto hverandre godt. Totalt sett fikk jeg den informasjonen jeg ønsket, i forhold til temaene jeg tok opp. Likevel opplevde jeg at jeg forholdt meg i større grad til intervjuguiden. Det gjorde at jeg ikke like ofte kom opp med oppfølgingsspørsmål, som under intervju med de norske spillerutviklerne.

For å bevare de etiske retningslinjene, spurte jeg samtlige respondenter om å signere et samtykke for å delta i undersøkelsen. Samtidig spurte jeg om jeg kunne benytte båndopptaker

underveis. Samtlige respondenter signerte på samtykke for deltakelse, mens 4 av 5 godtok bruk av båndopptaker. Respondenten fra den spanske toppklubben godtok ikke det. Dette ble begrunnet med klubbens retningslinjer som ikke ønsket å røpe konfidensiell informasjon på opptak. Som forsker er jeg nødt til å forholde meg til respondentens ønsker, med tanke på at han kan la være å stille opp hvis ikke. Jeg endte da opp med å notere underveis i intervjuet. Det kan være forstyrrende for intervjuobjektet, samtidig som det er utfordrende å få med seg alt. Jeg fikk en opplevelse av at notatene ble selektive i større grad, og at jeg mistet litt oversikten over nyansene. Selv om jeg ikke fikk notert ned like utfyllende svar som ved båndopptaker så fikk jeg notert ned god og nyttig informasjon i forhold til oppgaven.

4.2.3 Transkribering, analyse og tolking av data

4 av 5 respondenter godtok at jeg tok opp intervjuene med båndopptaker. Disse 4 intervjuene ble transkribert så ordrett som mulig inn i Nvivo. Nvivo er et transkriberingsprogram som ved riktig bruk, kan gi gode fordeler i transkribering og videre analyse. Totalt ble omtrent 40 000 ord transkribert. For å styrke reliabiliteten gikk jeg gjennom alle intervjuene i etterkant av transkriberingen. Ved å høre etter samtidig som jeg leste, hadde jeg en økt mulighet til å oppdage feilsiteringer. I forkant av transkriberingen, hadde jeg lagt inn ulike noder som var relevant for undersøkelsen min. Underveis i transkriberingen kunne jeg da bare legge til sitat som var passende for de ulike nodene. Dette vil være en form for koding hvor man kategoriserer sitatene. Nodene jeg brukte var:

Hovedkategori	Underkategori
Bakgrunn	
Barnebestemmelser	Allsidighet Fordeler Foreldreinnvolvering Ulemper Utland
Seleksjon	Eksplisitt Implisitt Konsekvenser Nature Nuture Når selektere og spise Participation vs performance coaching Relativ alderseffekt Snevert vs utvidet talent

Talentidentifisering	Karakteristikk i et talent Hjelpemidler: <ul style="list-style-type: none"> • Erfaring • Kriterier • Magefølelse • samarbeid
Trenerkompetanse	
Utviklingsprosessen	

Etter at bearbeidingen av intervjuene var gjort, hadde jeg en struktur som gjorde jobben videre lettere. Et nøye og strukturert analysearbeid er i tråd med hva Kvale (1997), Thagaard (2013), Landridge (2006) sier er viktig. Analysetilnærmingen jeg har benyttet, blir av Kvale & Brinkmann (2009) forklart som en deduktiv analyse. De ulike kategoriene i analysearbeidet ble også brukt i diskusjonen, slik at jeg bare kunne se hva hver enkelt respondent hadde skrevet for hvert tema, og sammenligne dem. Selv om det var et krevende analysearbeid var det arbeidet verdt når jeg kom til diskusjonen.

4.3 Reliabilitet og validitet

Validitet

I hvor stor grad man måler det man har til hensikt å måle, bestemmer validiteten (Kvale, 1997). Det vil si, at undersøkelsen måler det den er ment for å måle. Sett i lys av problemstilling og tema må data som er innhentet, være relevant.

For å få svar på det jeg ønsket, var det viktig å bygge opp en struktur på intervjuguiden som ville skape en god flyt. Jeg skulle stille enkle, konkrete men åpne spørsmål. I formingen av intervjuguiden var jeg oppmerksom på at jeg ikke stilte spørsmål to ganger, var utydelig eller flere spørsmål i samme spørsmål. Forholder forsker seg til disse retningslinjene, vil man få mer relevante svar i retur. I undersøkelsen opplevde jeg at intervjuobjektene som hadde mindre grad av erfaring og kunnskap, måtte bli spurt to ganger, eller få forklart spørsmålet. Den samme utfordringen opplevde jeg, når jeg skulle intervju de to utenlandske spillerutviklerne, spesielt den spanske. Etter å ha blitt spurt to ganger eller fått forklart spørsmålet, fikk jeg likevel svar på spørsmålet.

Kvalitativ forskning krever tilstedeværelse fra forsker. Dette kan påvirke validiteten i undersøkelsen (Kvale & Brinkmann, 2009). Respondenten kan føle seg ukomfortabel og

unngå å svare, eller unngå å svare sant. På spørsmål om barna er modne for seleksjon, opplevde jeg blant annet at den ene spillerutvikleren unngikk å svare konkret.

Tilstedeværelsen til forsker krever dermed, at det blir skapt gode relasjoner og en positiv atmosfære, for å få en god åpenhet. For å ivareta validiteten, måtte jeg være forsiktig med å stille spørsmål som var personlige og kan skade rykte til spillerutvikler og/eller klubb.

I resultatdelen er det min analyse som ligger til grunn for validiteten. Det er mitt verdisyn som kan avklare om mine beskrivelser er rette eller gale. Resultat- og diskusjonsdelen vil være påvirket av min bakgrunn og erfaring innenfor feltet. Med tanke på bakgrunnskunnskapen min, så mener jeg at analysen min av innsamlet data er relevant for å belyse problemstillingen.

Reliabilitet

Grad av reliabilitet bestemmes etter hvor pålitelig prosessen underveis i undersøkelsen har vært (Thagaard, 2013). Dette måles ved at samme undersøkelsen gir samme svar hvis undersøkelsen blir gjentatt. Ettersom intervju er en interaksjon mellom mennesker, som er komplekse skapninger, hvor meninger og atferd endres, vil det være vanskelig å oppnå en høy reliabilitet. Dette belyser Kvale & Brinkmann (2009), som sier at validitet er overordnet reliabilitet i en kvalitativ undersøkelse. Har man en høy validitet, kan man oppnå en tilstrekkelig reliabilitet, men har man en høy reliabilitet trenger man nødvendigvis ikke oppnå tilstrekkelig validitet.

Det var viktig å planlegge, slik at minst mulig utenforliggende forhold kan påvirke intervjusituasjonen. Derfor var det viktig at vi satt i et rom med rolige omgivelser, og hadde god tid. Rammene skulle også være tilnærmet like, i samtlige intervju. Det er en tydelig svakhet at jeg ikke fikk benyttet båndopptaker på det ene intervjuet med den utenlandske spillerutvikleren. Det kan føre til at jeg ikke får med meg alt, ettersom jeg skal notere, høre og kommunisere samtidig.

Den høye kunnskapen de fleste av intervjuobjektene viser til, er en tydelig styrke. Ved gode spørsmål vil man ha en økt sjanse for at svarene er relevante. Med tanke på at de har en høy kunnskap kan det antas at svarene er mer presise og riktige, slik at de lettere kan tolkes av meg som forsker. Den høye grad av kunnskap og erfaring styrker påliteligheten.

Et lite utvalg svekker påliteligheten i oppgaven. Det er derimot vanlig å ha et mindre utvalg ved kvalitative intervjuer. Dette er tilfellet grunnet mye tid og ressurser. Sett i lys av oppgaven får jeg likevel frem interessante nyanser.

Med tanke på at det er ikke er noe tidligere forskning på feltet, finner jeg ikke noe litteratur jeg kan sammenligne med og styrke påliteligheten av mine funn. I forkant av intervjuene, benyttet jeg intervjuguiden som Mette Krogh Christensen (2009) benyttet i en av hennes oppgaver. Dette ga meg en mulighet til å sammenligne funnene mine med oppgaven hennes.

Etter fullført intervju og transkribering hørte jeg gjennom båndopptak, mens jeg leste transkriberingen. Dette vil bidra til å styrke nøyaktigheten ved at jeg kan justere eventuelle feil.

4.0 Resultat og diskusjon

4.1 Informasjon om respondentene

Spillerutvikler A	Klubb A: Norsk Tippeligaklubb Funksjon: Spillerutvikler
Spillerutvikler B	Klubb B: Norsk 2. divisjon Funksjon: Spillerutvikler
Spillerutvikler C	Klubb C: OBOS-ligaen Funksjon: Spillerutvikler
Spillerutvikler D	Klubb D: Nederlandsk toppklubb Funksjon: Youth Academy Consultant/ Tidligere spillerutvikler
Spillerutvikler E	Klubb D: Spansk toppklubb Funksjon: Spillerutvikler

*Tabell 1: informasjon og oversikt over respondentene.

Presentasjon

For å belyse resultatene på en strukturert måte, vil jeg presentere 3 hovedtema på bakgrunn av spørsmålene jeg brukte i intervjuene. Hvert grunnspørsmål har en innledning som forklarer spørsmålet, og svarene jeg er ute etter fra respondenten. Etter jeg har presentert innsamlet data på hvert av grunnspørsmålene, vil jeg gjøre en horisontal og vertikal analyse. Hvert grunnspørsmål avsluttes med en oppsummering, og hvert hovedtema har en konklusjon.

*Klubb og spillerutvikler i undersøkelsen markert med en etterfulgt bokstav (Bokstaven er den samme som klubben og spillerutvikleren representerer i tabell 1 (A-F)).

*Utsagn som blir trukket frem i drøftingen, blir markert med («) og uthevet

*Ved presentasjon av svar, vil det i noen tilfeller bli utelatt deler av utsagnene.

Slike brudd i sitatet blir markert med (...).

Hovedtemaene som blir presentert er:

- ekstern påvirkning
- identifiseringsfasen
- seleksjonsfasen

Strukturen i resultat- og diskusjonsdelen er formet ut i fra Henriksen's (2011) modell, som viser faktorer som påvirker utviklingen til mennesket. Modellen tar for seg hva som påvirker talentutviklingsmiljøer på makro og mikro nivå. I presentasjonen av temaene, vil jeg belyse problemstillingen og temaene som tar for seg hvilke faktorer som påvirker seleksjonen i barnefotball, i norske klubber, sammenlignet med utenlandske klubber. Sett ut i fra modellen starter jeg ytterst i sirkelen og beskriver den eksterne påvirkningen. Det finnes ingen internasjonal litteratur på temaet. Det fører til at jeg må foreta en horisontal analyse. På hovedtemaene som følger etter, finnes det i større grad litteratur som støtter, noe som gir mulighet til en mer vertikal analyse. Med tanke på den begrensede litteraturen, vil jeg øke bruken av litteratur etter hvert i oppgaven. Klubbene jeg har valgt, gir meg også mulighet til å sammenligne klubber med ulik størrelse og ulikt nivå.

4.2 Hovedtema 1

Ekstern påvirkning

Dette temaet vil få frem hvordan ytre faktorer, som bestemmelser og rettigheter fra forbund og andre instanser påvirker seleksjonen. En ekstern påvirkning i form av barnerettigheter ser ut til å være et norsk fenomen. Derfor finnes ikke temaet i internasjonal forskningslitteratur. Til tross for at det ikke finnes litteratur som beskriver barnerettighetene, er forbundet sin påvirkning i den ytterste sirkelen (makronivå) modellen til Henriksen (2011). Sett ut i fra det, vil undersøkelsen få frem ny kunnskap om temaet og dermed inneha svært lite kildehenvisninger. For å belyse hovedtema 1 har jeg benyttet disse grunnspørsmålene:

Grunnspørsmål:

- har idrett og/ eller fotballforbundet noen retningslinjer for barnefotballen?
- hvordan ser du på barnerettighetene?
- i Norge benytter man ordtaket «flest mulig, lengst mulig», hva mener du om det?

Grunnspørsmål 1

Har idrett- og/ eller fotballforbundet noen retningslinjer for barnefotballen?

I Norge benytter vi barnerettigheter i idretten, for å forme retningslinjer og regler som klubb og trener må forholde seg til. Som involvert i en norsk fotballklubb er man nødt til å kjenne til barnerettighetene og forholde seg til disse. Siden jeg har intervjuet to spillerutviklere fra henholdsvis Nederland og Spania, ønsket jeg å se på om de hadde noen retningslinjer i forhold til klubb og trener.

Datapresentasjon grunnspørsmål 1

Respondent:	Sitat:
A	Ja
B	Ja
C	Ja
D	No, we don't have any guidelines for that.
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt)	1 regel som er at spillerne som hospiterer eller selekterer skal spille i samme liga. Det er alltid to årsklasser i samme liga (U7-U8, U9-U10, U11-U12)

Drøfting grunnspørsmål 1

Som ventet, var samtlige av de norske spillerutviklerne klar over retningslinjene fra Norges fotballforbund. På spørsmål til de utenlandske trenerne, svarte spillerutvikler D nei, mens spillerutvikler E svarte at de hadde 1 regel. Regelen, det spanske fotballforbundet har satt, var at spillere kun skulle hospitere eller selekteres innen samme liga. I hele den spanske barnefotballen er hver liga bestående av 2 alderstrinn (U7-U8, U9-U10, U11-U12).

Konsekvensen ved å ha ingen, eller få retningslinjer, er at klubbene i mye større grad kan strukturere barnefotballen slik de ønsker. Norges Fotballforbund sier blant annet, at man skal inkludere alle barn uavhengig av forutsetning og ambisjoner (Norges Fotballforbund, 2010). Samtidig skal trenerne tilpasse trening og kamp etter alle barns behov og unngå all form for forskjellsbehandling. Dermed er det ikke tillatt med seleksjon, topping av lag eller ekskludering av spillere i barnefotballen. Det kan tyde på at det er en uenighet i Norge, om hvordan talentarbeidet bør bli utført.

På grunnlag av utsagn fra sentrale personer i fotball-Norge leser vi i media at noen ønsker å beholde den tradisjonelle norske breddeatsingen, mens andre ønsker en ny trend, hvor tidlig spesialisering og seleksjon er mer tillatt. (Larsen, 2014; Lein, 2014; Murtnes & Kalajdzic, 2012; NRK, 2014; Sjøberg, 2014; Toering, 2014; Vik, 2014). Den samme trenden ser vi i Danmark, hvor vi kan skille mellom den *evolusjonære* og den *strategiske* vei (Christensen, et al., 2008). Videre påpeker Christensen et al (2008) at denne ubalansen i dansk fotball ikke er sunn. En slik ubalanse vil ikke være gunstig i form da det blir store forskjeller mellom lagene. Det kan tenkes at den store konkurransen og jaget etter de beste spillerne vil gjøre at noen lag prøver og strekke grensen, når det gjelder tidlig spesialisering og seleksjon. Med tanke på at noen vil føle urettferd, samt tenke på barnas beste kan det hende at en slik handling raskt vil motta kritikk.

Spillerutvikleren i Klubb D forteller, at de eneste retningslinjer klubben får, gjelder strukturen på spillet. Disse forteller hvor stor banen skal være, hvor lenge kampene skal vare og hvor mange spillere som er på banen. Det er tydelig at en slik standard fra forbundet gjør at klubbene kan styre de andre rammene selv. Hvordan de utenlandske klubbene forholder seg til de frie rammene, sammenlignet med de norske klubbene kommer jeg tilbake til.

Oppsummering grunnspørsmål 1

- Norske klubber må forholde seg til barnerettighetene
- Klubb D har ingen retningslinjer å forholde seg til
- Klubb E har 1 retningslinje å forholde seg til i forhold til seleksjon.
- På grunnlag av variert grad av retningslinjer fra forbundene, har klubbene ulike forutsetninger i talentarbeidet.

Grunnspørsmål 2

Hvordan ser du på barnerettighetene?

Hensikten med spørsmålet er å få frem trenernes holdninger til barnerettighetene. Hvordan trener og klubb ser på barnerettighetene, vil også kunne si noe om målsetninger, ambisjoner og størrelse på klubben. Den åpne vinklingen på spørsmålet vil få frem både positiv og negativ respons. De utenlandske klubbene blir ikke inkludert under dette spørsmålet, da de ikke har noen barnerettigheter. Som det foregående grunnspørsmålet, finnes det begrenset litteratur på feltet, derfor vil ikke svarene bli knyttet opp mot litteratur på følgende diskusjon.

Datapresentasjon grunnspørsmål 2

Respondent:	Sitat:
A	Jeg har lest mye, sett hvordan de gjør det i andre klubber, reist mye, tatt mye kurs så tror jeg barnebestemmelsene i utgangspunktet kan være med å hindre noen av de beste spillerne i å komme lengst... Så er spørsmålet om at det er det vi ønsker, eller ønsker vi flest mulig skal spille fotball og at folkehelsen er god... Men de bestemmelsene vi har i Norge, de gjelder ikke så veldig mange andre steder i Europa, og vi kan ikke akkurat si at vi har hevdet oss så veldig.
B	Ut i fra vår klubb så ser ikke eg de store begrensningene for det e litt etter koss me velge å lesa budskapet. Hvis me ska differensiera for å gi alle best muligheter, men ikke bare flest mulig, lengst mulig. men og best mulig så er det etter koss me legge opp dette som egen klubb... me og ønske me kunne

	<p>driva som Ajax, men me har ikke forutsetninga til det. Me ska ikke.. då e me inne å selektare så pass tidlig, og me har ikke det stora område til å fanga de spillerne. Eg har alltid sagt at bredde skaper enerne hos oss... så differensiere me sånn at me gir tilbud til de som ønsker mer.</p>
C	<p>Barnebestemmelsene i norsk fotball eller norsk idrett generelt er jo litt både og. Det e jo kart at det norska samfunnet generelt, det er jo bra for det norske samfunnet generelt at enn e opptatt av å få med seg flest mulig og ta vare på alle. Det vil jo generera mer fysisk ungdommer og eldre folk når du liksom avslutte den aktive karrieren... Så det har jo og litt med den norske modellen, hadde med bare gått inn og sagt at med ikkje har noge barnebestemmelser så hadde det vært mer konflikter for med har ikkje godt nok utdannet personell som ser forskjell på resultat og utvikling... Men eg syns i grunn ikkje at barnebestemmelsene er en begrensning for norsk fotball sånn så idag.. Begrensningen ligger mer i dag at med må få mer utdannet foreldretrenere.</p>
D	
E	

Drøfting grunnspørsmål 2

Resultatene viser at det er varierende syn på barnerettighetene. Spillerutviklerne fra Klubb B og Klubb C ser ikke på barnerettighetene som noe begrensning, selv om de også ser for seg å drive som de større klubbene i utlandet, som ikke forholder seg til noen barnerettigheter. Spillerutvikler B sier: «... **me og ønske me kunne driva som Ajax, men me har ikke forutsetninga til det. Me ska ikke.. då e me inne å selektare så pass tidlig, og me har ikke det stora område til å fanga de spillerne. Eg har alltid sagt at bredde skaper enerne hos oss.**» Dette kan dermed tyde på at størrelse på klubb og tilfang av spillere, påvirker hvor klubbens ståsted er i forhold til barnerettighetene. Med andre ord vil klubbene fra mindre byer og tettsteder være avhengig av å beholde spillerne de har. De norske spillerutviklerne representerer klubber som er i 2. divisjon, OBOS-ligaen og Tippeligaen. I motsetning til

spillerutviklerne i klubb B og klubb C, som representerer klubber i lavere divisjoner, har spillerutvikler A andre meninger: **«Jeg har lest mye, sett hvordan de gjør det i andre klubber, reist mye, tatt mye kurs så tror jeg barnebestemmelsene i utgangspunktet kan være med å hindre noen av de beste spillerne i å komme lengst.»** Sitatet fra spillerutvikler A, tyder på et ønske om at barnerettighetene skal endres. Han sammenligner også med andre land i Europa, som ikke har barnerettigheter, men likevel viser til et mye høyere sportslig nivå. Fra én samtale med en trener fra Sverige, forteller han at de har en filosofi som sier at plukker du ut de beste, så fanger du de beste. I motsetning fanger vi et fåtall i Norge nå, for noen vil alltid bli gode. Det kan tenkes at tidligere seleksjon og spesialisering, legger til rette for god og tidlig oppfølging. Dette vil videre skape en bedre utvikling for de allerede gode spillerne. Samtidig tyder det på at spillerutvikler A er negativ til at han mister muligheten til tidligere seleksjon og spesialisering. Utsagnet kan sees i lys av barnerettighetenes bestemmelser, som begrenser muligheten til seleksjon og tidlig spesialisering (NorgesIdrettsforbund, 2007). Likevel presterer de norske ungdomslagene på klubb- og landslagsnivå godt mot internasjonal motstand. Dermed kan det tenkes at talentarbeidet i den norske barne- og ungdomsfotballen er bra, men at det heller skyldes feil i overgangen junior til elite.

Alle spillerutviklerne er enige om at den norske modellen skaper et økt antall deltakere over lenger tid i fotballen. Samtidig nevner de en helsegevinst av aktiviteten. I Klubb B er de bevisste på, at en positiv og lang tilhørighet til klubben vil gi gevinster i form av fremtidige sponsorer, dommere og dugnader. I et samfunnsperspektiv vil dette være viktige og positive effekter. Spillerutvikler A mener likevel at det er mulig å beholde bredde spillerne, samtidig som vi har toppmiljøer, som spesialiserer tidligere og i større grad i barnefotballen. Det vil med andre ord si, at vi i like stor grad skal ta vare på enerne som toerne. Hadde dette vært tilfelle i Norge kan det tenkes at det hadde blitt en enda større splittelse mellom lagene. De beste spillerne ville da blitt selektert ut fra sine breddelag. De få dyktige trenerne vi har i barnefotballen ville gått til toppmiljøene, mens de engasjerte, men ofte mindre kompetente foreldrene blir igjen i breddeklubbene. Samtlige spillerutviklere bekrefter at det er en stor mangel på kompetanse hos trenerne, og at dette er et viktig fokusområde for klubbene. Spillerutvikler C poengterer det med: **«... men eg syns i grunn ikkje at barnebestemmelsene er en begrensning for norsk fotball sånn så idag.. Begrensningen ligger mer i dag at med må få mer utdannet foreldretrenere.»** Det kan tenkes, at på grunn

av den varierende kompetansen vi har blant trenere i norsk barnefotball, er barnerettighetene nødvendige. Selv om sitatet til spillerutvikler C omfatter de mindre kompetente trenerne, kan det tenkes, at barnerettighetene kommer til gode i forhold til de utdannede og kompetente trenerne også. Det kan antas, at det ofte er de som ønsker å stimulere sine spillere gjennom tidlig spesialisering og seleksjon. Engasjementet og interessen rundt spillet, kan blant annet føre til urettferdig og feil seleksjon i kamp og treningssammenheng. Utsagnet gir også en indikasjon på, at riktig stimuli fra trener kan fremme en bedre utvikling. Dette er i stil med hvordan de utenlandske spillerutviklerne tenker og driver sitt talentarbeid. Skal vi sammenligne oss med profesjonelle toppklubber i verden, vil det sannsynligvis være fordel å ha noenlunde samme forutsetninger i forhold til trenerressurser, samt fasiliteter, økonomi, og administrasjon.

Oppsummering grunnspørsmål 2

- Spillerutvikler B og spillerutvikler C ser ikke begrensninger i barnerettighetene
- Spillerutvikler A ser begrensninger, for at de beste ikke får nok matching i trening og kamp.
- Det kan virke som et stort tilfang av spillere, fremmer et ønske om endring av barnerettigheter.
- Varierende kompetanse hos trenere i klubbene øker nødvendigheten for barnerettighetene i Norge.

Grunnspørsmål 3

I Norge benytter man ordtaket «flest mulig, lengst mulig», hva mener du om det?

Ordtaket «flest mulig, lengst mulig» gjenspeiler filosofien til den tradisjonelle norske barne- og ungdomsfotballen. Spørsmålet får frem hvordan trenerne ser på dette. Begrenset litteratur, gjør at jeg ikke får sammenlignet utsagnene med noe som er skrevet tidligere.

Datapresentasjon grunnspørsmål 3

Respondent:	Sitat:
A	<p>Nei jeg føler ikke at det best mulig, flest mulig, lengst mulig trenger å være motsetninger. og det fører jo ikke NFF heller. Men jeg føler ikke nødvendigvis at det å selektene trenger å være en motsetning i forhold til å ta vare på folk lenge. Vi må huske på at hvis vi skal selektene ut i fra miljøer så vil det fortsatt være mange igjen, og de kan få et godt tilbud de og. Og de vil antageligvis ha et like morsomt tilbud. Du skal ta vare på de som ikke er like sterke. Men vi må velge å gå en vei, og nå har NFF gått en vei og vi må prøve å forholde oss til det å få det beste ut av det.</p>
B	<p>Eg meine jo at det e veien å gå for breddeklubba... Det er det å ta de gjennom de årene der de klarer vi å holde de til de er 19-20 år. Fått de gjennom de i et par gruppe, lært å forholde de seg til mennesker at då har de blitt så gamle i hode at de har komnt gjennom de verste årene. Samtidig som de sitter igjen med positivt inntrykk av klubben som gjør det lettere å få de tilbake... Det e jo den som gjør at breddeklubbene består. At me har mer spillere å forvalta til å finna den ene. Me har jo en agenda som gjør at me ønske flest spillere opp i systemet. Me ønske jo å produsera egne a-lagsspillere. Men me har og sagt.. det har vært fra dag 1 at hvis me levere en spiller til tippeligaen eller til utlandet, som me har gjort når Valon tok steget til utlandet så har sannsynligvis treningshverdagen og kvaliteten vært så bra at nummer 2 og 3 kommer til å spille for A-laget.</p>
C	<p>E: Det er jo ofte det med diskutere i Norge. Det er jo det vi snakker om med fotballforbundet. Flest mulig, lengst mulig, best mulig. Men tar du med det siste, best mulig. Altså får du bare flest mulig lengst mulig varte det for mye fokus på det, at du glemme av å ta godt nok vare på de som til en hver tid har kommet litt lenger enn de andre... For det blir ofte med dagens barnebestemmelser blir det.. i en hver klubb kan det bli en konflikt...</p>

	Barnebestemmelsene i norsk fotball eller norsk idrett generelt er jo litt både og. Det er jo klart at det norske samfunnet generelt, det er jo bra for det norske samfunnet generelt at enn er opptatt av å få med seg flest mulig og ta vare på alle. Det vil jo generere mer fysisk ungdommer og eldre folk når du liksom avslutte den aktive karrieren.
D	Yes, of course. The game is for everybody. Everybody should have the opportunity to play. If you want to play, you should be able to play. but that is what we have amateurs clubs that cater for that. And everybody will have a spot to play at a level that they desire and of course you want them to stay in the game for as long as possible.
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	Som Klubb D, ikke deres fokusområde. Toppmiljø hvor de har de beste til enhver tid. De har en regelmessig bytting av spillerne i troppen.

Drøfting Grunnspørsmål 3

Det er en felles enighet om at man ønsker flest mulig, lengst mulig i fotballen. Likevel har ikke samtlige klubber dette som fokusområde. I Klubb D og klubb E har de toppmiljøer, som fokuserer på å selektere de beste spillerne for å utvikle og beholde dem. «**The game is for everybody. Everybody should have the opportunity to play. If you want to play, you should be able to play. but that is what we have amateurs clubs that cater for that. And everybody will have a spot to play at a level that they desire and of course you want them to stay in the game for as long as possible**» Fokuset til de europeiske toppklubbene og strukturen til de europeiske ligaene, gjør at Klubb D og klubb E har mulighet til å tenke mer på de beste barna. De overlater resten av spillerne til de lokale breddeklubbene. Strukturen i Norge har ikke slike toppmiljøer. Forskjellen ligger i at de utenlandske klubbene ikke er lokale klubber, som barna har en naturlig tilhørighet til. I disse klubbene selekteres spillerne inn fra de starter på fotball i barnefotballen.

I Norge har barn tilhørighet til en klubb etter hvor de vokser opp. I følge barnerettighetene har man rett til å spille i klubben, uansett forutsetninger (Norges Idrettsforbund, 2007). Vi kan tenke at klubbene i den mer europeiske stilen, er som et kretslag som starter fra de er 7 år, hvor barna kun deltar på dette laget. De benytter også mye tydeligere konkurranserammer med resultater og tabeller. Sett i lys av litteraturen som Lyle (2002) fremstiller, vil en slik stil og struktur bli kalt for prestasjonsbasert ledelse, mens den norske strukturen er mer deltakerbasert. Det vil si at barna trenger ikke være like engasjert i idretten, og det store fokuset på konkurranse er fraværende.

Selv om alle de norske spillerutviklerne støtter flest mulig, lengst mulig kan det tyde på at det er mer fokus på best mulig, etter hvor høyt nivå klubben spiller på. Ettersom alle respondentene nevner at de ønsker å utvikle spillere som skal gå inn på a-laget, blir det også naturlig at Klubb A trenger å utvikle bedre spillere, enn klubb B og klubb C. Nivåforskjellen på lagene, kan være årsaken til at Klubb A har et større ønske om et toppmiljø, og fokus på de beste spillerne. Tippeligaklubben ligger også i en stor by, noe som gir dem et større tilfang av spillere. Spillerutvikleren i klubb A påpeker at det trenger ikke å være noe motsetning i selektering, og beholde flest mulig, lengst mulig. Dette begrunner han med: **«Men jeg føler ikke nødvendigvis at det å selektere trenger å være en motsetning i forhold til å ta vare på folk lenge. Vi må huske på at hvis vi skal selektere ut i fra miljøer så vil det fortsatt være mange igjen, og de kan få et godt tilbud de og.»** Det kan virke som spillerutvikler A ser for seg en endring av den norske fotballstrukturen, hvor det i større grad er tillatt med seleksjon, selv om han påpeker at dette ikke trenger å gå på bekostning av å beholde spillere lenge. Han understreker sitt ønske ved å si: **«Du skal ta vare på de som ikke er like sterke. Men vi må velge å gå en vei, og nå har NFF gått en vei og vi må prøve å forholde oss til det å få det beste ut av det.»** Utsagnene gir en indikasjon på at spillerutvikleren forholder seg til rettighetene NFF har satt, til tross for en viss uenighet. Det kan tyde på at klubben som spillerutvikler A representerer, er i en konflikt hvor de ser for seg en mer prestasjonsbasert tilnærming med elitemiljø, og at det er barnerettighetene som hindrer dem i dette.

Spillerutvikler C er tilhenger av «flest mulig, lengst mulig». Likevel sier han at det tradisjonelle ordtaket i norsk fotball kan gjøre skade i form av at vi glemmer å ta vare på de beste. Han påpeker viktigheten av å ta vare på de som alltid har kommet litt lengre enn de andre. Inkluderer man best mulig, vil man derimot kunne tilpasse treningen til alle.

Spillerutvikler C nevner at barnerettighetene har en ulempe til: **«for det blir ofte med dagens barnebestemmelser... i en hver klubb kan det bli en konflikt»**. Når klubbene i Norge får disse retningslinjene, kan det tenkes, at forsøk på å tilrettelegge for de beste kan skape konflikter. Dette kan være gjennom ekstra treningstilbud, seleksjon i kamp eller annerledes oppfølging. Spillerutvikler C bekrefter at for å få gjennom et nytt tiltak, må han gjennom en kamp med både styre, ledelse og foreldregruppen. Det kan også tenkes at det vil være problematisk for en klubb som Klubb C å finne balansen, når de skal utvikle spillere som er gode nok for OBOS-ligaen, samtidig som de skal beholde flest mulig, lengst mulig.

Spillerutvikler B er tydelig på at «flest mulig, lengst mulig» er veien å gå for breddeklubber: **«Det er det å ta de gjennom de årene der de klarer vi å holde de til de er 19-20 år. Fått de gjennom de i et par gruppe, lært å forholde de seg til mennesker at då har de blitt så gamle i hode at de har komt gjennom de verste årene. Samtidig som de sitter igjen med positivt inntrykk av klubben som gjør det lettere å få de tilbake. Det er jo den som gjør at breddeklubbene består»** Tendensen viser, at klubbene fra mindre steder, som ofte har mindre ressurser, er avhengig av å beholde flest mulig. Som klubb vil man da kunne oppnå flere frivillige, engasjerte og entusiastiske personligheter rundt klubben. Som de andre klubbene som i undersøkelsen, vil også Klubb B få spillere opp på A-laget. Etter suksessen med en tidligere spiller, erfarte de at ved å få en spiller på internasjonalt nivå, vil det være 2-3 andre spillere på laget som når A-lags nivå. Erfaringen viser at en breddeklubb som har et fokus om å ta vare på alle, også kan få spillere som når et internasjonalt nivå.

Oppsummering grunnspørsmål 3

- Samtlige intervjuobjekter støtter «flest mulig, lengst mulig»
- Det tyder likevel på at spillerutvikler A ønsker endring av barnerettighetene for å ta bedre vare på de beste.
- De to utenlandske klubbene har ikke dette som fokus. De overlater det til breddeklubbene, mens de tar vare på de beste selv.
- Med tanke på at trenere, foreldre og styret forholder seg til barnerettighetene, vil nye tiltak tilpasset de ivrige og beste, skape konflikt innad i klubben og med foreldre.

Konklusjon hovedtema 1

Blant de norske spillerutviklerne ser det ut til å være ulike holdninger til barnebestemmelsene. Svarene kan skyldes forskjellige individuelle holdninger, men det kan også tyde på at størrelsen på klubben og nivået i ligasystemet påvirker. Dette kan henge sammen med at klubbene ønsker få spillere som kommer opp på A-laget. Ved å se på Klubb A som spiller på et høyt nivå i Tippeligaen, kan det tenkes at det blir et større jag for å prestere og få opp elitespillere. Dette kan føre til at man ønsker å starte med spesifikk trening og seleksjon, i tidligere alder for å legge til rette for best utvikling. Det er jo tross alt det de gjør internasjonalt, hvor vi også ser et betydelig høyere nivå. Spillerutvikler A nevner også at Norge er et av de få landene, som har barnerettigheter. Dette kan være en faktor til det nivået vi har. Det store tilfanget av spillere i Klubb A, som holder til i en stor by, gjør det lettere å kunne selektere inn og ut spillere. Den samme tendensen ser vi i de to utenlandske klubbene. I Klubb B og Klubb C er de avhengige av, å beholde de spillerne de har. Samtidig vil også de mindre klubbene være mer sårbare, hvis de mister de beste spillerne til de større klubbene. Klubb B og Klubb C sine spillerutviklere ser også at barnebestemmelsene kan gi negative konsekvenser. Likevel mener de at de er nødvendige, og at de ikke gir særlig begrensninger i talentarbeidet. De negative konsekvensene de opplever, er at de beste spillerne ikke får god nok oppfølging og at det oppstår konflikter innad i klubben ved nye initiativ.

Klubb E som har én retningslinje som er stilt fra forbund. Nederland har de derimot ingen retningslinjer. Det betyr at klubbene selv kan styre strukturen for talentutviklingsprosessen. Derimot vil klubbene i Norge få flere retningslinjer, som sier hvordan man skal gjøre det i barnefotballen. Det kan tenkes at disse kan påvirke utviklingen, ettersom man i et vært initiativ må tenke like mye på de dårligste som de beste. Samtidig er det et hinder for å sette i gang ulike tiltak. Likevel nevner spillerutviklerne at det er et relativt lavt kompetansenivå hos trenerne i landet Dette øker viktigheten og nødvendigheten av barnerettighetene.

Kompetansen kan også være en avgjørende faktor, i og med at man ikke klarer å tilpasse treningen til et de ulike nivåene på et lag.

I forhold til de som har høyere kompetanse, kan man også møte på problemer. Det kan tenkes at interessen, engasjementet og motivasjonen frister dem til å selektere og spesialisere tidligere i barnefotballen. Utsagnene til respondentene kan fortelle oss, at det ikke er barnerettighetene som er problemet, men den varierende kompetansen hos trenerne. Tross alt,

kan trenere i Norge differensiere, hospitere og tilrettelegge for de beste. Trenerne i Norge velger kanskje det sikre og organiserer trening for de på middels nivå. Trenerne tørr ikke å utfordre de beste, samtidig som de ikke vil organisere etter det laveste nivået. Da ender man opp med å stimulere spillerne som er midt på.

I intervjuene ser vi at samtlige intervjuobjekter støtter «flest mulig, lengst mulig». Størrelse på klubb og nivå fører likevel til ulike prioriteringer. Spillerutvikler E og spillerutvikler D ønsker at fotball skal være for flest mulig, lengst mulig. Likevel er det ikke klubbens prioriteringer. De forklarer at de har amatørklubber til å ta vare på alle. Spillerutvikler A forteller at det ikke trenger å være noe motsetning mellom å ta vare på de beste, og «flest mulig, lengst mulig og best mulig». Med andre ord trenger det ikke å bety frafall, selv om man prioriterer de beste også. Det viktigste er, at alle spillere har et tilpasset tilbud. Utsagnet tilsier at Klubb A er av en slik størrelse og på et høyt nivå i Norge. Dermed ønsker de å prioritere og få frem best mulig spillere, uten å måtte ta like mye hensyn til «flest mulig, lengst mulig». I motsetning forteller spillerutvikler B at den tradisjonelle norske bærebjelken, «flest mulig, lengst mulig», er nødvendig for å drive breddeklubbene.

4.3 Hovedtema 2

Talentidentifisering

Ved å ha strukturert oppgaven etter Henriksen (2011) sin modell som viser hva som påvirker utviklingen i verdensklassemiljøer, får jeg ikke sett på noen av de viktigste elementene som ligger til grunn for seleksjon i barnefotballen. Derfor har jeg valgt talentidentifisering som hovedtema to. Spillere som blir selektert, har som regel blitt identifisert i trening- og/eller kampsammenheng. Grunnspørsmålene jeg har valgt, vil få frem hvilke karakteristiske spillerutviklerne ser etter i et talent, hvordan identifiseringsprosessen foregår og i hvor stor grad de klarer å predikere fremtiden til en spiller, i løpet av identifiseringsprosessen.

Grunnspørsmål

- kan du komme med et konkret eksempel på en spiller du vil nevne som et talent?
- kan du forklare prosessen fra du får oppmerksomheten på en spiller til du har identifisert ham?
- i hvor stor grad kan du predikere av en spillers fremtid i løpet av denne identifiseringsfasen?

Grunnspørsmål 1

Kan du komme med et konkret eksempel på en spiller du vil nevne som et talent?

Jeg ønsket å stille dette spørsmålet for å få frem hvilke karakteristiske trekk spillerutviklerne ser i et talent. Under dette grunnspørsmålet, benytter jeg et par utsagn respondentene ga på spørsmålet «Hva er et talent?». Ved å få en forståelse for hvilke karakteristika spillerutviklerne ser etter i et talent, vil man senere kunne se sammenhenger med seleksjonsprosessen.

Datapresentasjon grunnspørsmål 1

Respondent:	Sitat:
A	<p>... en gutt eller jente med motoriske gode ferdigheter og som har en indre drivkraft som elsker ballen, som elsker spillet. Så synes dette er fantastisk moro. Jeg tror et talent må ha et snev av vinnervilje når vi tenker idrett. At du har lyst å vinne og lyst å spille. Jeg tror det aller viktigst som sagt er at du elsker spillet. Så kan man jo gå mye tydeligere inn på ferdighetsmessige hvis du skal begynne å selekttere en 8-9 åring. Du må ha et løpesett som er godt, du må ha en forflytningsevne som er god, du må ha en form for, åssen skal jeg si det, en form for ballfølelse. ja, det er vell egentlig der du må starte i 7-8 års alderen. Det er ikke så lett å skille dem.. i 9-10 årsalderen så må man se om han er intelligent... inni mellom så kan det hende du ser litt bort i fra det og for du ser noe ekstremt spennende, ikke sant. Gjerne en spissferdighet du ikke ser så ofte... I tillegg til det da, det som er vanskeligst, for en 8 åring kan lure deg i 2 uker ofte. Hvor interessert er han faktisk og ønsker han å modne. Så det er jo det vanskelige. Hvor interessert du, og hvor skal du legge lista for modning. For en 8 åring er en 8 åring, han kan være 6 år i huet men likevel en god fotballspiller</p>
B	<p>Å se om eg kan identifisera et talent på 10 sekund me å se han i øynene. Hvis eg ser glød og entusiasme i øynene så kan de bli god. For de har iver og treningstalent i seg... Men eg leter etter fart, tid og rom. Ser at de har evne til å tenke fotball i litt tidlig alder... Veldig mye sånn 1 til 1 samtala. Alt i fra å ha lyst på dame og ting som begynne å røra seg hormonmessig og i det stora bilde og heila tidå veileda de gjennom den vanskelige perioden... Du må se det stora bilde og ha tålmodighet.</p>
C	<p>Så det er egentlig det eg lige mest å se på i barnefotball er kor ivrige de er, kor fokusert de er, og ikkje minst kor mye de går og spele fotball og drive egentrening udenom organisert lagidrett. ... Det besta er jo selvsagt å kombinere talentet og ver et arbeidsjern og ver dedikerte. Dermed er det jo en del som er i aldersgruppen 8-12 år, den motoriske gullalderen, som kommer i kategorien at de er flinke og kommet langt, men får de me seg rette på den</p>

	<p>mentale biten som går på at de ska utvikla seg sjøl og bli en god medspiller... Då må det være gode ledere utenfor banen og. Kan ikkje ver sånn at kver gang trening eller kamp er slutt så hovere de. då e de ikkje gode ledere... Jao, me er jo veldig opptatte av at spillerne ska utvikla en spisskompetanse... Individuell ballbehandling, føring, finting, dribling, mottak, orienteringsevne, omstillingsfase, første angriper til første forsvarer og motsatt</p>
D	<p>Well, they go to the TIPS-model. Technique, insight, personlaity and speed. You have those four. Then you get it all, and then you are considerat a talent. And sometimes, you know, I may look at you as a player. Two times you turn away an opponent, and completly surprise everybody. Thats sometimes be sometimes be enough as a technical tool. So hey, he does it twice now, if he does it 5 times each half then we got a player. So then you look at the potential... Technique, functional technique, they are chessplayers. They can read patherns, they can think ahead, you know, they see solutions before anybody else. Consider that great personality. They are very confident, they are leaders, they are very positive</p>
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	<p>Nevner spesielt teknikk siden dette ikke kan innhentes etter den motoriske gullalderen... Ser etter det ekstraordinære en spiller utfører uten å fått beskjed av noen trener. At spillerne tenker og ser løsninger selv... Ser etter arbeidstalent med vinnervilje.</p>

Drøfting grunnspørsmål 1

Fem av fem spillerutviklere i undersøkelsen påpeker viktigheten av psykologiske egenskaper for å betegne en spiller som et talent. De psykologiske egenskapene som gjentar seg, er blant annet fokus, konsentrasjon og indre motivasjon som gjerne vises i form av egentrening, lyst og glede. For å forklare disse egenskapene nevner spillerutvikler C: «**Så det er egentlig det**

eg like mest å se på i barnefotball er kor ivrige de er, kor fokusert de er, og ikkje minst kor mye de går og spele fotball og drive egentrening udenom organisert lagidrett.»

Henriksen (2011) bekrefter at disse ferdighetene vektlegges i stor grad i dagens fotball. Det høye nivået i dagens fotball, kan være noe av grunnen til at de psykologiske ferdighetene er så viktige. For 20 år siden og lenger tilbake, ble det ikke stilt like store krav til tekniske og taktiske ferdigheter. Dette tyder på at fysiske forutsetninger og spisskompetanse var høyere ettertraktet. Nå som enkelte av disse tekniske kravene har blitt minstekrav, så må man dominere med andre egenskaper for å oppnå ekspertisen. Peterson (2011) forteller at det kan være vanskelig å måle de psykologiske ferdighetene. Spillerutviklerne oppgir ikke direkte hvordan de måler de psykologiske ferdighetene, men forteller at det er viktig å gå i dialog med spillerne for å se hvordan personligheten deres er, og hvordan de tenker. Det kan da tenkes at de blir kjent med spillernes modenhet, motivasjon og fokus.

Spillerutvikler A forteller ut i fra sin erfaring og kunnskap, at det er vanskelig å forstå de psykologiske egenskapene til spillerne i barnefotballen. Han sier at en 8-åring kan «lure» deg i to uker med å være moden og konsentrert. En 8 åring kan også være 6 år i hodet, men likevel en god fotballspiller. Disse faktorene vil påvirke identifiseringen og ikke alltid være like lett å ta høyde for. I tilfeller hvor man identifiserer for å selektere i barnefotballen, vil det dermed være gunstig med en grundig og solid identifikasjon over tid. Spørsmålet kan også stilles rundt om en identifisering og seleksjon vil være valid i de yngste aldersgruppene. Henriksen (2011) påpeker viktigheten av et godt miljø som vil fremme en positiv og god utviklingskurve. Det kan tenkes at treningsmiljøet vil være gunstig for psykologiske egenskaper som motivasjon, interesse og selvtillit. Samtidig sier Berg (2004) i sin hovedfagsoppgave at trenerne vektlegger treningsmiljøet til spillerne. Sett i lys av at miljøet kan ha stor betydning for utviklingen, vil det være relevant å bruke ressurser på å identifisere dette når man skal finne et talent.

Elementer som spillintelligens, beslutningstaking, antesipasjon og kreative løsninger er også psykologiske (perseptuelle og kognitive) egenskaper som kan predikere talent (Williams & Reilly, 2000). Flere av respondentene forteller at de ser etter intelligens og det ekstraordinære hos utøverne de observerer og identifiserer. Spillerutvikler D forteller: **“And sometimes, you know, I may look at you as a player. Two times you turn away an opponent, and completely surprise everybody. That’s sometimes enough as a technical tool. So hey, he**

does it twice now, if he does it 5 times each half then we got a player. So then you look at the potential... Technique, functional technique, they are chessplayers. They can read patterns, they can think ahead, you know, they see solutions before anybody else.”

Spillerutvikler E forklarer, at han ser det ekstraordinære i at spilleren gjør noe uventet uten at treneren sier i fra. De utenlandske spillerutviklerne viser et mer bestemt og tydelig syn på at de skal være intelligente spillere i en veldig ung alder. De norske spillerutviklerne nevner at de skal tenke fotball og være motiverte. Noen er mer bevisst på at de ser etter tekniske ferdigheter i de yngste aldersgruppene. Vi kan tolke det som at de utenlandske klubbene har tatt et steg videre, hvor de tekniske ferdighetene er et minstekrav. Spillerutvikler D sin beskrivelse av et talent, er mye tydeligere enn resten av intervjuobjektene. Spillerutvikler A forteller også konkret og detaljert hva han mener et talent er. Mens de andre er veldig generelle i beskrivelsen. Selv om det kan skyldes at spillerutvikler D daglig må fortelle hva han mener er et talent, så tyder beskrivelsen på mye kunnskap og tydelig struktur i klubben. Siden vi har hatt barnerettighetene i mange år kan det tenkes at et mindre fokus på identifikasjon og seleksjon i barnefotballen er tilfellet. Henriksen (2008), Williams (2000b) og Elferink-Gemser et.al(2011) sier at spillintelligens i form av overblikk, oppfatningsevne og gjenkjenning av spillet, er viktig i nyere tid. Dette kan skyldes at nivået i dagens fotball har hevet seg. Haugen (2014) forteller også at hurtighet er viktigere i dagens fotball, og henviser til et økt tempo i spillet. Disse elementene er alle i tråd med hva respondentene vektlegger i et talent.

Svarene til respondentene viser at de fleste har et høyt fokus på de psykologiske egenskapene og spillintelligens som gjør at man fort kan tenke at de tekniske ferdighetene blir nedprioritert. Det kan se ut som at disse ferdighetene er et så grunnleggende fokusområde at de glemmer å nevne dette i stor grad. På spørsmål om hvilke karakteristikk spillerutvikler A ser etter, svarer han: **«Så kan man jo gå mye tydeligere inn på ferdighetsmessige hvis du skal begynne å selektene en 8-9 åring. Du må ha et løpesett som er godt, du må ha en forflytningsevne som er god, du må ha en form for, åssen skal jeg si det, en form for ballfølelse.»** Forklaringen tyder på at spillerutvikleren ser etter spillere som skiller seg ut med motoriske- og koordinative egenskaper, når han ser etter talent. Spillerutvikler E forklarer at de har et høyt fokus på tekniske ferdigheter, fordi det ikke kan innhentes etter gullalderen, som er fra 8-12 år. I Williams & Reilly' (2000) modell er teknikk et av de sentrale elementene for å predikere talent.

Selv om flere av respondentene nevner at de også er interessert i spisskompetanse, tyder det på at de ser etter hele «bildet». Årsaken til at respondentene nevner spisskompetanse er at det vekker oppsikt, og ved videre positiv utvikling vil det være gunstig. Det viser seg at det ikke er nok med bare fart, styrke, dribbleferdigheter eller skuddfot. Spillerutviklerne påpeker at man i tillegg til fysiske, og tekniske ferdigheter også skal ha psykologiske ferdigheter, og ha det bra sosialt. Har man ikke hele «bildet» vil de store kravene som stilles til å nå ekspertnivå i fotball, bli vanskelig å oppnå. I Klubb D benytter de TIPS-modellen der hver bokstav står for ulike elementer – Technique (Teknikk), Insight (forståelse), Personality (personlighet) og Speed (fart). Spillerutvikler D forklarer at, har du de fire elementene så har du alt, og er vurdert som et talent. En slik modell tar for seg hele «bildet» når det definerer talentet. Spillerutvikleren i Klubb B forteller at han får inspirasjon og tips fra Klubb D. Det medfører at hans talentarbeid preges av TIPS-modellen. Klubb B forteller hvordan han har blitt inspirert av Klubb D og hvordan han jobber for å se det hele store «bildet»: **«Veldig mye sånn 1 til 1 samtala. Alt i fra å ha lyst på dame og ting som begynne å røra seg hormonmessig og i det stora bilde og heila tidå veileda de gjennom den vanskelige perioden... Du må se det stora bilde og ha tålmodighet.»** Filosofien til spillerutvikler B tyder på at man ikke skal se på enkelt-ferdigheter for å spå en spiller i barnefotballen, sin fremtid. Når barna kommer i ungdomsårene, skjer det utvikling både psykisk og fysisk som trenerne må ta hensyn til (Peterson, 2011). Det er sannsynlig at endringene kan påvirke fotballprestasjonene i en positiv eller negativ retning. Dette kan blant annet skyldes at de får skader i alder der de vokser mye, finner nye interesser eller får andre venner og bytter miljø.

Oppsummering grunnspørsmål

- spillerutviklerne ser etter flere egenskaper hos et talent. Virker som en kombinasjon av talent og arbeidsjern er det beste.
- teknikk virker som et grunnleggende minstekrav i den ene utenlandske klubben, dermed er personlighet og psykologiske egenskaper i fokus.
- viktig å se det hele store «bilde» (Sosialt, psykisk, teknisk, fysisk).
- de norske klubbene henter inspirasjon fra utlandet.

Grunnspørsmål 2

Kan du forklare om prosessen når du identifiserer en spiller? (hjelpemidler)

Dette grunnspørsmålet skal få frem hvordan spillerutvikler/klubb jobber i fasen hvor de identifiserer spillerne. I intervjuene ble det naturlig med noen oppfølgingsspørsmål om de brukte hjelpemidler, om varighet og hyppighet på identifiseringen. Jeg vil i diskusjonen ta for meg hvilke hjelpemidler de brukte i den og praktiske tilnærmingen til identifikasjonsfasen. Det finnes lite tidligere teori til grunn for hjelpemidler som blir benyttet, og ingen teori til grunn for praktiske tilnærminger i identifikasjonsfasen i barnefotball. Jeg vil diskutere de utenlandske klubbene først, før jeg sammenligner de norske klubbene. Det antas at prosessen varierer, avhengig av trenerkompetanse, økonomi, størrelse på klubb, sted og nivå på A-lag.

Datapresentasjon grunnspørsmål 2

Respondent:	Sitat:
A	<p>8- 10 års alderen, det vi snakker om nå. Vi har, det kommer vi sikkert tilbake til, men vi har noe vi kaller for utviklingsgruppen som er et ekstra tilbud for de som vil mer, og så kan mer. For det er ikke plass til alle. Hvis du spør en 8 åring om han vil være me så ville alle. Det er veldig bra, og da har vi fotball fritidsordningen som er et ekstra tilbud der, så har vi den siste gruppa i fritidsordningen i et differensiert opplegg der. Der har vi utviklingsgruppe. Der har man også mulighet å komme fra andre klubber å komme å trene 2 ganger i uken. eller 3 ganger i uken. Og da har vi 2 uker, på en måte prøvespill eller for å vise seg fram. Da har du 6 økter der og det er akkurat nok i visse tilfeller. I noen tilfeller er det for lite...</p> <p>Hjelpemidler:</p> <p>når vi går ned til 8-10 år så er det åsså, vi kan ikke gå like mye ut i fra rollekrava, men vi har en liste me ferdigheter som vi ser på og graderer etter en viss grad. Så når vi har spillere inne fra andre klubber så bruker vi den lista. Den lista bruker vi også på egne spillere... så er det basert litt på kunnskap og innhenta av toppfotballsenteret i Norge, og litt fra, innhentet fra Ajax, Brommarpojkarne. Hentet fra litt forskjellige steder. Så er det også hentet ut i fra erfaring selvfølgelig... Så tror jeg at du også aldri må glemme det</p>

	<p>intuitive. Du kan ikke bare sitte me mekanisk forståelse om at sånn og sånn og dette skal du være god på. Du må ha et eller annet.. det må være noe med hvordan du forholder deg til spillet. Hvordan du beveger deg med ballen. Så tror jeg sikkert at en god del er erfaringsbasert... I tillegg til det da, det som er vanskeligst, for en 8 åring kan lure deg i 2 uker ofte. Det er ikke alltid at den som følger alle krav som 8 åring er den som er best å ha me til en hver tid. Så det må man da ha i bakhode og vurder de kriteriene vi har</p>
B	<p>Eg ser de mye på fotballskole og går en del rundt på feltet på trening og observerer. Bare sånn veldig rolig og fulle me. Så vil tigerakademiet fulla ekstra mye me nå kver fredag. Og eg snakke mye me de. ikke bare alt som går på fotball men og om skolen, og fag på skolen og se om dette er en jobbtype eller litt sånn.. ikke layback men litt sånn en så vande me at ting komme til han.</p> <p>Hjelpemidler:</p> <p>Ikke sånn offisielt, eg he egentlig min egen erfaring for å ver heilt ærlig. Eg ser etter en del ting. Bruke litt den der TIPS, tips av Ajax. men eg leter etter fart, tid og rom. Ser at de har evne til å tenke fotball i litt tidlig alder.</p>
C	<p>Hvis du tenke på aldersgruppen 8-12 år. Det er klart at disse trener to ganger i uken med laget sitt. Så har med denne PFOen og de som har komt lengst, men de som er ivrigst, de går på PFO to dager i uken. Og når du har de som går på PFO treningene så blir du i stor grad kjent med spillerne og personligheten. Du vil se koss de oppføre seg med de andre og i garderoben, koss oppføre de seg når de ede, når de er på lag, i spill, når de spille mot andre. Så du vil få en veldig god kontakt med spillerne. Så for oss er PFO ordningen veldig viktig for å ver med å skapa den kulturen for at du ska ha en oversikt over kem spilleren er.</p> <p>Hjelpemidler:</p> <p>De har blitt forma me den erfaringen eg itte kver har hatt på barnefotballen i aldersgruppen 8-12 år. Ke er det som er vesentlige faktorer. Individuell ballbehandling, føring, finting, dribling, mottak, orienteringsevne, omstillingsfase, første angriper til første forsvarer og motsatt. Me har i tillegg nedlagt 4 fokusområder i sportsplanen, og de har me i barnefotballen, tilpassa</p>

	<p>då. Har laget tapt ballen så skal det bare vær snap så ska enn i en omstillingsfase. Når det ikke skjer så er det å jobbe me enkeltspillere. Då er det og satt inn i skjemaet. Kor flinke er de å orientere seg, kor flinke er de å omstilla seg, 1F-1A, Kor flinke er de til å slå pasning hardt, ikke trille pasninger, men skyte pasninger. Og de hovedpunktene går igjen i det skjemaet... Jao, me er jo veldig opptatte av at spillerne ska utvikla en spisskompetanse. Så er det en spiller som ligger utfor disse kriteriene her så skal han jo få muligheten til å få ver me lørdagstreningene for det.</p>
<p>D</p>	<p>Yeah. If it is a player.. let us say 11 year old, 12 year old here in Amsterdam. We see him, the scout is making a report, sending it in to the office, they cross-reference with the database and say, hey, somebody else dis also notice the child. Independent from each other... Yeah, two scout have already seen the player. Then somebody from the office is going out for a third observation. If that is positive he is invited for a trial periode here. And then if that is positive we can invite him to the next season to the club...</p> <p>Hjelpemidler:</p> <p>Well, they go to the TIPS-model. Technique, insight, personlaity and speed. You have those four. Then you get it all, and then you are considerat a talent... And we look at the best player who came out of our program. Cruyff. Based up on.. if you analyse Cruyff. Technique, insight, personality and speed... must be 25 years. It is not brainsurgery.</p> <p>(Samtale I etterkant av intervju): bruker video analyse siden barna ikke hører på trener, men ser det digitale... Bruker 7 millioner på akadamiet i 2015.</p>
<p>E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)</p>	<p>Oppvisningstrening på søndagene med hundrevis av barn som trener for en plass i systemet til Klubb E. Her går det trenere og observerer. I tillegg har de et scoutsystem hvor 2-3 av scoutene må se samme spiller og «godkjenne» han. Vanligvis observerer de også 2-3 kamper før Trial, men uten noe fast struktur.</p> <p>Hjelpemidler:</p> <p>Klubben bruker ikke noe form for skjema eller andre hjelpemidler. Han forklarer at de bruker sunn fornuft etter hvilken posisjon de spiller.</p>

Drøfting grunnspørsmål 2

Begge de utenlandske klubbene viser til en strukturert og detaljert identifiseringsfase.

Spillerutvikleren D sier: **«We see him, the scout is making a report, sending it in to the office, they cross-reference with the database and say, hey, somebody else did also notice the child. Independent from each other... Yeah, two scout have already seen the player. Then somebody from the office is going out for a third observation. If that is positive he is invited for a trial periode here. And then if that is positive we can invite him to the next season to the club.»**

Den andre internasjonale toppklubben forteller også at spillerne må ha blitt identifisert av 2-3 scouter for å bli vurdert til prøvespill. Begge klubbene forteller at de har scouter på de fleste kampdager for barna. I tillegg har Klubb E faste oppvisningsdager, der det kommer hundrevis av barn for å vise seg fram. Her går det trenere og scouter og observerer etter den nye Ronaldo. Prosessen kan forklares med at det er mange gode spillere som ønsker å spille for klubbene. Dermed ønsker spillerutviklerne å finne de med best potensiale. Det forteller også, at de er villige til å bruke store ressurser for å fange opp utøverne i barnefotballen. Ved bare å observere én kamp er det økt sjanse for at scouten får oppmerksomhet og identifiserer feil spiller. Dette kan skyldes dårlig form, eller at spiller presterer over evne. Dermed vil lagets tilnærming til identifisering bli styrket ved å ha to eller tre scouter som må få oppmerksomhet for samme spiller.

Klubbene starter en slik tilnærming i en alder av 7 år. Det kan tyde på at det er viktig for klubbene å fange opp de beste så tidlig som mulig. Dette kan være, for å forme og tilpasse treningen så bra som de evner for å utvikle spillerne best mulig. I tillegg nevner Hohmann (2003) at en tidlig identifisering, fører til positive konsekvenser som at man sparer penger på talentutviklingsprogrammer i senere år, og at man ikke «sløser» energi på feil idrett og utøvere.

Det var stor differanse i svarene som kom på oppfølgingsspørsmålet om hvilke hjelpemidler de benyttet i identifiseringsfasen. Spillerutvikler E forklarer at de ikke bruker noen form for hjelpemidler. Derimot brukes det sunn fornuft etter hvilken posisjon de ønsker spilleren inn i. I motsetning sier spillerutvikleren i Klubb D at de har faste kriterier som de følger. Dette er i

tråd med Michalsen (2013) som forteller at det er en trend hvor flere klubber tar i bruk kriterier som hjelpemiddel. Kriteriene kaller de for TIPS der hver bokstav står for elementene technique, insight, personlity og speed. Han legger til, at hvis en spiller skal bli vurdert som et talent, må han ha tre av de fire elementene. Skal han bli ekspert må han ha alle fire.

Elementene har blitt formet gjennom erfaring av tidligere spillere som har kommet fra akademiet, og blitt store stjerner. Han forteller: **«And we look at the best player who came out of our program. Cruyff. Based up on.. if you analyse Cruyff. Technique, insight, personality and speed... must be 25 years. It is not brainsurgery.»** At klubben har beholdt samme kriterier i 25 år, gjør at vi kan stille spørsmål om kriteriene fortsatt er gjeldende i dagens fotball. Klubben kan likevel vise til statistikk som sier at 89 % av spillerne som kommer fra deres akademi lykkes som profesjonelle fotballspillere. Noe som tyder på at de gjør mye riktig i talentarbeidet sitt. I samtale i etterkant av intervjuet, sier han at klubben har startet et prosjekt der de skal benytte videoanalyse hos de yngste barna. Begrunnelsen for prosjektet er at dagens barn ikke hører særlig etter treneren sin. Ser de det digitalt, vil de derimot lære bedre.

Han nevner også at de jobber for å forme en «skillbox» med ulike ferdigheter, der de også har valide tester. Totalt regner klubben med å bruke 7 millioner kroner på akademiet i 2015. Til tross for at klubb D allerede har et effektivt system, som gjør at de er i verdenstoppen når det gjelder talentarbeid, forteller dette at de hele tiden ønsker å forbedre seg. En slik filosofi om videreutvikling kan få frem flere elitespillere i fremtiden. Forskjellen mellom de utenlandske lagene, viser seg i denne strukturen og organiseringen som foreligger i identifiseringsprosessen. Klubb D har en tydelig eksplisitt tilnærming til identifisering sammenlignet med Klubb E. Begge lagene er store i hver sin liga. Likevel er Klubb D en mye mindre klubb med mindre makt og ressurser på verdensbasis. Det kan være årsaken til at de er avhengige av å få riktige spillere inn til akademiet og må utvikle spillere selv. I motsetning til Klubb E som kan utnytte makt og penger for å hente spillere som ønskes til en hver tid.

Selv om klubbene utfører en omfattende identifiseringsprosess, kan det likevel stilles spørsmål ved om tilnærmingen i de yngste aldersgruppene er gunstig. Dette kan sees i lys av forskere som forteller at alle ferdighetene og samhandling med medspillere og motspillere øker fotballspilletts kompleksitet i den grad at ingen identifiseringsprogram har blitt globalt akseptert (Michalsen, 2013; Peterson, 2011; Reilly, et al., 2000; Vaeyens, et al., 2008). Utvelgelse av feil spillere kan resultere i stress, manglende mestringsfølelse for spilleren.

Derfor bør identifisering og seleksjon bli kvalitetssikret av dyktige trenere og/eller ulike hjelpemidler. Det kan tenkes at en slik vitenskapelig målemetode og kartlegging kan føre til at vi glemmer det personlige fokuset på barnet.

Når vi ser på de norske lagene, sammenlignet med de utenlandske, er det tydelige forskjeller. Mens Klubb A har en profesjonell prosess, med flere likhetstrekk til det de utenlandske klubbene har, finner man få profesjonelle likhetstrekk i Klubb B og Klubb C. Spillerutvikler i Klubb A sier at de har en utviklingsgruppe for 9-12 åringene, der de har opptak gjennom prøvespill på 2 uker, altså 6 økter. Her observerer trenerne, før de i samråd velger ut en gruppe. I Klubb B og Klubb C er det en form for observasjon gjennom fotballskoler, fotballfritidsordning og trening i hverdagen. Spillerutvikler B sier: **«Eg ser de mye på fotballskole og går en del rundt på feltet på trening og observerer. Bare sånn veldig rolig og fulle me.»** Det tyder på at identifiseringen i de to norske klubbene er mer avhengig av at en trener implisitt oppdager en spiller. En slik prosess vil være mer tilfeldig, og man har økt sjanse for feil identifisering. Ved at en spiller blir identifisert og godkjent av 2-3 scouter vil man få en økt inter-subjektivitet. Talentarbeidet i Norge tyder på at det ikke har vært like stort fokus og prioritering som i de utenlandske klubbene. Nedprioriteringen i de foregående årene, kan ha ført til at spillerutviklere innehar for liten kunnskap, til å drive arbeidet med en slik struktur, som man ser i flere utenlandske klubber. Barnerettighetene fokuserer også på at vi skal ta vare på alle. Hohmann (2003) forteller at utvelgelse er vanskeligere ved tidlig identifisering. Konsekvensene av det kan medføre stress, frafall og at motivasjonen endres. Sett i lys av litteraturen, kan det dermed tenkes at en endring i den norske strukturen hvor tidlig identifisering og spesialisering forekommer, kunne vært en økt frekvens på antall utfall med negative konsekvenser. Årsaken til det er blant annet det varierende kompetansenivået på trenerne som ville fulgt denne trenden for å heve nivået og vinne kamper.

2 av 3 norske klubber sier at de benytter kriterielister i identifiseringsprosessen.

Sammenlignet med Klubb E, viser det seg at de norske klubbene benytter seg i større grad av kriterielister. Spillerutvikler i Klubb B nevner også at de er inspirert av utenlandske klubber, selv om de ikke bruker noen håndfast. Det er en tendens til en eksplisitt identifisering, selv om det virker som de norske klubbene ikke slipper seg fri fra det implisitte. Dette bekrefter spillerutvikler A med utsagnet sitt: **«Vi har en liste med ferdigheter som vi ser på og graderer etter en viss grad. Så når vi har spillere inne fra andre klubber så bruker vi den lista. Den lista bruker vi også på egne spillere... Så tror jeg at du også aldri må**

glemme det intuitive... Så tror jeg sikkert at en god del er erfaringsbasert.» I en norsk klubb uten noe særlig kompetanse hos trenerne vil det kanskje være gunstig med slike kriterier som retningslinjer. Da vil de mindre kompetente trenerne vite hva de skal se etter. I slike tilfeller er det viktig at kriteriene er satt opp av en trener med kunnskap, eller hentet fra utenlandske klubber som har levert godt talentarbeid. På den andre siden nevner Berg (2004) at slike kriterier også kan ha negative konsekvenser, som at alle spillerne ender opp helt like, årsaket de samme kriterielistene. Det vil også tenkes at det blir en større kamp om de samme spillerne. I en utvelgelse, vil man også være avhengig av å ha disse forutsetningene som kriteriene beskriver. Selv om Klubb A og Klubb C nevner at de har slike kriterielister, er de ikke like låst til disse, som Klubb D. Siden seleksjon er et forsiktig ord i norsk barnefotball og ikke ofte praktisert, vil det kanskje ikke være like nødvendig med slike hjelpemidler. I de fleste klubber i Norge, selekterer man ikke spillere i barnefotballen i det hele tatt. Det tyder på at det store tilfanget av spillere i de utenlandske klubbene, samt selektering fra 7 års alderen, øker behovet for struktur der kriterielistene kan være et hjelpemiddel. Blant de norske klubbene ser vi også en utvikling som tilsier at størrelse på klubb, ressurser og tilfang av spillere, påvirker strukturen rundt talentarbeidet. Innsamlet data viser en gradvis økende grad av struktur fra klubben i 2. divisjon opp til Tippeligaen. Sammenlignet med Klubb D, er strukturen i de norske klubbene derimot mye mindre omfattende.

Oppsummering grunnspørsmål 2

- De utenlandske klubbene har en mer strukturert identifiseringsprosess.
- Viktig for de utenlandske klubbene å identifisere i 7-8 års alderen for å fange opp de beste.
- Størrelse på klubb, ressurser og tilfang av spillere påvirker. Dette ser vi blant de 3 norske klubbene og også når vi sammenligner med de utenlandske klubbene.
- De 3 største klubbene identifiserer i kamp og prøvespill, de to mindre klubbene i trening, fotballskoler og fotballfritidsordning.
- Klubb B og Klubb E implisitt identifisering, Klubb A og Klubb C begge deler og Klubb D implisitt.
- Bruk av kriterielister utbredt blant 3 av 5 klubber, Klubb D benytter også «skillbox» og videoanalyse.

Grunnspørsmål 3

I hvor stor grad kan du predikere en spillers fremtid i løpet av denne identifiseringsfasen?

Siden identifisering av spillere er en stor del av spillerutviklernes jobber vil det være vesentlig å få frem om de føler at de klarer å predikere spillernes fremtid. Med tanke på at klubbene selekterer tidlig, kan det være fordel å kunne predikere spillernes fremtid. Spørsmålet vil få frem i hvor stor grad de vil kunne se hvor gode spillerne kan bli. Det er begrenset med litteratur på dette feltet, derfor vil lite av data bli diskutert opp mot tidligere teori.

Respondent:	Sitat:
A	Du må huske på at når vi sitter i Klubb A her så er det sånn at de beste spillerne får, eller de antatt beste spillerne, får gjerne flere sjanser, ikke sant. Sånn er det ofte. Og du blir pushet opp gjennom et elite system. Og gjennom elite systemet til Klubb A så vil det alltid komme ut spillere i slutten som får prøve seg på a-laget. Det kommer jo tippeligaspillere ut hele veien. men igjen, basert på den snevre erfaringen jeg har, så, det blir litt en sånn selvoppfyllende profeti på et vis. For de spillerne som blir satset på, blir også a-lagsspillere. Så man kan si at ja, han kan bli god og han satset vi på, og se han blir a-lagsspillere. Det sier ikke at noen vi ikke satset på ikke kunne bli a-lagsspillere
B	I utgangspunktet så er det jo veldig vanskelig... Eg pleie å sei 20-80 nogen seie 40-60, nogen seie 30-70 i kor mye klubb/trener kan stimulera i forhold til det de må bidra me sjøl. Men tror kanskje at me har.. Jo tidligere me er inne å hjelpe de, jo bedre kan me forma framtidå deiras. Jo tidligere me kan gå inn å stmulere på ting de kan trenna på, jo bedre vil de ha igjen av de årene de legger igjen
C	Eg kan stå på ei trening å se på og sei kem som er best av 8 åringene, kem som e best av 9 åringene og hos 10 åringene. Men eg kan jo ikkje sei at disse

	blir best når de er 16 og 17. Då kan det ver at det blir han som er nummer 5 og 6... Eg må vida mer om typene. Koss de er, koss de tar læring, koss de er mentalt. Nogen er veldig rolsete i ei alders gruppa men de tar det når de virkelig tar det når de er 13 år. Men mangle du mye av dette når enn er 13, då blir det en bredde spiller.
D	Zero! Because you do not know what is going to happend in their lifes. You do not know what is going to happend in their puberty, or when they are coming out of the puberty. How dedicated they are, you really dont know. It is a big guess. For that.. but, as long as we got the best potential player together, there is a chance, a great chance that a few are coming to surface. But it is a long road. And sometimes we think, it is easier to get 16 year old from scandinavia.
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	Mener at det er umulig å spå hvem som når 1., 2. eller 3. laget når de er seniorer.

Drøfting grunnspørsmål 3

Peterson (2011) skriver i boken sin, at det ikke er bestemt at utøveren som er best i 9-års alderen, blir best når han er 25. Dette støttes også av Abbot et.al (2005) og Hohmann (2003). Hohmann (2003) påpeker også at utviklingen i barne- og ungdomsårene er ulike hos barna. Det idrettsforskerne beskriver, indikerer at identifisering av en spiller i barnefotballen ikke er tilstrekkelig for å se fremtidig utfall for spilleren. Samtlige svar fra respondentene samstemmer med teorien. De mener det er vanskelig eller umulig å si noe om fremtiden i løpet av identifiseringsfasen. Spillerutvikler C nevner: **«Eg kan stå på ei trening å se på og sei kem som er best av 8 åringene, kem som e best av 9 åringene og hos 10 åringene. Men eg kan jo ikkje sei at disse blir best når de er 16 og 17. Då kan det ver at det blir han som er nummer 5 og 6.»** Han legger også til at han må kjenne mer til typen. Hvordan de er som typer og hvordan de tar læring. Dette er egenskaper som ofte endres gjennom barne-

og ungdomsårene. Dermed kan det være fornuft i utsagnet til spillerutvikler C, hvor han forteller at en vurdering og predikering, vil være lettere i 13 års alderen. Utsagnet om at det vil være lettere å predikere i ungdomsårene støttes opp av spillerutvikleren fra Klubb D: **«Zero! Because you do not know what is going to happend in their lifes. You do not know what is going to happend in their puberty, or when they are coming out of the puberty. How dedicated they are, you really dont know. It is a big guess. For that.. but, as long as we got the best potential player together, there is a chance, a great chance that a few are coming to surface. But it is a long road. And sometimes we think, it is easier to get 16 year old from scandinavia, get the best 16 year old out of scandinavia.»** Til tross for en tanke om at det er umulig å predikere spillernes fremtid i barneårene, driver klubben et strukturert talentarbeid fra de er 7 år. Dette er felles for de to utenlandske klubbene. Disse klubbene har også profesjonelt utdannede trenere. Likevel har de problemer med å predikere hvem som blir best og ikke. Dette forsvarer ikke en tidlig spesialisering og seleksjon. Det kan tenkes at utsagnet til spillerutvikler B kan være en indikasjon på hvorfor klubbene likevel identifiserer og selekterer i så tidlig alder. Han sier: **«Eg pleie å sei 20-80 nogen seie 40-60, nogen seie 30-70 i kor mye klubb/trener kan stimulera i forhold til det de må bidra me sjøl. Men tror kanskje at me har.. Jo tidligere me er inne å hjelpe de, jo bedre kan me forma framtidå deiras.»** Det kan tenkes at riktige og gode stimuli fra en dyktig trener og et treningsmiljø kan øke sjansen for at motivasjon og interesse opprettholdes samtidig som ferdighetene utvikles. Sett i lys av det, kan en typisk norsk tilnærming være problematisk for klubbene, særlig toppklubbene. De norske klubbene vil vanligvis ikke hente spillere før de er 13-14 år. Da har spillertype og mentalitet i stor grad blitt formet av sin tidligere klubb og sitt miljø. Hvis man kommer fra en klubb med dårlig stimuli i barnefotballen, kan det tenkes at det er vanskeligere å endre på dette i senere tid. Dermed kan det tenkes at det er mer effektivt å gi riktig stimuli til spillere som allerede er i klubben. Spillerutvikler D nevner at det ville vært lettere å hente spillere i 16-årsalderen. Med tanke på at klubb D ikke bruker å gjøre det, er et signal det genuine ønske om å gi riktig stimuli i en tidligere alder.

Spillerutvikler i klubb A, er enig i at stimuli fra tidlig alder er avgjørende. Han forteller at spillerne som klubben velger å satse på ofte blir pushet opp gjennom et elitesystemet for å så debutere på A-laget: **«... det blir litt en sånn selvoppfyllende profeti på et vis. For de spillerne som blir satset på, blir også A-lagsspillere. Så man kan si at ja, han kan bli god**

og han satset vi på, og se han blir a-lagsspillere. Det sier ikke at noen vi ikke satset på ikke kunne bli a-lagsspillere.» Forklaringen for suksess kan sees i tråd med pygmalion-effekten som sier at en utøvers suksess, er en konsekvens av forventningene treneren har til spilleren (Rosenthal & Jacobsen, 1968). Selv om spillerne går gjennom elitesystemet og lykkes, er det uvisst hvordan det kunne gått med spillerne som ikke fikk den samme muligheten. Det kan tenkes at den stimulus som de utvalgte spillerne får, er essensiell for å lykkes. Det er sannsynlig at en spiller som har flere profesjonelle trenere rundt seg, vil bli bedre enn spilleren som har en pappa som trener. Spillerne som blir satset på i et system vil også forme seg etter trenernes ønske, det vil øke sjansen for at de passer inn i det videre systemet i klubben.

Oppsummering grunnspørsmål 3

- Samtlige spillerutviklere nevner at predikering av talent er vanskelig eller umulig.
- Spillerutvikler i klubb A mener det ikke handler om å predikere, men en pygmalion-effekt som skaper et bilde av riktig predikering.
- Riktig og gode stimuli fra trener og miljø blir nevnt som viktige, da det å predikere talent er så vanskelig.

Konklusjon hovedtema 2

Respondentene sine svar på spørsmålene rundt identifiseringsprosessen, viser til en globalisert fotballverden. Klubbene, som henholdsvis er spredt rundt i hele Europa og har stor nivåforskjell, viser at det er flere fellestrekk. På spørsmål om hvilke karakteristikk spillerutviklerne ser etter i et talent, nevner de fleste tekniske ferdigheter. Blant annet nevnes den motoriske gullalderen som grunn for at tekniske ferdigheter er viktig. Hvis utøverne ikke har disse ferdighetene i barnefotballen, vil de ikke klare å innhente det tilstrekkelig i senere tid. Likevel virker det som om dette er grunnleggende og en basis hos klubbene, spesielt de utenlandske. Det virker som det er de psykologiske ferdigheter som prioriteres i størst grad når de skal identifisere et talent. Sett ut i fra Williams & Reilly (2000) sin modell om karakteristikk som kan predikere talent i fotball, har vi to grupperinger av de psykologiske ferdighetene. Spillerutviklerne nevner flere av elementene i hver gruppering. De nevner

motivasjon, fokus og konsentrasjon som er i den personlige delen. Fra den perseptuelle og kognitive grupperingen nevner de avgjørelser, kreativitet, spillintelligens og antesipere som viktige elementer. Ved et slikt multi-dimensjonalt syn på et talent, er sitatet fra spillerutvikler B riktig, om at det er viktig å se det hele store «bildet». Egenskaper som at man skal være forbilder, ta ansvar og gå foran som et godt eksempel, blir også nevnt av spillerutviklerne. Det kan tyde på at man ser etter ferdigheter som man tidligere ventet i ungdom og seniorfotball allerede i barnefotballen. Dette er ikke nevnt i tidligere litteratur.

Det er mye som tyder på at størrelse på klubber, ressurser og tilfang av spillere påvirker tilnærmingen til identifiseringsarbeidet. Dette gjelder de norske klubbene seg i mellom i like stor grad som mellom samtlige klubber i undersøkelsen. De utenlandske klubbene vil sikre seg de beste spillerne fra 7-års alderen, gjennom en solid identifisering fra flere scouter i teamet. Spillerne skal bli kvalitetssikret ved å bli identifisert av 2 ulike scouter. Selv om det tyder på en solid identifiseringsprosess i begge klubbene, finnes det store forskjeller. Klubb D har en tydeligere struktur og større bevissthet rundt arbeidet. De benytter også flere hjelpemidler som videoanalyse, skillbox og kriterielister. Tilnærmingen er tydelig mer eksplisitt enn i Klubb E. Den grundige jobben Klubb D gjør, kan skyldes at de har mindre ressurser og dermed er mer avhengig av å få inn riktige spillere tidlig. Sammenlignet med de norske klubbene, har de utenlandske klubbene en grundigere og mer solid identifiseringsprosess. Likevel viser det seg at Klubb A, som er den største klubben av de norske, har en betydelig bedre identifiseringsprosess enn de to andre norske klubbene. I Klubb A benytter de seg av kriterielister og prøvespillperioder. Klubb C nevner at de bruker en form for kriterieliste, men dette er mindre håndfast. Både Klubb B og Klubb C bruker treningshverdag, fotballskoler og fotballfritidsordninger som arena for identifisering av spillerne, hvor de forteller at de går rolig rundt og observerer. Spillerutvikler B bruker en bestemt implisitt tilnærming i identifiseringsprosessen, mens Klubb A og Klubb C befinner seg mellom det implisitte og eksplisitte. Spillerutviklerne i de norske klubbene forteller at de ikke starter med noe spesifikt talentarbeid før i 9-10 årsalderen. Det kan tenkes at barnerettighetene sine retningslinjer kan ha bremset fokuset på identifisering og seleksjon så tidlig som i 7-8 årsalderen. Dermed har det heller ikke blitt innarbeidet noen omfattende struktur i talentarbeidet. Med tanke på at spillerutvikler A har et ønske om tidligere spesialisering og seleksjon, er det ikke urimelig at de har sine tanker og ideer om hvordan

talentarbeidet bør være i den aldersgruppen. Om de får muligheten til å praktisere det en gang, er et spørsmål man ikke kan svare på.

Samtlige respondenter sier det er vanskelig eller umulig å predikere en spillers fremtid etter identifiseringsprosessen i barnefotballen. Til tross for det, driver de utenlandske klubbene identifisering og talentarbeid fra barna er 7 år. Det kan tyde på at en slik tilnærming blir prioritert for å kunne stimulere til riktig utvikling så tidlig som mulig. I disse landene er det også stor konkurranse om spillerne som gjør det gunstig med en identifisering, så tidlig som mulig. Spillerutvikleren i Klubb A ønsker et tilnærmet likt talentarbeid i Norge som i utlandet. Angående prediksjon av talent sier han likevel at det er en pygmalion-effekt som skaper et bilde, som forteller at de predikerer riktig selv om det kanskje er feil. Dette begrunnes med at de som blir selektert, blir pushet gjennom et elitesystem, mens de ikke vet hva fremtiden kunne vært hos spillerne som ikke får den muligheten.

4.4 Hovedtema 3

Seleksjonsprosessen

Hovedtema 3, er et naturlig tema, med tanke på problemstillingen som omhandler seleksjon. Som ved hovedtema 2, vil ikke Henriksen (2011) sin modell, som oppgaven er strukturert etter, ta for seg seleksjonsprosessen på klubb- og individnivå. Derfor velger jeg å trekke inn dette temaet for å belyse problemstillingen. Hovedtemaet er et sentralt tema i dagens fotball, og særlig i barnefotballen. Fotball-Norge er i et skille, hvor det kan tyde på at barnerettighetene er en påvirkende faktor. Sammenlignet med de utenlandske klubbene, antas det å være forskjeller i seleksjonsprosessen. For å belyse problemstillingen har jeg også valgt å benytte spørsmål som kan få frem faktorer som påvirker seleksjonen.

Grunnspørsmål:

- kan du forklare hvordan prosessen er etter identifiseringsfasen?
- føler du at du fanger opp alle talentene ved denne måten å identifisere?
- når mener du at man kan skille hvem som blir gode og ikke?
- mener du at barnet er moden for seleksjon i denne alderen?
- hvordan ser du på de som kan være sent utviklet og kan slå ut i ungdomsårene?
- hvilke konsekvenser gir tidlig seleksjon?

Grunnspørsmål 1

Kan du forklare hvordan prosessen er etter identifiseringsfasen?

Etter klubbens tilnærming til identifisering, var det naturlig å se på hvordan seleksjonsprosessen utføres. Sett i lys av problemstillingen, er temaet også høyst relevant. Svarene fra respondentene sier hva grunnlaget for seleksjonen er, og hvordan klubbene tar disse beslutningene. Det finnes lite tidligere litteratur som beskriver prosessen fra identifisering til seleksjon. Derfor vil jeg sammenligne klubbene, samt ytre egne meninger og synspunkter.

Datapresentasjon grunnspørsmål 1

Respondent:	Sitat:
A	<p>Det vi gjør er at vi er at den første utviklingsgruppa som tas ut, de er 9 år. Da henter vi inn alle 9 åringer som ønsker å bli vurdert for det her. Så har vi 4 profesjonelle trenere og så har vi vell enn 10 økter, 10 økter. Hvor på en måte, da er det egentlig mest spill. Så er det noen øvelser for vi må se om de klarer å følge med, orker de og henger de med. Så går vi rundt så har vi disse skjemaene våre og ser litt på og noterer ned. Så prøver du, og grunnen til at vi har så mange trenere er at vi ønsker å ikke bomme for gæli, men så vet vi at en spillergruppe på 9 år er fra Eiganes, ikke sant. Det vil være ganske annerledes når dem er 12. Det skal være dynamisk, du skal få prøve deg hvis du tar steg. Den kjipe tingen med dette her er at hvis du ikke henger med og du ikke har det noe særlig kjekt i den gruppa så kan du trene med de andre. Men det gode er at du trener med noen samtidig, man kommer med kompisene sine, så deler man gruppene på FFO. Så trener de hver for seg så er det tilbake. Så vi føler oss trygge på at det er en god modell altså. ... Det er en diskusjon. Det vi gjør er at vi, de har jo sine foreldretrenere, ikke sant. Så de foreldretrenerne får være med, så vi har møte med foreldretrenerne. Så har vi trenerne som har vært å sett på spillerne, de profesjonelle trenerne som er ansatt i Klubb A systemet som setter seg samme og vurderer... Til slutt da er det et møte både me foreldre og de profesjonelle trenerne. Så snakker vi om og på en vurderer fram og tilbake så tar man ut en gruppe som er utviklingsgruppa... Det er god informasjon om hva det er for noe, og at det er</p>

	dynamiske grupper hvor noen er med, andre er ikke med. noen er ikke med, det er sånn det fungerer. Det er ikke verre enn at du spiller med noen andre kompiser samme dag til samme tid. Så det er ikke noe krise da. Men det er klart at det er jo det kjipe.
B	På det trinnet deranne så gjør me jo ikke så mye selektering. Me har gjort litt selektering på 04, 9-12 år, altså på tigerakademiet... det er de samme trynene eg ser og derfor velge eg de. For eg ser de er å trener så vanvittig mye på egenhånd så det er jo de eg ønsker å stimulere enda mer... I utgangspunktet så skal det jo selvfølgelig ver mulighet for alle å komme til... Me e litt i samråd me trenere og.. litt oss andre som er i klubben.
C	Trenere på hvert kull har et møte, et vanlig trenermøte. Så nominere de inn 8 spillere. De 8 spillerne som treneren meine. Så har du PFO ansvarlig, han har jo 90 % av disse spillerne på PFO 2 ganger i ukå. Han ser de jo liga mye som treneren, og han ser de mer på den sosiale biten, han ser de i garderoben og her oppe på klubbhuset... Et foreldremøte. Et møte på klubbhuset der spillerne og foreldrene er me. Då seie me at nå har dokk blitt tatt ut til å ver me på lørdagstrening, det betyr at dokk ska ver, når dokk komme tilbake til treningane dokkas, så ska dokk ver gode rollemodeller og lære dette i fra dokke.
D	We identify the club he is playing for. They are getting a letter. We inform that we want to get the boy to Klubb D nest season. We follow up with a phonecall to make sure that they have recived the letter. And sometimes the club is informing the parents directly, or sometimes the club want us to speak with the parents directly, that there is an oppertunity. And before 1. June they have to sign the paperwork of the transfer on the player... it is the technical coach for the age group, it is one from the scouting team and it is the coach where.. one or two coaching that he is going to work with. So there are always 4 or 5. And they need to be in an agreement. I only been in one situation where we had to wote for a player...
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt)	Etter spilleren har blitt identifisert og sett på som gode nok til prøvespill diskuterer 2 trenere og 2 scouter om om han skal selekteres inn. Det er også en sjef som kan ta avgjørelse alene

Drøfting grunnspørsmål 1

Samtlige av de 5 respondentene forklarer at de diskuterer i grupper i forkant av en utvelgelse. Det ser ut til å være 1-2 trenere fra laget han spiller på og en person som har en mer avgjørende stemme. I de utenlandske klubbene har de også ansatte scouter som er med og diskuterer. Slike scouter ser man lite av i de norske klubbene, og spesielt lite i barnefotballen. Spillerutvikler A forteller: «... **grunnen til at vi har så mange trenere er at vi ønsker å ikke bomme for gæli.**» Svaret peker på at de ønsker å være mange trenere rundt beslutningen for å styrke utvelgelsen. Hvis flere trenere er enige om en spiller skal være med, kan det tenkes at valget styrkes. Når de diskuterer i grupper kan det også være at; gruppen med trenere ikke har god nok kunnskap, personene med kunnskap er sjenert og får ikke ytret sine meninger eller at personen med mest makt får viljen sin uavhengig av kunnskapsnivå. Ved å ha flere trenere i diskusjonen vil klubbene oppnå en høyere grad av intersubjektivitet i en utvelgelse. Selv om man ikke vil kunne oppnå en objektiv utvelgelse på bakgrunn av en diskusjon, vil intersubjektiviteten styrke valget, sammenlignet med en trener som tar et subjektivt valg.

Av de norske spillerutviklerne er det bare én som forteller at de benytter profesjonell trener i prosessen av en utvelgelse. Ellers virker det som det er foreldretrenere i samråd med en spillerutvikler som står for utvelgelsen. I de utenlandske klubbene benytter de flere profesjonelle trenere og scouter. Dett er de norske spillerutviklerne bevisst på. Samtlige forteller at det er et behov for kompetente og utdannede trenere. Det kan tenkes at en trener med utdanning og erfaring vet i større grad enn én «pappa», hva han skal se etter i et barn som spiller fotball. Likevel kan klubbene sette klare retningslinjer eller benytte kriterieskjema for å sikre utvelgelsen i større grad. Det kan også tenkes at klubbens økonomiske resurser påvirker hvor mange profesjonelle og utdannede trenere de har. Christensen (2009) og Roaas (2011) forteller at en liten felles konsensus blant trenernes syn på hvem som er de talentfulle i seleksjonsprosesser. Christensen (2009) sin studie forteller oss at landslagstrenerne har ulike meninger, uavhengig av utdanning, erfaring og kompetanse. Det kan tyde på at det er flere faktorer som påvirker en utvelgelse. Blant annet kan det være at klubben har en egen filosofi, formasjon, og ulikt behov for spillere.

Proessen i 2 av de 3 norske klubbene (Klubb A og C) viser at det ikke er så betydelig forskjell mellom de norske og utenlandske klubbene i undersøkelsen når det gjelder

seleksjonsprosessen. Likevel er det to tydelige ytterpunkter hvor klubb B har en lite strukturert prosess, mens klubb D i motsetning er veldig strukturerte: **«Det er de samme trynene eg ser og derfor velge eg de. For eg ser de er å trener så vanvittig mye på egenhånd... Me e litt i samråd me trenere og.. litt oss andre som er i klubben.»** Sitatet forteller at det ikke er noe tydelig struktur i form av prøvespill eller diskusjon i forkant av en utvelgelse hos klubb B. Det kan tenkes at det kan føre til en større grad av tilfeldighet ved utvelgelsesprosessen. Christensen (2009) forteller, at basert på undersøkelsen hun foretok på 8 danske landslagstrenerne, ble utvelgelse utført på grunnlag av implisitte tolkninger. Dermed er det ikke usannsynlig at spillerutviklere eller trenere i mindre klubber også gjør det samme.

Spillerutvikler D forteller at når én i klubben retter oppmerksomhet for en spiller, har de tydelige rutiner og struktur som de må forholde seg til: **«We identify the club he is playing for. They are getting a letter. We inform that we want to get the boy to “Klubb D” next season. We follow up with a phonecall to make sure that they have received the letter. And sometimes the club is informing the parents directly, or sometimes the club want us to speak with the parents directly, that there is an opportunity. And before 1.June they have to sign the paperwork of the transfer on the player... it is the technical coach for the age group, it is one from the scouting team and it is one or two coaching that he is going to work with. So there are always 4 or 5. And they need to be in an agreement.»**

Klubb D prioriterer prøvespill for spillere som skal utvelges. Dette er i likhet med klubb E og klubb A. En slik rutine kan tenkes å gi et tydeligere «bilde» over ferdighetene til spilleren. Man vil også få muligheten til å dobbeltsjekke tidligere beslutninger, om at spilleren skal velges inn.

Sammenlignet med de utenlandske klubbene, er det viktig for de norske klubbene å være i nøye dialog med foreldrene ved seleksjon av barna i så tidlig alder som 9 år. Klubb D forteller at de må kontakte og opplyse foreldrene, men ikke noe særlig mer enn det. Sett i lys av norsk fotball, forteller spillerutvikler A at det er en god informasjon om de ulike tiltakene. Dette er i likhet med spillerutvikler C som sier: **Et foreldremøte. Et møte på klubbhuset der spillerne og foreldrene er me. Då seie me at nå har dokk blitt tatt ut til å ver me på lørdagstrening, det betyr at dokk ska ver, når dokk komme tilbake til treningane dokkas, så ska dokk ver gode rollemodeller og lære dette i fra dokke.»** Nødvendigheten av informasjon kan sees i lys av at slike tiltak som utviklingsgrupper i 9-årsalderen er nytt i Norge. I tillegg vil flere si seg uenige og kritisere det. Dermed er det viktig at klubben når ut

med informasjon slik at spillere, foreldre og trenere har noe å forholde seg til. Som en følge av kritikk, måtte både klubb A og C måtte innføre et tilbud for de andre som ønsket å spille fotball, men ikke var i utviklingsgruppen.

Oppsummering grunnspørsmål 1

- Samtlige klubber oppgir at det er flere personer som diskuterer i forkant av en utvelgelse
- 3 av 5 klubber (1 norsk) benytter profesjonelle trenere.
- Det er flere fellesnevner mellom klubbens seleksjonsprosess, både innad i landet og sammenlignet med de utenlandske klubbene.
- Informasjon og kommunikasjon med foreldre er særlig viktig i norske øyne. Dette kan sees i lys av nye tiltak som bryter i mot barnrettighetene.

Grunnspørsmål 2

Føler du at du fanger opp alle talentene ved denne måten å identifisere?

Jeg ønsker å få frem om spillerutviklerne mener at de fanger opp talentene ved måten de gjør jobben på i sin klubb. Svarene respondentene gir, kan også sees i lys av svarene de gir på flere av de andre spørsmålene. Det er lite eller ingen tidligere litteratur på feltet.

Datapresentasjon grunnspørsmål 2

Respondent:	Sitat:
A	Til slutt da er det et møte både me foreldre og de profesjonelle trenerne. Så snakker vi om og vurderer fram og tilbake så tar man ut en gruppe som er utviklingsgruppa. Og der, selv så mye folk så bommer vi, ikke sant.
B	jaa, som Bengt sa på en fin måte at det er vanskelig å skjule talent. Du vil fanga de opp en eller annen gang uansett. Om det er når de er 12 år, så ja, då er de 12 år. Det skjer en kontinuerlig utvikling på spillerne. Bruke du

	<p>fotballskolene, me har 4-5 fotballskoler nå, det er de samme som komme igjen, gang på gang. Så du kan fulla utviklingen og se kor langt de har komt. Så då, ja eg føle me finne de som me må finna. Det gjør me... Altså, Igjen tilbake at slutte du når du er 7 år for det er utrygt å komma så kan det ver det besta fotballtalentet som heller begynne på svømming. Det kan enn aldri gradera seg noge særlig mot</p>
C	<p>Det vil alltid ver spillere som ikkje er me på den lørdagstreningå, som har muligheten til å utvikle seg å bli den så blir den beste. Men eg har ikkje sett det til nå. De som har vært blant de beste har vært gjennom ordning med det og PFO... men det vil alltid ver spillere som har muligheten, og hvis det er spillere som er sånn så blir de fanga opp i treningsammenheng. Me har jo Jæder når du komme videre, når du blir 14. Så då er det ikkje alle som er med på lørdagssamling, men de fleste som er med på Jæder i fra Klubb C e i fra PFO.</p>
D	<p>No, because we are missing out a little on the late developers. Because we want to get them in early. We are also missing out on the boys born over November, Desember. And that is now on the prioritylist for scouting. That they have to seperate them more because also here.. I think 60% of the children they are born january to june. And I think about 30% of July to september, and only 20% october, november, desember... The last two years. Working on that. A little bit more because we are missing out players.</p>
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	<p>Føler at de fanger opp de spillerne de må ha. Enten da eller senere med makt og penger.</p>

Drøfting grunnsprsmål 2

På spørsmål om spillerutviklerne fanger opp talentene, svarer 3 av 5, at de fanger de opp på et eller annet tidspunkt. Det er ingen som svarer at de fanger opp alle i barnefotballen. Sett i lys av litteraturen skrevet av Epstein (2014) og Peterson (2011) stemmer det, fordi man ikke vil

kunne se hvem som blir best i barnefotballen. Dette forklarer de med at det krever tusenvis av timer med trening og at den menneskelige utviklingen varierer. Spillerutvikler A sier kort og konkret: «**Selv me så mange folk som diskuterer så bommer de.**» Spillerutvikleren i klubb D forteller at de også mister spillere på grunn av tidlig selektering. Han innrømmer at konsekvensen er at klubben mister de som er sent utviklet. De 2 siste årene har klubben likevel gjort tiltak for å redusere dette. Det kan tenkes at spillere som ikke får riktige og gode stimuli fra trenere som satser på dem fra barneårene, kan være i risikogruppen for dårligere utvikling og frafall. De to siste årene har de jobbet med tiltak for de sent utviklede i klubb D. Dette tyder på at det vil gi fordeler på sikt. Det kan tenkes at spilleren som er sent utviklet vil bli enda bedre, med samme stimuli som spillerne som blir valgt inn. Så langt er det ingen forskning som sier at de som er sent utviklet eller født sent på året som er bestemt dårligere enn de andre. Dermed kan tiltak som bidrar til å ta vare på dem, være gunstige. For å påpeke en negativ effekt av tidlig seleksjon, skriver Ommundsen (2009) at det ville vært gunstig å selektere på sikt. En seleksjon på grunnlag av daværende ferdigheter i barneårene er ikke lurt.

De andre spillerutviklerne i klubb B, C og E forteller at de på et tidspunkt vil fange opp talentene. Spillerutvikler B mener at de fanger opp spillerne som kan bli best på et tidspunkt. Selv om de ikke kan gardere seg mot, at en gutt for eksempel slutter når han er 7 år, fordi bestekompien ikke spiller fotball. Svaret fra spillerutvikler C er i tråd med det. Det kan tenkes at en filosofi, hvor man skal ta vare på alle, gjør at man til slutt vil se hvem som har det lille ekstra. En slik tilnærming vil likevel kreve mye fra trenerne, som må gi riktig stimuli og ta vare på alle til en hver tid. Dette for å sikre at han ikke mister det ene «skjulte talentet». Respondentenes utsagn kan refereres som at varierende menneskelig utvikling og mye trening over tid, er avgjørende før man vet at man fanger opp de riktige talentene (Epstein, 2014; Peterson, 2011; Pettersen, 2011). Vanskeligheten av å fange opp talentene i barnefotballen støtter ikke tilnærmingen til klubbene, som starter med tidlig spesialisering og seleksjon, i barnefotballen.

Spillerutvikler E forteller at de ikke har noe problem med å få inn de største talentene. Enten henter de dem ved første forsøk, eller så henter de talentene senere med makt og penger. Forklaringen forteller at klubben har en høy status. En slik tankegang tyder også på at barnefotballen har førsteprioritet i klubben. Svaret harmonerer også med en svakere og mindre omfattende identifiserings- og seleksjonsprosess.

Oppsummering grunnspørsmål 2

- 3 av 5 spillerutviklere (2 norske (B og C), 1 utenlandsk (E)) mener de fanger opp talentene på et tidspunkt.
- 2 av 5 spillerutviklere (1 norsk (A), 1 utenlandsk (D)) nevner at de bommer på spillervalgene.
- Spillerutvikler D sier at tidlig seleksjon, forårsaker at de mister de sent utviklede.
- Spillerutvikler E sier at de enten fanger de sent utviklede ved første forsøk i barnefotballen, eller ved penger og makt senere i ungdomsårene.

Grunnspørsmål 3

Når mener du at man kan skille hvem som blir gode og ikke?

Det er relevant å se på når spillerutviklerne mener de klarer å skille spillerne som blir gode og ikke, sammenlignet med hvordan tilnærmingen er til talentprosessen. Er dette en faktor som påvirker seleksjonsarbeidet? Det har blitt skrevet lite tidligere litteratur på feltet, dermed vil utsagnene i liten grad bli sett i lys av litteraturen.

Datapresentasjon grunnspørsmål 3

Respondent:	Sitat:
A	Jeg mener at i 8 års alderen kan du se hvem som ikke blir gode. Det tror jeg ikke er noen problem. Men jeg kan ikke skille han som blir best fra de som blir gode i 8 års alderen. Det mener jeg er en distinkt forskjell da. Man kan se.. det er stygt å si det, men at noen ikke har det. Det er jeg helt 100 % sikker med de personene jeg har diskutert med at det kan du se på pianotimer, gitar timer også. Han blir ikke god, Han kan komme seg opp på et nivå hvor han kan kose seg med idretten eller musikken sin, og være bedre enn gjennomsnittet, men han vil aldri bli god.
B	Egentlig så er det jo.. så klart ferdighetsmessig vil du kunna se det nok så

	<p>tidlig i en prosess. Men eg syns det e vanskelig å sei at du kan skilla de før de er 16-17. For det då begynne hode å voksa til og komme ut av puperteten og får litt mer om enn vil dette skikkelig</p>
C	<p>Der var eg litt usikker tidligere og sa at det var 13 år, men eg har sett senere nå i etterkant at det er alt for tidlig. Så du kan ikkje klara å sei det før de er 16 år. Me har liksom, når de er 13 år, me seie det at det er så mange som ligge under begrepet talent og flinke men tar de ikkje det me seg vidare når de er 14, 15 og 16 så forsvinne på en måte det talentet. Den ferdigheten de hadde til å bli definert til et talent blir på en måte pulverisert. Men de andre som ligge 10-15 % under som har tatt det vidare på grunn av egen interesse, hode og forståelse tar store steg så.. men når du går ut av 16 års laget då har du god kontroll meine eg då.</p>
D	<p>You can already at a very young age that some kids have something special. But you know, you don't know about their characters before they coming out of their puberty. So 16, is kind of way you can see what do they have, how much do they want it, how committed are they, are they willing to listen, are they taking the nutrition advice seriously, are they taking the sleeping habit advice seriously, are they living as an athlete, are they doing the homework, the flexibility, it's all important. That becomes clear after they come out of their puberty. Then they decide what and not their parent or coach.</p>
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	<p>Samme svar som på spørsmålet om han kan predikere talent; Umulig å spå hvem som når 1., 2., eller 3. seniorlag før de velger i 16-18 årsalderen.</p>

Drøfting grunnspørsmål 3

Det tyder på at det er en felles enighet blant respondentene. Samtlige svarer at man ikke vil kunne skille de som blir gode og ikke før man er over puberteten. Svarene er en indikasjon på en utbredt kunnskap, som sier at det skjer avgjørende endringer i ungdomsårene

Spillerutvikler D forklarer dette: **«you don't know about their characters before they coming out of their puberty. So 16, is kind of way you can see what do they have, how much do they want it, how committed are they, are they willing to listen, are they taking the nutrition advice seriously, are they taking the sleeping habit advice seriously, are they living as an athlete, are they doing the homework, the flexibility, it's all important.»**

Dette er i tråd med den utenlandske spillerutvikler E sine utsagn, der han påstår at man ikke kan si noe om hvem som blir gode eller ikke, før man skal selektere dem opp til seniorlagene. Sett i lys av Nature vs. Nurture debatten (Davids & Baker, 2007), er det vanskelig å plassere de utenlandske klubbene. Med tanke på at de starter og selektere så tidlig, som når barna er 7 år, kan man tro at de ser talentutviklingen fra et nature-perspektiv. Ønsket om å stimulere og tilpasse treningen for å få frem eliteutøvere, er likevel en indikasjon på at klubbene ser på talentutviklingen fra et nurture-perspektiv. Dette er i tråd med Bompa (1990), Ericsson (1994) og Coyle (2009), som mener det er nødvendig å starte med strukturert trening fra barndommen av. Bloom (1985) sin undersøkelse av utøvere i verdensstoppen, forteller at 10 % av daværende utøvere som lykkes, hadde et prestasjonsnivå i 10-12 årsalderen som indikerte at de skulle bli så gode som de ble.

Ved å sammenligne de norske spillerutviklerne er det flere likheter. Spillerutviklerne fra de norske klubbene, forteller at det er mulig å se hvem som blir gode og ikke, men at det ikke går an å si noe om hvem som blir best. Spillerutvikler A forklarer: **«Jeg mener at i 8 årsalderen kan du se hvem som ikke blir gode. Det tror jeg ikke er noen problem. Men jeg kan ikke skille han som blir best fra de som blir gode i 8 års alderen.»** Spillerutviklerne forklarer utsagnene med, at man kan se at spillerne har noe spesielt med seg og har gode tekniske ferdigheter. Det kan tenkes, at spillerutviklerne kan se hvem som har de beste forutsetningene, likevel er det mange faktorer som påvirker den videre motoriske-, fysiske-, sosiale- og psykiske utviklingen. Dette gjør det vanskelig å bedømme hvem som blir gode og ikke. Dette er i tråd med Peterson (2011) som forteller, at det er vanskelig å si hvem som blir gode i barneårene, på grunn av varierende utvikling.

Fotballspillet består av mange ulike spilletyper, formasjoner og spillefilosofi, som også påvirker hvilke ferdigheter spillerne må inneha for å passe i systemet. Dette kan være ferdigheter som vanligvis ikke kommer frem i 7-9 årsalderen. Fremstilt av Williams & Reilly (2000) er psykologiske og perseptuelle ferdigheter også viktig for å predikere talent. Dette er ferdigheter som er vanskelige å måle, spesielt i barndomsårene hvor de ikke er ferdig utviklet eller synlige. I tråd med litteraturen sier blant annet 3 av spillerutviklerne (2 norske og 1 utenlandsk) at man må se på hvordan utøverne har utviklet seg psykologisk gjennom puberteten. Spillerutvikler D sier vi må vite mer om karakteren til spillerne. I samsvar med spillerutvikler D sier spillerutvikler C: **«når de er 13 år, me seie det at det er så mange som ligge under begrepet talent og flinke men tar de ikkje det me seg vidare når de er 14, 15 og 16 så forsvinne på en måte det talentet. Den ferdigheten de hadde til å bli definert til et talent blir på en måte pulverisert. Men de andre som ligge 10-15 % under som har tatt det vidare på grunn av egen interesse, hode og forståelse tar store steg så.. men når du går ut av 16 års laget då har du god kontroll meine eg då.»** Det forklarer, at det er lett å nevnes i talentsammenheng når man er 13 år eller yngre, men det er interessen, disiplinen og forståelsen man har etter puberteten som avgjør om man tar stegene som gjør at man kan bli best.

Det er vanskelig å vite hvilke faktorer som er avgjørende, for at de norske lagene starter med seleksjon i senere alder enn de utenlandske. Det kan tenkes at det er flere faktorer som påvirker. Det kan være barnerettighetene, norsk filosofi som vektlegger likestilling, kunnskap blant trenerne, eller det kan være synet på når man kan skille hvem som blir gode eller ikke. Sett ut i fra intervjuene, hvor noen er kritiske og ser problemet med barnerettighetene, vil jeg anta at det er det mest avgjørende. Til tross for kritikken, forteller de overnevnte sitatene fra intervjuene i tillegg til litteraturen, at det er mye fornuft i barnerettighetene.

Oppsummering grunnspørsmål 3

- Det er en felles enighet om at man ikke kan skille hvem som blir gode og ikke, før etter puberteten.
- Dette forklares hos 3 av 5 med at man da kan se psykiske egenskaper som vilje, interesse, motivasjon og hvor modne de er.
- Til tross for felles enighet om at man ikke kan predikere spillere i barnefotballen så har alle seleksjonstiltak fra de er 7 eller 9 år.

Grunnspørsmål 4

Mener du at barnet er moden for seleksjon i denne alderen?

Svarene på spørsmålet vil få frem hvordan spillerutviklerne sine syn på om barna er modne for seleksjon, står i stil med tilnærmingen som benyttes i talentprosessen. Spørsmålet er formet for å se om spillerutviklerne mener barna er modne for seleksjon i barnefotballen. Det er begrenset litteratur som beskriver grunnspørsmålet, dermed sammenlignes utsagn i liten grad opp mot tidligere empiri.

Datapresentasjon grunnspørsmål 4

Respondent:	Sitat:
A	Jeg tror det handler mye om måten du gjør det på, og måten du kommuniserer med barna på. Det handler litt om å balansere det litt ut for dem og på en måte pakke det inn uten å være uærlig. Er det en ting ungene trenger så er det at vi er ærlige med dem og sier det at grunnen til at han er der akkurat nå er at han er litt bedre enn deg på det og det og det. Det takler dem egentlig ganske bra altså, og de ser det selv... At vi er tydelige på hva som forventes og hvilke retningslinjer vi følger. Og er tydelig på informasjon om hva er det du er med på. Så er ikke det noe stor case.
B	Nei, eg er ikke for seleksjon, eg e for differensiering. Det er jo så banalt at det kan ver 2 kamerater som går på trening der den ene er sinnsygt god men den andre burde kanskje blanda vann og gått i speideren. Tryggheten den gode har av at den andre er me må ver til stede.
C	Hvis du gjør så du ska gjør me differensiering på treningane og sette spillerne opp mot kverandre som har like ferdigheter og gi ekstra treningstilbud til de som har komt lengst, så mene eg at det e ikkje noye poeng i å selektera i barnefotballen... Er du god nok er du gammel nok til å hospitere 1 og 2 alderstrinn opp... me er avhengig av å.. for at de som til en kver tid.. for at de skal ha et godt miljø trengde de mange rundt seg for at de ska ha det kjekt. Det å ha det gøy, kjekt, det er jo den viktigste kriterien i barne og ungdomsfotball. Då er du avhengig av å sykla i lag te trening me de som er dårligere i fotball.

	Når du sykle hjem igjen me de og du er på trening me de. Men når du er på trening så er differensiert og kaskje ikkje på samme plass på banen.
D	No, but.. they can handle training so, There is a main, today they should be training 7 year old. You should take a look. They are this tall, but they can play... Huge different, huge. Like day an night ... If you see them you dont have to ask this question. are you serious? are they 7 years old? ubelivable what they can do. They can pass, they can move, bodyfakes.
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	Mener at de yngste ikke er modne for seleksjon. Prøvde å utsette prosessen for noen år siden men så at de mistet spillere til andre klubber da.

Drøfting grunnsprsmål 4

Ommundsen (2009) forteller at tidlig spesialisering og tidlig utvelgelse på grunnlag av prestasjoner, ikke har noe hensikt, og heller er negativt for idretten og barna. Han nevner konsekvenser som økt prestasjonspress, økte krav til resultater, færre som mestrer og mer oppmerksomhet til de beste. Dette fører videre til talenteliminering, frafall og mindre unge i fysisk aktivitet. Sett ut i fra konsekvensene Ommundsen viser til i sin undersøkelse, kan det tenkes at barna ikke er modne for seleksjon i tidlig alder. 4 av 5 spillerutviklere indikerer at barna ikke er modne for seleksjon. Spillerutvikler A som ikke er like enig sier: **«Jeg tror det handler mye om måten du gjør det på, og måten du kommuniserer med barna på. Det handler litt om å balansere det litt ut for dem og på en måte pakke det inn uten å være uærlig. Er det en ting ungene trenger så er det at vi er ærlige med dem og sier det at grunnen til at han er der akkurat nå er at han er litt bedre enn deg på det og det og det. Det takler dem egentlig ganske bra altså, og de ser det selv.»**

Spillerutvikler fra klubb A forteller oss at barna takler seleksjon når de får god og ærlig informasjon i forkant. Svaret på dette spørsmålet står i stil med respondentens tidligere svar, hvor han ønsker tidligere spesialisering og seleksjon. Hvis klubb og spillerutvikler ønsker å starte med seleksjon i barnefotballen, vil det være fornuftig å mene at barna er modne nok for

det. Selv om det vil være fornuftig, er de utenlandske intervjuobjektene svar i motsetning til deres tilnærming til seleksjon. Spillerutvikler E sier at spillerne i barnefotballen ikke er modne for seleksjon. Han forklarer også at de prøvde å utsette seleksjonen med noen år. Konsekvensen ble at de mistet mange spillere og gikk dermed tilbake til seleksjon ved første året igjen. Spillerutvikler D snakker seg litt vekk når jeg spør om de er modne for seleksjon i barnefotballen. På spørsmål om det er stor forskjell på spillerne og om det er nødvendig å selektere svarer han derimot direkte: **«Huge different, huge. Like day an night ... If you see them you dont have to ask this question. are you serious? are they 7 years old? Unbelievable what they can do. They can pass, they can move, bodyfakes...»** Det kan tyde på at nivåforskjellen mellom spillerne, og viktigheten av å fange opp spillerne tidligst mulig for optimal tilpasning, gjør at de utenlandske klubbene ignorerer enkelte elementer for å kunne selektere. At klubbene heller ikke har noe barnerettigheter, kan åpne for en mer fri seleksjonsprosess, hvor de samtidig kan skape gode utviklingsmiljøer. Selv om de norske klubbene har selekteringstiltak fra de er 9 år, er disse langt fra like strukturerte som hos de utenlandske klubbene.

Spillerutvikler B og spillerutvikler C sine svar indikerer at de er veldig opphenget i det sosiale, når jeg stiller spørsmålet om barna er modne for seleksjon. Sett i lys av selvbestemmelses-teorien er det nødvendig med følelse av tilhørighet for å optimalisere motivasjonen. Henriksen (2011) forteller at spillerne er en del av et større holistisk bilde, hvor det sosiale miljøet er et element som vektlegges sterkt for en god talentutvikling. Spillerutvikler B sin mening samsvarer med det, og sier: **«Nei, eg er ikke for seleksjon, eg e for differensiering. Det er jo så banalt at det kan ver 2 kamerater som går på trening der den ene er sinnsygt god men den andre burde kanskje blanda vann og gått i speideren. Tryggheten den gode har av at den andre er me må ver til stede.»**

Synet til de norske klubbene, kan skyldes at en seleksjonsprosess i Norge vil bryte opp lagene i mye større grad enn i utlandet. I den utenlandske strukturen vil man hente inn 1 og 2 spillere fra de ulike lagene fra nærområdet, eller andre områder. Da vil ikke de store splittelsene bli gjort. I Norge har man tilhørighet til en klubb etter hvor man vokser opp. Hvis den klubben driver med seleksjon i barnefotballen, vil man vanligvis dele lagene i 2 til 4 lag, alt etter hvor mange spillere man har. En slik tilnærming vil øke sjansen for at bestekompisar eller venninner blir splittet. I tillegg vil den norske tilnærmingen kreve større grad av spillere som blir selektert både ut og inn av laget, sammenlignet med de utenlandske, som har mer fokus

på bare å selektere inn. Metoden de utenlandske klubbene benytter, hvor de har ulike «elitemiljøer», kunne vært en ide i den norske strukturen, hvis det skulle blitt innført seleksjon i yngre alder enn vi har nå. Da ville det vært klubber som satt med kompetente trenere og som var mer egnet for jobben. Det kan tenkes at en inndelt homogen gruppe ville gjort det pedagogiske arbeidet mer effektivt og at læringsprogresjonen hadde økt i takt med medspillerne. Et slikt miljø gir også hver enkelt spiller en unik mulighet til å presse hverandre til nye mål.

Spillerutviklerne fra Klubb B og Klubb C sier at de er i mot seleksjon, og har heller fokus på tilpasset trening og utvikling via differensiering: **«Det å ha det gøy, kjekt, det er jo den viktigste kriteriet i barne og ungdomsfotball. Då er du avhengig av å sykla i lag te trening me de som er dårligere i fotball. Når du sykle hjem igjen me de og du er på trening me de. Men når du er på trening så er differensiert og kanskje ikkje på samme plass på banen.»** I tillegg til å få tilpasset trening etter nivå, kan differensiering gjøre spillerne bevisst på at ikke alle er like gode. Sett ut i fra at man i norske klubber kan selektere i 12-13 årsalderen kan det tenkes at det er en fordel å ha en viss grad av selvinnsikt og bevissthet i forhold til nivået spilleren selv er på. Hvis man fra 7 til 12 års alderen alltid har blitt behandlet likt som alle andre på laget, vil man risikere at motgangen med ikke å bli selektert inn på enerlaget blir stor.

Oppsummering grunnspørsmål 4

- 4 av 5 spillerutviklere mener spillerne ikke er modne for seleksjon i barnefotballen.
- Likevel har samtlige 5 klubber en form for selekteringstiltak før de er 10 år. De utenlandske har en tidligere og mer strukturert seleksjonsprosess.
- Det sosiale er viktig i de norske klubbene. Kan skyldes en struktur i Norge som splitter lag i større grad ved seleksjon.
- Klubb B og Klubb C sier seleksjon ikke er nødvendig, og foretrekker heller differensiering.

Grunnspørsmål 5

Hvordan ser du på de som kan være sent utviklet og kan slå ut i ungdomsårene?

Selv om de som er sent utviklet, nødvendigvis ikke trenger å omfavne gruppen som inngår i den relative alderseffekten, velger jeg å diskutere de to under samme grunnspørsmål. Det gjør jeg fordi svarene fra respondentene er tilnærmet like på begge temaene og det er relevant å se dem sammen. I tillegg merket jeg på respondentene at de knyttet sent utviklet opp mot relativ alderseffekt med en gang. Temaet som grunnspørsmål 5 griper tak i, er et av store temaene i fotball og idrett generelt om dagen. Relativ alderseffekt blir definert som den totale utviklingen hos et individ innad i en aldersgruppe (Helsen, et al., 2005) og er godt dokumentert i flere idretter (Musch & Grondin, 2001). Sett i lys av at tidligere litteratur har gjort funn som bekrefter den relative alderseffekten, ønsket jeg å høre hvordan spillerutviklerne i undersøkelsen min forholdet seg til temaet.

Datapresentasjon grunnspørsmål 5

Respondent:	Sitat:
A	Vi liker jo å si at vi er veldig opptatt av å ta vare på late bloomers. Så er spørsmålet hva er en late bloomers? For det om du er født sent på året så trenger ikke det bety at du er en late bloomer. Så du må på en måte.. du må fortsatt se at det er noe der. La oss si at du er 10 så kommer det innenfor ditt spekter. La oss si du er født sent på året, mens så er du svakere motorisk, og svakere i fotballforståelse og en dårligere bevegelse med ball, enn det en som er født gjerne halvannet år etter deg. Er det en late bloomers? For hva er en late bloomer. For nå har det blitt sånn i Norge at alle kan bli toppspillere... Så tror jeg nok at mange, hvis man først kommer inn i et selektert system så profeterer man veldig. Og det er gjerne derfor, når man snakker om Relativ alderseffekt, ikke sant. Så er det mange som sier at man profiterer ekstra når du allerede er valgt inn. Og det skal man jo passe seg for. Og derfor er det.. det er et godt argument for å ha gode trenere hele veien, ikke sant. Men det er et talent, et talent, du må snakke mer om potensialet, ikke nuet... Vi hadde nå en, et skyggelag som ble tatt ut, jeg skal ikke nevne navn men det var i fjord, Og de 3 spillerne som jeg kjenner, som er født sent på året og ble tatt ut til det

	<p>sent på året laget. De var altså større og lenger utviklet enn de som var tatt ut på det tidlige laget.</p>
B	<p>De er eg veldig opptatt av... Så jo.. ke e det som gjør at dokk alltid, koffor tar dokk steget i klubben. Jo det handle om tillit og tålmodighet. Ikke avidentifisera de for tidlig. Han komme ikke til å bli noge... ke va det Kåre Ingebritsen sa, i snitt ska du ver 22 år når du spille i 2. divisjon, så pass bra nivå skal det ver nå i Norge. Me avskrive de jo faen når de er 16 år. 17 år, blir ikkje noge av han. Då er det jo faen ennå 5 år igjen. Det e jo då hode begynne å fungera og setta de ferdighetene du har i systemet... Trene du sånn over tid så komme du til å bli god. Så eg har veldig forkjærlighet til late bloomers...</p>
C	<p>Me har ikkje hatt noge veldig fokus på det i forhold til resten av fotball Norge. Me er nok veldig lite flinke til å ha fokus på det. Men me har jo, når me snakke om barnefotball då, ungdomsfotballen har me fokus på det, når me komme opp i 13 års alderen.</p>
D	<p>Yeah, that is difficult. It is difficult to see in that age, but the ones we select we truley invest in them. We do not want to send them away, we want to work with them in the program for as long as possible... we are missing out a little on the late developers. Because we want to get them in early. We are also missing out on the boys born over November, Desember. And that is now on the prioritylist for scouting. That they have to seperate them more because also here.. I think 60% of the children they are born january to june. And I think about 30% of July to september, and only 20% october, november, desember.</p>
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	<p>Er klar over og ser problemet, ønsker likevel ikke å gjøre noe med det. Forskjellen er for stor hos 7 åringene som er født i desember kontra januar. Innrømmer også en stor RAE i Klubb E, og resten av La Liga klubbene.</p>

Drøfting grunnspørsmål 5

Svenske Peterson (2011) forteller at ingen andre faktorer har så stor påvirkning på seleksjon som relativ alderseffekt. Selv om man ikke ser effekten tydeligst før i ungdomsårene, blir det lagt et grunnlag allerede i 5-8 års alderen med å gi fortrinn til de som har bedre forutsetninger, sier han. Effekten vises vanligvis i ungdomsårene fordi man da starter man med mer seriøs og organisert konkurranse og med mer struktur på seleksjonen. Det kan dermed tenkes at effekten skyldes trenere som er mer resultatorientert og føler et press, for å få resultater og annerkjennelse.

I tråd med litteraturen forteller samtlige intervjuobjekter, at de har et forhold til de som presterer dårligere, årsaket sent utvikling og relativ alderseffekt. De fleste sier også at dette viser igjen i lag som selekterer. Hvordan de velger å håndtere tilfellet, er derimot veldig forskjellig mellom klubbene. Klubbene som tar minst tak i problemet er klubb A og klubb E. Spillerutvikler A sier: **«Vi liker jo å si at vi er veldig opptatt av å ta vare på late bloomers. Så er spørsmålet hva er en late bloomers? For det om du er født sent på året så trenger ikke det bety at du er en late bloomer. Så du må på en måte.. du må fortsatt se at det er noe der. La oss si at du er 10 så kommer det innenfor ditt spekter. La oss si du er født sent på året, mens så er du svakere motorisk, og svakere i fotballforståelse og en dårligere bevegelse med ball, enn det en som er født gjerne halvannet år etter deg.»** Han legger også til at i dag er det slik, at flere tror at alle kan bli tippeligaspillere. Dette kan skape problemer som at foreldre er overdrevent oppmerksomme og beskyttende for barn som er født sent på året. Selv om spillerutvikler A er påpasselig med å overdrive hensynet til spillere som inngår i den relative alderseffekten, henviser han til pygmalion-effekten og sier at det er viktig å følge med på spillerne og ha en dynamisk seleksjonstilnærming. De har også prøvd tiltak der de har hatt «skyggelag» (for de som er født sent på året). Der viste det seg at de 3 som ble selektert fra «skyggelaget», også var de største og mest fysiske. Det kan være en indikasjon på at trenerne som foretar utvelgelsen ikke er kompetente, bevisste nok eller at nivået på de som var født sent på året, ikke var godt nok. Litteraturen viser også til ulike tiltak som har mislyktes i forsøk på å unngå den relative alderseffekten (Musch & Grondin, 2001). Selv om det tyder på at klubben er bevisst på den relative alderseffekten, kan det peke mot at det er vanskelig å gjøre noe med, ved tidlig seleksjon. I et forsøk på å minske den relative alderseffekten, forklarer Helsen (2005) 3 mulige løsninger: 1. En årlig rotasjon på cut-off

datoen. 2. Å lage flere alderskategorier for å unngå for stor spredning. 3. Endre mentaliteten til akademitrenerne og ha mer fokus på teknisk og taktiske egenskaper i seleksjonsfasen.

Begge de europeiske klubbene innrømmer stor relativ alderseffekt i deres klubb, og omtrent alle andre klubber de kjenner til. Dette er i tråd med Mucsh (2001) sin undersøkelse som viser en stor relativ alderseffekt i flere idretter, i store deler av Europa. Som nevnt, tar klubb E også lite tak i problemet med relativ alderseffekt. De nevner at klubben har så mye makt og penger at de vil hente inn spillerne ved senere anledning, hvis de skulle blomstre. Dette kan også sees i tråd med besvarelsen til spillerutvikler A, som også representerer et lag med penger og makt i norsk sammenheng. Det betyr at i den utenlandske strukturen, er det ikke behov for å selektere spillere i samme grad som i Norge. Spillerne som ikke blir selektert inn i Klubb E vil fortsette å spille fotball for sitt lokale lag, med vennene sine. I den norske strukturen vi har i dag vil man bli selektert ut og satt på et dårligere lag. Siden vi har den strukturen vi har i norsk fotball i dag, bør vi tenke oss om to ganger før vi selekterer i barnefotballen. Da er det bedre å revurdere strukturen vi har i dag. Det kan også stilles spørsmål ved at norske klubber ønsker å ha en slik seleksjonstilnærming som i utlandet. Hvis man ikke hever kompetansen hos trenerne, kan det tenkes at seleksjonsprosessen kan bli påvirket negativt. Trenerne kan da selektere spillere etter eget ønske og egne kriterier. Spillerne vil da være avhengig av å ha bestemte forutsetninger for å bli valgt ut. Flere idrettsforskere sier at vi bør videreutvikle kunnskapen og hjelpemidler for å finne de riktige nøkkelelementene når man skal identifisere et talent (Michalsen, 2013; Reilly, et al., 2000; Wolstencroft, 2002a). I forhold til den varierende kompetansen hos trenerne, styrker det tanken om en slik videreutvikling. Da kan for eksempel kriterielister være et hjelpemiddel, som kan kvalitetssikre identifisering av talent i den grad trenerne ser etter de riktige egenskapene.

Selv om Klubb D innrømmer et problem med å fange opp de som er sent utviklet og født sent på året, forteller han at dette er på prioriteringslisten nå: **«Yeah, that is difficult. It is difficult to see in that age, but the ones we select we truly invest in them. We do not want to send them away, we want to work with them in the program for as long as possible... we are missing out a little on the late developers, Because we want to get them in early. We are also missing out on the boys born over November, December. And that is now on the priority list for scouting.»** Det kan tenkes, at det er vanskelig å identifisere de som er sent utviklet, når man er i en klubb hvor seleksjon starter i 7-årsalderen. Samtidig sier spillerutvikler D at de vil beholde spillerne så lenge som mulig i programmet. Det er en

indikasjon på, at hvis man ikke blir valgt inn når man er 7 år, er det vanskeligere å komme inn. Er man da sent utviklet vil det bli vanskeligere å få plass på akademiet. Likevel tyder det på at Klubb D er genuint interessert i å få inn spillerne tidligst mulig for å stimulere dem riktig. I tråd med spillerutvikler D, virker det som spillerutviklerne fra Klubb B og Klubb C ønsker å gjøre noe med dette. Likevel kan det tenkes at de norske klubbene som ikke er i Tippeligaen, har mindre ressurser i form av trenere og økonomi. Dette gjør det vanskeligere å utføre tiltak for de som er sent utviklet. Sitatet til Spillerutvikler D, forteller at det er vanskelig å se talent i den alderen. Det kan tyde på at det krever en god del kunnskap på feltet. Dette må de norske klubbene innhente, for å kunne gjøre tiltak med kvalitet. Hvis ikke kan det oppstå tilfeller som Spillerutvikler A forteller, der de som blir utvalgt fra et eventuelt «skyggelag», er de 3 som har best fysiske forutsetninger.

Spillerutvikler B forteller at han har en stor forkjærlighet for de som er sent utviklet: **«De er eg veldig opptatt av... Jo det handler om tillit og tålmodighet. Ikke å aidentifisere de for tidlig... i snitt ska du ver 22 år når du spille i 2. divisjon, så pass bra nivå skal det vær nå i Norge. Me avskriver de jo faen når de er 16 år.»** Dette er i tråd med undersøkelsen til Christensen, Pedersen og Mortensen (2008) som forteller at 3 % av U16 spillerne fikk sin debut på A-landslaget, mens det var 25 % fra U21 landslaget. Tallene kan tolkes som om at det kan være vanskelig å identifisere de riktige spillerne i så ung alder. Det kan tenkes at det er enda vanskeligere å identifisere spillerne når man er i barnefotballen. Det skal også tas i betraktning at faktorer som spillsystem og trenerfilosofi, påvirker seleksjonen. Til tross for at spillerutvikler B er ivrig etter å ta vare på de som er sent utviklet, har han ikke noe andre tiltak enn sunn fornuft og tålmodighet. Det kan tenkes at den store iveren etter å ta vare på de som er sent utviklet, gjør at spillerutvikleren lett kan velge bort de som er tidlig født og tidlig utviklet. En slik handling vil også være negativ på samme måte, som at man ikke tar vare på de som er sent utviklet og født sent på året.

Oppsummering grunnspørsmål 5

- Samtlige spillerutviklere har et forhold til problemet for de som er sent utviklet og den relative alderseffekten.
- Bare klubb D forteller at de har tiltak for å fange opp denne gruppen.

- Spillerutvikler E forteller at de har så mye penger og makt at de kan hente spillerne ved senere anledning om de utvikler seg. I norsk sammenheng er klubb A også i samme posisjon og det kan tenkes at det påvirker til lite tiltak for denne gruppen.
- Det tyder på at det er vanskelig å identifisere de som er sent utviklet. Det kan tenkes at desto tidligere man selekterer, desto vanskeligere er det å identifisere.
- Vanskeligheten av å identifisere støtter videreutvikling og bruk av hjelpemidler og kompetente trenere.

Grunnspørsmål 6

Hvilke konsekvenser gir tidlig seleksjon?

Spørsmålet får frem hvilke konsekvenser spillerutviklerne mener tidlig seleksjon har. Jeg ønsker å finne ut hvilke positive og negative konsekvenser spillerutviklerne ser som, et resultat av den tidlige seleksjonen. Som et naturlig oppfølgingsspørsmål, spurte jeg hva de tenker om de som ikke blir utvalgt.

Datapresentasjon grunnspørsmål 6

Respondent:	Sitat:
A	Det vil gi muligheter til å gi et godt treningsopplegg og en god oppfølging til spillere i den motoriske gullalderen. Det er det det gjør. Og det vil gi bedre spillere på sikt... Som ikke blir valgt ut, Vi ser på det som interessante objekter for framtiden. Spesielt spillere som du ser har den driven, og den gløden og som ønsker å spiller fotball. Vi ser ikke på det som noe tomat som vi kaster... Og hvis noen blir så skuffa over å ikke komme me så kan det jo hende at de bytter klubb. Det skjer.. det har vell egentlig ikke skjedd enda. Men okey, hvis de bytter klubb da. Det skjer jo i 12,13 og 14 års alderen for da tenker de at de kan komme på førstelaget til SIF istede for å være på andre laget her. Men okey, kanskje det var bra for dem da.
B	Altså du, hvis du plukker de rette så kan du selvfølgelig gi de veldig kvalitativ trening i tidlig alder... Det.. altså det går jo på motivasjonen til nogen spillere

	<p>selvfølgelig. At de ser at nogen alltid blir valgt frammføre seg sjøl. Så ja, me komme jo til å mista nogen. Bedre og. Eg tror kanskje, det största bilde, sånn så, dette har eg ikke fakta for eg seie bare så det er sagt. Eg føle kanskje at det er litt trenden i mange klubba at me tåre ikke å utfordra de beste, og så prøve me å passa på de som ikke har komt så langt. Så ende me opp me at de slutte i begge ender, så sitte me igjen me de mitt i. Der tror eg kanskje det er litt utfordring at me blir ennå flinkere til å se alle kategorier. At me ikke miste de ivrigste for at de ikke bli stimulert nok. For då har me drept hvertfall talentene.</p>
C	<p>De spillerne vil jo få mye oppmerksomhet på ke de virkelig må jobba me. Det er jo den store gevinsten på at du får virkelig satt fokus på enkeltspillerne og ke de må jobba me. Så har du jo en ulempe, det er jo at vedkommende blir fort mette. Vedkommende får så masse stimuli og blir flytta opp og blir hauset opp at det blir for mye oppmerksomhet at vedkommende blir værende i talentboblå og ikkje komme ut av den. Så det er jo en todelt sak. Et aent minus er jo at hvis du velge ut feil så blir det feil ledertype. Velge du ut feil typer for du ser utelukkende på tekniske ferdigheter eller fart så kan det ver en dårlig leder som skape et dårlig utviklingsklima for de som kommer bak... Der er det jo viktig å snakke og kommunisera dette me at de som ikkje komme me i første omgangen men stimulera, sånn så me har me jæder der nogen e skuffa for de ikkje komme me, og nogen blir skuffa av å ikkje komma me på lørdagstrening.</p>
D	<p>Well, I think that the most critical is to get players of equal talent together. Because they will push eachother to higher standard. I think that is most critical. Because the group is diversed. You know, the teacher can not offer high level training because he has to go maybe a little bit in between and think he sattisfied everybody... The ones that we don't select continue in the database, because they may be prospect in 1 or 2 years So we dosen't let anybody go. But what we also do is a littlebit unusually. If we find a player is exactly that fantastic.. almost.. have all the four elements but we already have a player like that in that age group. Then we can do 2 things. okey, we bring</p>

	him any how and see what happens, or we call Feynoord and says are you in need of this because we are obligaded to give this kid... Yes, of course. The game is for everybody. Everybody schould have the oppertunity to play. If you you want to play, you schould be able to play. but that is what we have amateurs clubs that cater for that.
E (årsaket forbud om båndopptaker har jeg oversatt svar)	Positive konsekvenser i at man starter tidlig og tilpasser treningen. Konsekvensen for de som ikke blir valgt inn er ikke så gale siden de har sine egne lokale klubber der de bor. Her spiller de med vennene sine også.

Drøfting grunnspørsmål 6

Respondentene samsvarer med at en tidlig seleksjon, legger grunnlag for tilpasset trening, med struktur og kvalitet. Noe som vil sørge for en god utvikling. En slik tilnærming, er lik Côte (2007) sin fremstilling av deliberate practice. Danske idrettsforskere har også formet en utviklingsvei som er lik deliberate practice (Christensen, et al., 2008). Denne kaller de for den strategiske utviklingstanke og er i tråd med fordelene respondentene ser med seleksjon. Spillerutvikler A sier blant annet: **«Det vil gi muligheter til å gi et godt treningsopplegg og en god oppfølging til spillere i den motoriske gullalderen. Det er det det gjør. Og det vil gi bedre spillere på sikt.»** Svarene til respondentene er i tråd med litteraturen til Bompa (1990). Litteraturen legger til grunn, at en tidlig seleksjon, vil øke kvalitet og effektivisere treningen blant utøverne. Samtidig sier idrettsforskeren, at en slik tilnærming vil skape et høyere og jevnere nivå blant utøverne på et lag. Utsagnet til spillerutvikler D er i tråd med litteraturen til Bompa (1990). Spillerutvikler D forteller: **«Well, I think that the most critical is to get players of equal talent together. Because they will push each other to higher standard. I think that is most critical.»** Det er rimelig å tenke, at et jevnere nivå, vil være med å presse hverandre til et høyere nivå. Dette fordi de vil bruke hverandre som øvingsbilder der det er lettere å utøve effektiv coaching. Man vil også bli påvirket av de andre i gruppen. Dermed kan det tenkes, at hvis en spiller først kommer inn i et slikt fotballmiljø, vil interessen bli større.

Spillerutvikler B sier at et problem i norsk fotball i dag er, at trenerne ikke tilrettelegger for de beste. Derfor organiseres treningen for de som er middels gode. Det kan tenkes at en slik tilretteleggelse kan være ødeleggende for utviklingen. Man vil da verken fange de dårligste eller de beste. Dermed ville et jevnt nivå i gruppen skapt gunstige forhold både for trenere og spillere. Utsagnet til spillerutvikler B samsvarer med utsagnet til spillerutvikler D. Selv om seleksjon er gunstig for talentarbeidet ut fra benyttet litteratur, kan det tenkes at en form for differensiering kan fungere. Da vil man få grupper med jevnt nivå som kan utvikle hverandre. Har man nok trenere, vil det være mulig å tilrettelegge for hver spiller med en slik differensiering. Ut fra de norske klubbenes begrensninger fra barnerettighetene, er det viktig å jobbe for best mulig stimulering av spillerne.

Spillerutvikleren i Klubb C forteller at det også er ulemper med tidlig seleksjon: **«Så har du jo en ulempe, det er jo at vedkommende blir fort mette... Velge du ut feil typer for du ser utelukkende på tekniske ferdigheter eller fart så kan det ver en dårlig leder som skape et dårlig utviklingsklima.»** Sett ut i fra utsagnet til spillerutvikler C kan det tolkes som om han ønsker et utviklingsmiljø hvor de er motiverte, seriøse og interesserte i å trene. Samtidig skal det gjøres på en kjekk måte slik at de blir motivert. En tidlig spesialisering og seleksjon vil i følge Côte et al. (2007) resultere i konsekvenser som redusert trivsel og helse, noe som er i tråd med utsagnet til spillerutvikler C. Selv om konsekvensene Côte forteller er i ungdomsårene, og respondentenes svar er belyst på et tidligere perspektiv etter seleksjonsprosessen, ser vi likevel likheter.

De to andre norske spillerutviklerne, opplever at spillere kan bli skuffet og miste motivasjonen. Spillerutvikler A legger til, at det hender at spillere går til naboklubber i 12-14-års alderen: **«Det skjer jo i 12,13 og 14 års alderen for da tenker de at de kan komme på førstelaget til SIF istede for å være på andre laget her. Men okey, kanskje det var bra for dem da.»** Det kan tenkes at størrelse på klubb og tilfang av spillere, fører til at det ikke merkes så godt om en spiller slutter. Dette er samme måten som Klubb E tenker. De utenlandske klubbene nevner ikke konsekvenser, som at de blir skuffet og umotivert. Det kan tenkes at barna er forberedt på at de kanskje ikke blir selektert, på bakgrunn av at fotballkulturen har hatt en slik tilnærming i klubbene i flere år. De forteller at det er godt å ha de lokale amatørklubbene som spillerne vanligvis tilhører. Derfor sier de at de ikke tenker noe særlig på de som ikke blir selektert inn. Klubb A og D legger til at spillerne som ikke blir selektert inn, ikke er noe kastemat, men at de blir lagret som interessante objekter i en

database. Det kan da tenkes at de hele tiden har oversikten over utviklingen, slik at de eventuelt kan fange opp spilleren ved en senere anledning.

Oppsummering grunnspørsmål 6

- samtlige respondenter er enige om at tidlig seleksjon legger til rette for god og tilpasset trening som utvikler gode spillere
- klubb D nevner at seleksjon gir et jevnt nivå hvor de presser hverandre naturlig.
- klubb C sier at det finnes ulemper, som at spillerne blir tidlig mett på fotball og at det kan velges feil ledertyper, som skaper dårlig utviklingsmiljø.
- alle de norske klubbene nevner, at tidlig seleksjon kan gi negative konsekvenser som umotivert, mister interesse og skuffelse.
- de utenlandske klubbene forteller at de har lokale amatørklubber som tar vare på de som ikke blir selektert.

Konklusjon hovedtema 3

Seleksjon i barnefotballen er et sentralt tema i dagens fotball-Norge. Selv om vi stadig endrer og tilpasser oss den globale fotballverden, har vi fortsatt flere steg å gå, før vi driver likt talentarbeid. Den ulike tilnærmingen til talentarbeid, kan vi se i tråd med skille mellom et prestasjonsbasert - og et deltakerbasert fokus. Dette finner vi både i Norge og Danmark. Det kan tenkes at når temaet er så aktuelt og sentralt som i dag, kan skille bli enda større.

Selve seleksjonsprosessen, er feltet hvor vi finner flest likheter. Samtlige klubber har en form for kommunikasjon med ansatte i klubben, før de tar en utvelgelse. Selv om man ikke vil få objektive utvelgelser, vil slike samtaler skape en intersubjektivitet som styrker valget.

Samtalene skjer etter observasjon på spillerne. I forhold til observasjonsdelen ser vi forskjell mellom klubbene, hvor de 3 antatt største benytter seg av prøvespillperioder. I motsetning til dette selekterer klubb B og klubb C på bakgrunn av trening, fotballskoler og fotballfritidsordninger. De 3 største klubbene forteller også at de benytter profesjonelle trenere. Begge de utenlandske klubbene bruker også ansatte scouter. Det kan dermed tyde på at mengde ressurser vil påvirke hvor strukturert seleksjonsprosessen er. Når det gjelder

kommunikasjon, legger de norske spillerutviklerne mer vekt på at det må være en god dialog med foreldrene, når det gjelder seleksjonsprosessen. Det kan tenkes at fenomenet er mer nytt i Norge og har vært litt tabu i barnefotballen, på grunn av barnerettighetene. Flere av respondentene forteller om episoder hvor foreldre, trenere og styret har kritisert tiltak som har blitt gjort, for å fange opp de beste spillerne.

3 av 5 spillerutviklere forteller at de fanger opp talentene på et eller annet tidspunkt med deres tilnærming. Spillerutvikler E er en av dem. Vedkommende forteller at de fanger opp talentene ved første forsøk i barnefotballen eller ved hjelp av penger og makt senere. De to andre norske klubbene er Klubb B og Klubb C hvor seleksjonsprosessen ikke står like sterkt, noe som gir alle like muligheter i klubben. Det kan gjøre sitt til at spillerne på sikt, vil utvikle seg samsvar med interesse, motivasjon og iver før de blir oppdaget. Klubb A forteller at selv om det har profesjonelle trenere, spillerutviklere og foreldre, så bommer de på seleksjonen. Klubb D forteller at den tidlige seleksjonen, gjør at de ikke fanger opp spillerne som er sent utviklet. Til tross for at klubb A og klubb D er tydelige på at de mister spillere, indikerer sitatene i intervjuene, på at de fanger opp mange talent. På grunnlag av at spillerutviklerne sier at de mister flere talent med deres metode, kan man stille spørsmål til en tidlig seleksjon. Det kan tenkes at klubbene ønsker å fange opp spillerne tidlig for å tilpasse treningen med optimale stimuli, slik at utviklingen fremmes. Da det er stor konkurranse om å få de beste spillerne.

Svarene fra respondentene, indikerer at seleksjon i barnefotballen er vanskelig. Det er en felles enighet, om at en ikke kan skille ut hvem som blir gode fotballspillere før etter puberteten. Dette begrunner respondentene med at det er på det tidspunktet man har formet de psykologiske egenskapene, som er nødvendige for å bli toppspillere. Samtidig svarer 4 av 5 respondenter, at barna ikke er modne for seleksjon.

På spørsmålet om hvordan de ser på de sent utviklede, svarer samtlige av respondentene, at de kjenner til problemet. Spillerutvikler B forteller at han har en forkjærlighet for de sent utviklede, men ikke har andre tiltak enn tålmodighet og sunn fornuft. En slik forkjærlighet kan gi negative konsekvenser i form av redusert oppmerksomhet og tillit til de sent utviklede spillerne, samtidig som man glemmer de med bedre fysiske forutsetninger. Klubb D er den eneste klubben som har satt opp dette temaet på prioriteringslisten. Dette tyder på at det er et vanskelig problem å gripe tak i. Muligens vil en tidlig seleksjon bare øker

vanskelighetsgraden med å identifisere de som er sent utviklet. Vanskeligheten av å identifisere spillere i barnefotballen støtter videreutvikling av hjelpemidler og kompetente trenere.

Samtlige intervjuobjekter forteller, at tidlig seleksjon vil legge til rette for god og tilpasset trening, noe som er gunstig for utviklingen. Klubb D forteller at det viktigste ved en tidlig seleksjon, er at man får et jevnt nivå, der spillerne presser hverandre til utvikling. Alle de 3 norske klubbene nevner negative konsekvenser. Blant annet sier spillerutvikler C, at spillerne som blir valgt ut kan fort gå lei. Han sier også at et dårlig utviklingsmiljø kan bli skapt ved feil utvelgelse. Det nevnes også konsekvenser som at spillerne kan miste motivasjon, bli skuffet og falle fra. De utenlandske klubbene nevner ikke noen særlige negative konsekvenser. Dette forklarer de med ,at de har amatørklubbene sine, som er lokale moderklubber, der vennene er. Det kan tenkes at strukturen i utlandet skåner barna mer, ved en tidlig seleksjon, enn med en norsk struktur, der man deler grupper i ener og toer lag.

5.0 Oppsummerende konklusjon og videre forskning

Hensikten med masteravhandlingen, var å belyse kompleksiteten ved utvelgelse av fotballspillere i barnefotballen, og se hva som ligger til grunn for avgjørelsene. I praksis ble dette utført ved 5 intervjuer med kvalifiserte spillerutviklere i Norge og utlandet. Videre sammenlignet jeg disse 5 spillerutviklerne, som representerer klubber på ulikt nivå, opp mot teorien. Nivåskille fra norsk 2.div til et av de beste lagene i verden, gjorde at jeg også kunne sammenligne forskjeller mellom de ulike nivåene, klubbene representerer.

Når man skal analysere faktorer som påvirker klubbens seleksjonsprosess i barnefotballen må vi se det på bakgrunn av flere ulike elementer. Basert på modellen til Henriksen (2011), har jeg sett at det er påvirkning fra et makro- og mikroperspektiv som; forbund, media, eksperter, andre klubber, egen klubb og trenere. Modellen inkluderer ikke identifiseringsfasen og seleksjonsfasen på individ- og klubbnivå. Derfor har jeg også benyttet litteratur fra disse feltene. Alle de nevnte elementene er sentrale og påvirker utvelgelsen av talent i barnefotballen, noen mer sentrale enn andre.

Det kan tyde på at barnerettighetene, er en faktor som skiller talentarbeidet i Norge, sammenlignet med de utenlandske klubbene. I samsvar med det norske fotballeksperter og litteraturen fremstiller, tyder svarene til respondentene, at det er et veiskille i hvordan et ønsket talentarbeid skal bli utført i Norge. Flere klubber og eksperter ønsker tidligere spesialisering og seleksjon, mens andre mener vi må fortsette som i dag, hvor vi har en mer deltakerbasert struktur. Til tross for at den norske barnefotballen i stor grad skal bli styrt på makronivå, tyder det på store forskjeller mellom klubbene. De utenlandske klubbene styrer barnefotballen og seleksjonsprosessen på mikronivå, likevel tyder det på mer likheter. Det kan tenkes at forskjellene mellom de norske klubbene, skyldes barnerettighetene sine grenser, som strekkes av noen klubber, mens andre følger dem nøye. Samtlige respondenter forteller at de ønsker å utvikle spillere som skal representere sine A-lag. Det kan da føre til at spillerutvikler A tenker annerledes enn spillerutvikler B om hvordan talentarbeidet utføres. At noen klubber strekker grensene i forhold til barnerettighetene, kan dermed skyldes nivåforskjell eller et ønske om å nå et vist nivå. Samtlige klubber som representeres i undersøkelsen ønsker å utvikle spillere til sine A-lag. Dermed kan det tenkes, at nivåforskjellen preger tilnærmingen til utviklingsarbeidet.

Sett i lys av «tabell 1» under, tyder det på at klubb B, som er en norsk breddeklubb, er det ene ytterpunktet. De to utenlandske klubbene varierer mellom å være det andre ytterpunktet, avhengig av hvilke element som måles. Klubb A og klubb C er mellom disse ytterpunktene. Det kan tenkes at de norske lagene som ligger i høyere divisjon enn klubb B, ønsker å utvikle bedre spillere, ved å ha et bedre og mer strukturert talentarbeid. Det tyder på at faktorer som trenerkompetanse, økonomi, størrelse på klubb og tilfang av spillere, er avgjørende for hvordan tilnærmingen i klubben er. Klubb A er bedre stilt, enn de to andre norske klubbene på alle disse områdene, noe som gjenspeiles i talentarbeidet. Sett i lys av «tabell 1» og utsagn fra de utenlandske spillerutviklerne, tyder det på at forskjellen mellom de norske klubbene, også finnes mellom de utenlandske klubbene i undersøkelsen. Det tyder likevel på, at det er prioritering som er gjør forskjell mellom de utenlandske klubbene. Selv om Klubb E har en bedre økonomi og er en større klubb, indikerer undersøkelsen, at det er mer kunnskap og strukturer i talentarbeidet hos klubb D. Ulikheten kan skyldes spillerutvikler E sitt utsagn om at de kan bruke makt og penger, til å hente spillere, etter barnefotballen. Nedprioriteringen i talentarbeidet til Klubb E, kan være årsaken, som gjør at klubb A og klubb C er foran, når vi ser på hvordan de benytter seg av enkelte hjelpemidler i identifiseringen. Begge de norske klubbene forteller at de har en mer eksplisitt identifisering av spillerne, gjennom kriterielister. De norske klubbene sin bruk av kriterielister, kan også skyldes den varierende kompetansen hos trenerne, som gjør slike tiltak nødvendig. Sammenlignet med de utenlandske klubbene, som ikke har noen foreldre som styrer, er de fleste norske barnefotballagene, foreldrestyret.

I seleksjonsprosessen kan det tenkes, at det strebes etter objektive utvelgelses. Etersom det er veldig vanskelig, styrker lagene utvelgelsen med en økt intersubjektivitet. I de utenlandske klubbene er prosessen tilnærmet lik der avgjørelsene blir tatt i samråd med 4-5 scouter, trenere og sjefer. De norske klubbene, viser ikke til en like strukturert seleksjonsprosess. Det er en tydelig mindre prosess i klubb B enn i klubb A, som er mest strukturert av de norske klubbene. Undersøkelsen får frem at strukturforskjellen mellom de norske klubbene ikke er noe betydelig større, enn det man ser mellom de to utenlandske klubbene. Likevel er den norske klubben med minst struktur, betydelig forskjellig, fra den utenlandske klubben med minst struktur.

Tabell 1: viser forholdet mellom klubb og de ulike elementene som måles.

	Veldig liten grad	Liten grad	Noen grad	Stor grad	Veldig stor grad
Ressurser	B	C	A	D	E
trenerkompetanse	B	C	A	E	D
Strukturert talentarbeid	B	C	A	E	D
Intersubjektiv utvelgelse	B	C	A	E	D
Eksplisitt identifisering	B	E	C	A	D
Implisitt identifisering	D	A	C	E	B
Prestasjonsbasert	B	C	A	D	E
Deltakerbasert	E	D	A	C	B
Negativ til barnerettighetene	B	C	A		
Foreldreinvolvering	E	D	A	C	B

*Gradering fra veldig liten grad til veldig stor grad.

*Hver bokstav i rutene (A – E) står for de ulike spillerutviklerne, og klubbene de representerer i undersøkelsen.

Undersøkelsen forteller om en større enighet blant respondentenes beskrivelse av karakteristikken i et talent, enn tidligere undersøkelser (Christensen, 2009; Ommundsen, 2009; Roaas, 2011). Trenden blant klubbene, forteller at samtlige ser etter psykologiske

egenskaper i et talent. Fellesnevnerne er interesse, motivasjon, vilje og iver. Samt mer perseptuelle egenskaper som spill intelligens, overblikk og oppfattelsesevne. Noen av respondentene nevner også tekniske ferdigheter, men svarene indikerer at dette er mer grunnleggende og et minstekrav i klubbene nå. Spillerutviklernes økte prioritering av å se etter psykologiske og perseptuelle egenskaper, bør øke interessen i å undersøke hvordan man kan kartlegge og utvikle disse egenskapene. Bedre kunnskap og forståelse om dette kan være avgjørende og redusere faren for feil seleksjon i barnefotballen. Mye tyder på en enighet, blant hvilke kriterier en spiller må ha for å bli nevnt som et talent. Dette tyder på et budskap som er spredd via globaliseringen av idretten, eller kommunikasjon mellom klubbene.

4 av 5 respondenter mener at barna ikke er modne for seleksjon i barnefotballen. I den sammenheng påpeker spillerutvikler B og spillerutvikler C viktigheten av det sosiale i den alderen. Utsagnet om at det sosiale er så viktig i Norge, kan skyldes at den norske strukturen i barnefotball i mye større grad splitter gruppene i ett ener og ett toer lag. Da vil spillerne være mye mer sårbare for seleksjon. En utenlandsk struktur for topplagene vil i stede ha elitemiljøer som selekterer inn én og to spillere fra flere ulike lag. Begge de utenlandske spillerutviklerne innrømmer at de mister talent. De sier at de ikke fanger opp alle talentene, og at barna ikke er modne nok for seleksjon. De sier også at de ikke kan skille mellom de som blir gode og dårlige når starter med seleksjon fra barna er 7 år. Dette tyder på at klubbene ser på seleksjon fra et større bilde, enn bare å få inn de beste der og da. Det kan tenkes at ved å fange opp spillerne i en så tidlig alder, vil man ha bedre forutsetninger for å kunne optimalisere trening, for å få best mulig utvikling. Hvis en spiller får riktig stimuli fra profesjonelle trenere allerede fra 7 årsalderen, er det sannsynlig at han vil bli bedre enn spilleren som har en uerfaren pappa som trener.

Basert på at de utenlandske klubbene selekterer fra de er 7, år blir man fristet til å konkludere med at de ser talentutvikling fra et nature perspektiv. Sett i lys av svarene til respondentene tyder, dette likevel på at klubbene ønsker å fange opp spillerne for å optimalisere treningen. I debatten om nature og nurture kan man dermed si at klubbene har en genuin tro på nurture. Det er også signaler, som tyder på at respondentene mener deliberate practice er gunstig for ekspert prestasjoner.

Klubb D viser til at 89 % av de som kommer gjennom akademiet, lykkes som profesjonelle fotballspillere. Klubb E forteller også, at de har en god statistikk på spillere som lykkes etter å

ha kommet til klubben i ungdomsårene og senere. På grunnlag av det, kan det tenkes at det ville vært gunstig for de norske klubbene og hente ideer fra dem. Med tanke på mindre ressurser og tilfang av spillere, samt variert kunnskapsnivå, er det vanskelig å gjøre det samme som i utlandet. Derfor må klubbene være påpasselige med hvilke tiltak som settes i verk. Det kan og være slik, at barnerettighetene er nødvendige i norsk barnefotball. Skal vi drive som de utenlandske klubbene, kan det tenkes at det hadde vært gunstig å endre strukturen i barnefotballen. For eksempel, kunne man hatt 5-6 elitemiljøer i Rogaland som hentet spillere i ung alder. Dette krever et tett og godt samarbeid mellom fotballkretsen, de lokale klubbene og elitemiljøene. De norske klubbene i undersøkelsen forteller at de henter inspirasjon fra utlandet. Sannsynligvis gjelder dette for mange flere klubber i Norge. Norges idrettsforbund opplever et press fra de som vil beholde rettighetene, og de som vil endre rettighetene. Skyldes dette at vi skal ta opp kampen med andre nasjoner sportslig? eller er det for å utvikle egne spillere og lag? Samtidig som man kan kritisere den utenlandske modellen til talentarbeid i barnefotballen er det også flere positive sider med den.

I følge litteraturen og innhentet data som blir fremstilt, er det vanskelig å konkludere med hva som er rett eller galt. Utviklingen i klubbene forteller at norske klubber starter med talentarbeidet tidligere nå enn før. Med tanke på at det er barn som er i fokus, bør jobben for å kvalitetssikre identifisering og seleksjon videreutvikles. Det hadde vært gunstig å forske på hvordan barna tåler seleksjon, spesielt de psykologiske følgende. Ved å studere miljøets betydning for utvikling, kunne vi effektivt skapt et miljø hvor mestring, trivsel og utvikling er i fokus. Det hadde blant annet vært spennende å se på hvordan elitemiljøer hadde egnet seg i Norge.

6.0 Litteraturliste

- Abbott, A., Button, C., Pepping, G. J. & Collins, D. (2005). Unnatural selection: talent identification and development in sport. *Nonlinear Dynamics Psychol Life Sci*, 9(1), 61-88.
- Baker, J., Horton, S. & Wall, M. (2003). Nurturing Sport Expertise: Factors Influencing the Development of Elite Athlete. *Journal of Sports Science and Medicine*, 2.
- Barnes, C., Archer, D. T., Hogg, B., Bush, M. & Bradley, P. S. (2014). The evolution of physical and technical performance parameters in the English Premier League. *Int J Sports Med*, 35(13), 1095-1100. doi: 10.1055/s-0034-1375695
- Berg, J. A. (2004). *Talentutvelgelse i håndball - En teoretisk analyse og en kvalitativ intervju undersøkelse av landslagstrenerne*. Masteroppgave, Norges idrettshøgskole. Berg, J. A., Oslo.
- Bloom, B. S. (1985). *Developing talent in young people*. New York: Ballantine Books.
- Bompa, T. O. (1983). *Theory and Methodology of training - The Key to Athletic Performance*. Toronto: Kendall/ Hunt.
- Bompa, T. O. (1990). *Theory and methodology of training*. Dubuque, IA: Kendall/Hunt.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction. A social critique of the judgement of taste*. USA: Harvard University Press.
- Bourdieu, P. (1992). *The logic of practice*. USA: Stanford University Press.
- Bourdieu, P. (1998). *Practical Reason: On the Theory of Action*. USA: Stanford University Press.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development - Experiments By Nature and Design*. Cambridge: Harvard University Press.
- Christensen, M. K. (2009). "An eye for talent": Talent identification and the "practical sense" of top-level soccer coaches. *Sociology of Sport Journal*, 26(3), 365-382.
- Christensen, M. K., Pedersen, M. S. & Mortensen, C. S. (2008). Unge fodboldtalenters veje mod toppen – evolutionær eller strategisk talentudvikling? I B. V. Madsen, M. Mortensen, R. Storm, A. L. Poulsen & J. Wøllekær (Red.), *Idrætshistorisk Årbog 2008*. Danmark: Syddansk Universitetsforlag.
- Colvin, G. (2010). *Talent is Overrated: What really separates World-Class Performers from Everybody else*. USA: Penguin Group.
- Cote, J. (2007). To Sample or to Specialize? Five Postulates about Childhood Sport Activities that Lead to Continued Participation and Elite Performance. *Sport and Exercise Psychology*.
- Cote, J., Baker, J. & Abernethy, B. (2007). Practice and Play in the Development of Sport Expertise. I R. Eklund & G. Tenenbaum (Red.), *Handbook of Sport Psychology* (Vol. 3, s. 184-202). Hoboken, NJ: Wiley.
- Coyle, D. (2009). *The Talent Code: Greatness Isn't Born. It's Grown. Here's How*. New York: Bantam Books.
- Dauids, K. & Baker, J. (2007). Genes, environment and sport performance: why the nature-nurture dualism is no longer relevant. *Sports Med*, 37(11), 961-980.
- Domingues, M. (2013). Growth and Functional Development in 6 to 10 Years Old Soccer Players: Constraints and Possibilities. *Annals of Applied Sport Science*, 1(4), 5-16.
- Elferink-Gemser, M. T., Jordet, G., Coelho, E. S. M. J. & Visscher, C. (2011). The marvels of elite sports: how to get there? *Br J Sports Med*, 45(9), 683-684.
- Epstein, D. (2014). *The Sports Gene: Talent, Practice and the Truth about Success*: Random House.
- Ericsson, K. A. & Charness, N. (1994). Expert performance: Its structure and acquisition. *American Psychologist*, 49(8), 725-747.
- Haugen, T., Tonnessen, E., Hisdal, J. & Seiler, S. (2014). The role and development of sprinting speed in soccer. *Int J Sports Physiol Perform*, 9(3), 432-441.
- Helsen, W. F., van Winckel, J. & Williams, A. M. (2005). The relative age effect in youth soccer across Europe. *J Sports Sci*, 23(6), 629-636.
- Henriksen, K. (2008). *Inspiration til talentudvikling*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Henriksen, K. (2011). *Talentudviklingmiljøer i verdensklasse*: Dansk Psykologisk Forlag.

- Hohmann, A. & Seidel, I. (2003). Scientific aspects of talent development. *International Journal of Physical Education*, 40, 9-20.
- Hopkins, B., Barr, R. G., Michel, G. F. & Rochat, P. (2005). *The cambridge encyclopedia of child development* New York: Cambridge University Press.
- Hopkins, W. G. (2001). *Genes and Training for Athletic Performance*. Lokalisert 2001, på <http://www.sportsci.org/jour/0101/wghgene.htm>
- Hornig, M., Aust, F. & Güllich, A. (2014). Practice and Play in the Development of German top-level professional football players. *European Journal of Sport Science*.
- Howe, M. J. A., Davidson, J. W. & Sloboda, J. A. (1998). Innate talents: reality og myth? *Behavioral and Brain Sciences*, 21 (2), 399-407.
- Huijgen, B. C. H., Elferink-Gemser, M. T., Lemmink, K. A. P. M. & Visscher, C. (2012). Multidimensional performance characteristics in selected and deselected talented soccer players. *European Journal of Sport Science*, 14(1), 2-10.
- Kannekens, R., Elferink-Gemser, M. T. & Visscher, C. (2011). Positioning and deciding: key factors for talent development in soccer. *Scand J Med Sci Sports*, 21(6), 846-852.
- Krasilshchikov, O. (2011). Talent Recognition and Development – Elaborating on a Principle Model. *International Journal of Development Sport Management*, 1.
- Krumsvik, R. J. (2014). *Forskningsdesign og kvalitativ metode: Ei innføring*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kvale, S. (1997). Det kvalitative forskningsintervjuet.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervjuet*. Oslo: Gyldendal.
- Landridge, D. (2006). *Psykologisk forskningsmetode: En innføring i kvalitative og kvantitative tilnærminger*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.
- Larsen, P. A. (2014, 13.09). Barnefotballen er ikke til for landslaget, *Bergens Tidene*. Lokalisert på <http://www.bt.no/meninger/debatt/Barnefotballen-er-ikke-til-for-landslaget-3195323.html>
- Lein, Ø. (2014, 13.05). Gjør idretten til et fristed, www.Adressa.no. Lokalisert på <http://www.adressa.no/meninger/article9668515.ece>
- Lyle, J. (2002). *Sports coaching concepts: A framework for coaches' behaviour*. London: Routledge.
- Meyers, M. C., van Woerkom, M. & Dries, N. (2013). Talent — Innate or acquired? Theoretical considerations and their implications for talent management. *Human Resource Management Review*, 23(4), 305-321.
- Michalsen, Ø. M. (2013). *Talentspeiderrolloen i fotball - En kvalitativ studie av talentspeidernes rollebeskrivelse og hans forståelse av det arbeidsrelaterte sosiale nettverket (Mastergradsavhandling NTNU)*. Michalsen, Ø. M., Trondheim.
- Mong, F. M. (2009). *Talentutvikling i Fotball - En Kvantitativ Undersøkelse av Spillerutviklere i Norge vedrørende deres Oppfatning av hva som skal til for å Lykkes i Fotball. (Mastergradavhandling, universitetet i Agder)*. Universitet i Agder.
- Murtnes, S. & Kalajdzic, P. (2012). *Selvkritisk Hallén: – Ikke god nok spillerutvikling*. NRK. Lokalisert, på <http://www.nrk.no/sport/fotball/-ikke-god-nok-talentutvikling-1.8318460>
- Musch, J. & Grondin, S. (2001). Unequal Competition as an Impediment to Personal Development: A Review of the Relative Age Effect in Sport. *Developmental Review*, 21(2), 147-167.
- NorgesFotballForbund. (2010). *Barnefotball: Verdier og Virkemidler - Et hefte for deg som jobber med barn mellom 6 - 12 år*. Lokalisert 9. april 2010, på http://www.fotball.no/Documents/PDF/2010/Barne-og-ungdomsfotball/Barnefotballbrosjyre_2010.pdf
- NorgesIdrettsforbund. (2007). *Idrettens Barnerettigheter - Bestemmelser om Barneidretten (vedtatt på idrettstinget 2007)*. Lokalisert 2007, på http://www.idrett.no/tema/barneidrett/bestemmelserogrettigheter/barnerettigheter/Documents/Barneidrettsbestemmelsene%20Brosjyre%20A5_LR_2011.pdf

- NRK. (2014). – *Island gjør det vi har snakket om*. Lokalisert 11.09 2014, på <http://www.nrk.no/sport/-island-gjor-det-vi-har-snakket-om-1.11926950>
- Ommundsen, Y. (2009). Hvem er talentene, må vi spesialisere tidlig og hva er en god trener – Spenningsfeltet mellom barne- og ungdomsidrett og eliteidrett. I J. F. Besse (Red.), *Kap 10 i Nyere perspektiv innen idrett og idrettspedagogikk*. Oslo: Høgskoleforlaget.
- Peterson, T. (2009). *Swedish soccer is searching for Talent but finding age*. Lokalisert 2009, på http://www.idrottsforum.org/articles/peterson/peterson040831_eng.pdf
- Peterson, T. (2011). *Talangutveckling eller Talangavveckling*. Malmö: SISU Idrottsböcker och författaren.
- Pettersen, S. R. (2011). *Talent i Fotball - Erfaringer fra samarbeidet mellom Lyn og NTG*. (UEFA A-lisens). Asker.
- Reilly, T., Williams, A. M., Nevill, A. & Franks, A. (2000). A multidisciplinary approach to talent identification in soccer. *J Sports Sci*, 18(9), 695-702.
- Roaas, T. V. (2011). "Sorry gutten min, du blir ikke valgt!" - Om aspekter ved utvelgelse og utvikling av unge fotballspillere. (Mastergradavhandling HINT). Roaas, T. V., Trondheim.
- Rosenthal, R. & Jacobsen, L. (1968). Pygmalion in the classroom: teacher expectation and pupils' intellectual development *Rinehart and Winston*. New York.
- Rummenich, J. N. & Rogol, A. D. (1995). Physiology of growth and development: Its relationship to performance in the young athlete. *Clinics in Sports Medicine*, 14, 483 - 501.
- Sjøberg, Å. (2014). *Når ungdom forlater idretten*. Lokalisert 16.09 2014, på <http://nordnorskdebatt.no/article/frafall-i-norsk-idrett>
- Storm, L. K. & Christensen, M. K. (2011). Veje til eliten: Specialiseringsprosesser blandt danske eliteudøvere. *Focus - Tidsskrift for Idræt*, 35(3), 36-41.
- Sæther, S. A. (2014). *Identification of Talent in Soccer – What Do Coaches Look For?* Lokalisert, på <http://idrottsforum.org/wp-content/uploads/2014/03/saether140319.pdf>
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Toering, T. (2014). *Fotballverden er hard*. Lokalisert 18.09, på <http://www.nrk.no/ytring/fotballverden-er-hard-1.11939535>
- Vaeyens, R., Lenoir, M., Williams, A. M. & Philippaerts, R. M. (2008). Talent identification and development programmes in sport : current models and future directions. *Sports Med*, 38(9), 703-714.
- Vik, Ø. (2014). Rekdal foreslår ny struktur for barnefotball, *Bergens Tidene*. Lokalisert på http://www.bt.no/100Sport/fotball/landslaget/Foreslar-ny-struktur-for-barnefotball-461138_1.snd
- Williams, A. M. (2000a). Perceptual skill in soccer: Implications for talent identification and development. *Journal of Sports Sciences*, 18(9), 737-750.
- Williams, A. M. (2000b). Perceptual skill in soccer: implications for talent identification and development. *J Sports Sci*, 18(9), 737-750.
- Williams, A. M. & Franks, A. (1998). Talent identification in soccer. *Sports, Exercise and Injury*, 4, 159-165.
- Williams, A. M. & Reilly, T. (2000). Talent identification and development in soccer. *J Sports Sci*, 18(9), 657-667.
- Wolstencroft, E. (2002a). *Talent Identification and Development Programme*. Edinburgh: The University of Edinburgh.
- Wolstencroft, E. (2002b). *Talent Identification and Development: An Academic Review*. I E. Wolstencroft (Red.). Edinburgh: The University of Edinburgh.

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

-----
(Signert av prosjektdeltaker, dato)

[Avkryssingsbokser kan med fordel benyttes (i tillegg til underskrift) dersom:

- ***prosjektet er lagt opp slik at deltageren kan velge å samtykke til noen deler av studien uten å delta på alt (f.eks. spørreskjema, men ikke intervju), eller det skal innhentes opplysninger fra andre kilder, spesielt når taushetsplikten må oppheves for at opplysninger om deltageren kan utleveres. Eksempler:***

Jeg samtykker til å delta i intervju

Jeg samtykker til at personopplysninger kan publiseres/lagres etter prosjektslutt]

Intervjuplan **Interview Plan**

Hvordan en toppklubb i Europa oppdager og selekterer talent i 6-9 årsalderen sammenlignet med norske klubber.

How a major club in Europe discovers and selects talent in the age group 6-9 compared to Norwegian clubs

Bakgrunn Background

Kan du fortelle om din bakgrunn innen fotball verden? **Can you tell me about your background in football?**

Hvis du har vært spiller selv? Kan du fortelle litt om deg som spilletype, posisjon osv. **If you have been a player yourself, can you tell me a bit about yourself as a player, what positions you played etc.**

Har du hatt eller har du noen forbilder innen fotballverden? Forklar denne typen? **Do you have or have had any role models in the football world? Describe this person**

Barnebestemmelser (Children guidelines)

Har idrett og/ eller football forbundet noen retningslinjer for barnefotballen? **Do the sport or/and football federation have any guidelines for the children football?**

Hvordan ser du på barnebestemmelsene man har innen idrett og fotball? **How do you view the practice of these guidelines in football?**

(ajax)I Norge benytter man ordtakene «flest mulig, lengst mulig», hva mener du om det?
In Norway we use the expression "As many as possible for as long as possible". What do you think about this?

Hvordan ser du på allsidighet og hvordan praktiserer dere det? **What is your view on versatility and how do you practice this?**

Hvordan bør barneårene innen idrett se ut for å bli en god fotballspiller? **How should the childhood years in sports be for a successful football player?**

Hva synes du om foreldreinvolvering i barnefotballen? **What do you think about parent involvement in children's football?**

Identifisering Identification

Hva er et talent?
What is a talent? (short description)

Kan du komme med et konkret eksempel på en spiller du vil nevne som et talent?
Can you give a specific example of a player you believe is a talent?

Hvorfor tror du at det er dette du ser etter i en godt talent?
Why do you think it is this you look for in a big talent?

Kan du Forklare prosessen fra du får oppmerksomheten på en spiller til du har identifisert ham? (varighet, hyppighet)
Can you explain the process from when you discover a new player until you have identified him? (duration, frequency)

Benytter du noen hjelpemidler i identifiseringsfasen?
Do you use any other facilities in the identification phase?(Scheme, technology etc.)

Hvis kriterier, hvordan har disse kriteriene blitt formet?
If you use criteria, how have these criteria been developed?

Klarte du å holde deg til disse kriteriene i praksis?
Do you manage to uphold these criteria in an identification phase?

I hvor stor grad kan du predikere av en spillers fremtid i løpet av denne identifiseringsfasen?
To which extent can you predicate a player's future during this identification phase?

Hvordan ser du på de som kan være sent utviklet og kan slå ut i ungdomsårene?
How do you view those who have had a slower development and who might develop later on in their teens? (typical example is the relative age effect)

Har klubben noe filosofi og retningslinjer innen talentidentifisering?
Does the club have any philosophy and guidelines when it comes to talent identification?

Seleksjon Selection

Kan du forklare hvordan prosessen er etter identifiseringsfasen?
Can you explain the process after the identification phase?

Tar du avgjørelser om en seleksjon alene, eller sammen med noen?
Do you make decisions regarding selection yourself or do you consult with someone else?

Føler du at du fanger opp alle talentene ved denne måten å identifisere?
Do you believe that you manage to pick up on all the talents with this method of identification and selection?

Hvordan praktiseres seleksjon i kamp sammenlignet med treningsgruppe?
How does the practice of selection happen in games compared to training?

Hvordan ser du på de som kan være sent utviklet og kan slå ut i ungdomsårene?

Når mener du at man kan skille hvem som blir gode og ikke?
When do you believe that one should distinguish between good and not good enough?

Har dere noe tiltak for talentene mellom 6-9 år?

Do you have any specific initiatives for talents between 6 and 9 years old? (except the one you have told me about?)

Mener du at barnet er moden for seleksjon i denne alderen? (McGraw 1935)

Do you believe that a child is mature enough for selection at this age?

Gjør du identifisering og seleksjonsjobben lik nå som for 10 år siden?

Do you carry out identification and selection the same way now as you did ten years ago?

Ser du noen store utviklingspotensial for at utviklingen innen talentarbeid skal bli bedre i fotballen?

Do you see any potential for improvement of talent development in the game of football?

Konsekvenser av tidlig/ sen seleksjon Consequences of early/late selection

Hvilke gevinster gir en tidlig identifisering og seleksjon av spillerne

What are the benefits of early identification and selection of the players?

Hvordan ser dere på alle de spillerne som dere ikke velger til ulike talentprosjekter?

How do you view all the players that you do not select for various talent projects?

Tror du mange av de beste utøverne i landet, i dag, var barnestjerner?

Do you think many of the country's best players today were child stars?

Til slutt; Hva er det i barnefotballen som er viktigst for å få frem nye elitespillere?

To conclude; what aspects of children's football are the most important for developing new elite players?

Rune Giske

Institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk Universitetet i Stavanger

4036 STAVANGER

Vår dato: 29.01.2015

Vår ref: 41691 / 3 / KH

Deres dato:

Deres ref:

TILBAKEMELDING PÅ MELDING OM BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 19.01.2015. Meldingen gjelder prosjektet:

41691	<i>På hvilket grunnlag velger trenerne ut de mest talentfulle spillerne i 6-8 årsalderen</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Universitetet i Stavanger, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Rune Giske</i>
<i>Student</i>	<i>Sven Næsse</i>

Personvernombudet har vurdert prosjektet og finner at behandlingen av personopplysninger er meldepliktig i henhold til personopplysningsloven § 31. Behandlingen tilfredsstiller kravene i personopplysningsloven.

Personvernombudets vurdering forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeskjemaet, korrespondanse med ombudet, ombudets kommentarer samt personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget skjema, <http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/skjema.html>. Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet.

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en offentlig database, <http://pvo.nsd.no/prosjekt>.

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 20.06.2015, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Vennlig hilsen

Katrine Utaaker Segadal

Kjersti Haugstvedt

Kontaktperson: Kjersti Haugstvedt tlf: 55 58 29 53

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Avdelingskontorer / District Offices:

OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11. nsd@uio.no

TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel: +47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no

TROMSØ: NSD, SVF, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 43 36. nsdmaa@sv.uit.no

Vedlegg: Prosjektvurdering

Kopi: Sven Næsse svenni_spurs@hotmail.com

Prosjektvurdering - Kommentar

Prosjektnr: 41691

Utvalget informeres skriftlig og muntlig om prosjektet og samtykker til deltakelse. Informasjonsskrivet er tilfredsstillende utformet, men vi anbefaler en presisering av hvorvidt navn på klubbene vil fremgå av publikasjoner eller ikke. I den grad identifiserende opplysninger publiseres må det foreligge særskilte samtykker fra den enkelte til dette. Vi anbefaler at informantene får anledning til å lese transkripsjon av eget intervju.

Forventet prosjektslutt er 20.06.2015. Ifølge prosjektmeldingen skal innsamlede opplysninger da anonymiseres, med mindre annet er avtalt med den enkelte. Anonymisering innebærer å bearbeide datamaterialet slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Det gjøres ved å:

- slette direkte personopplysninger (som navn/koblingsnøkkel)
- slette/omskrive indirekte personopplysninger (identifiserende sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. bosted/arbeidssted, alder og kjønn)
- slette lydopptak